

BRA NSCHÖVERSIKTEN

November 2005

**Arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretagen.
Svensk, nordisk och internationell kartläggning.**

De i Branschöversikten publicerade tabellerna redovisar uppgifter från företagens bokslut för 2004 och 2004/2005.

STD Svensk Teknik och Design

ARKITEKT- TEKNIK- OCH INDUSTRIKONSULTFÖRETAGEN I SAMVERKAN

i samarbete med

FRI • Foreningen af Rådgivende Ingeniører

RIF • Rådgivende Ingeniørers Forening

SKOL • Suunnittelu- ja Konsulttitoimistojen Liitto

FRV • Felag rádgjafarverkfrædinga

Innehåll

4	KONJUNKTUR MED DOUBLE TIP I SVERIGE
4	Ekonomierna rider ut stormar En mängd katastrofer under året har orsakat ofattbara mänskliga lidanden. Men de har endast satt smärre avtryck i ekonomierna. Annat är det med vindarna som blåser österut.
4	Branschen toppar i år – och 2006 Under 2005 har branschens beläggning varit nära rekordhög. Och trots en viss avmattning kan det ekonomiska utfallet i branschen bli lika bra under 2006.
6	Lönsamhet och avkastningskrav Vilka avkastningskrav kan man ställa på branschens företag? Duger ribban för börsplacerares avkastningskrav också för ägare till medelstora (icke noterade) konsultbolag?
7	Kvinnoandelen stabiliseras Konjunkturen gör att den tidigare minskande kvinnoandelen i branschen stabiliseras. Och kvinnoandelen i de större företagets styrelser ökar kraftigt.
8	Bygg- och industriinvesteringarna
8	Konkurrensmönster i förändring Globaliseringens effekter gör sig påträngande på hemmaplan. Prisbilden utsätts för allt tuffare utmaningar. Konsultföretagen måste skaffa sig ett förhållningssätt till en ny situation och strategierna kan behöva ses över.
10	Större strukturaffärer och andra företagshändelser Karaktäristiskt för de större strukturaffärerna under 2005 är att de går i internationaliserings tecken. De stora förvärven har gjorts över nationsgränser och över Atlanten.
11	Nyckeltal för de största svenska konsultföretagen
12	De största grupperna inom industriteknik, projektledning och installation/energi och arkitektverksamhet
15	Börsnoterade konsultföretag i västvärlden – en jämförelse
17	De 300 största koncernerna i Sverige – tabeller
23	DEN NORDISKA MARKNADEN
23	Den danska konsultbranschen kom stärkt ut ur 2004
24	Goda ekonomiska förutsättningar i Norge
25	Den isländska marknaden glödhet
26	Den finska ekonomin djupdyker i år
27	Nordiska företagsnyheter
28	Nordens 100 största arkitektföretag
31	De 100 största koncernerna i Danmark, Norge och Finland – tabeller och nyckeltal
37	INTERNATIONELL UTVECKLING
37	Världsekonomin toppade år 2004, men mjuklandar 2005 och 2006. Fortfarande är tillväxten kraftig i Kina och Indien samt i central- och östra Europa med många nya EU-medlemsländer. Till dessa områden strömmar industrietableringar och kapital från väst. Och allt fler av de större internationella konsultföretagen är på plats.
38	Europas 50 största arkitektföretag
39	Europas 300 största koncerner – tabeller
44	Företagshändelser i Europa och världen
46	Resultatutvecklingen förbättras i de största internationella företagen
47	Världens 200 största koncerner – tabeller
51	Svenska konsultföretag internationellt stora

Omslagsbild:

Den nya Ostindiefararen "Götheborg" får här symbolisera svensk och den övriga västvärldens accelererande intresse att förlägga industri- och tjänsteproduktion österut.

Efter nära två års seglats förläste Ostindiefararen "Götheborg" den 12 september 1745 på väg hem i Göteborgs hamninlopp. 1984 återupptäckte dykare vraket. 1995 inleddes arbetet med att göra en fullskalig kopia och den 2 oktober 2005 gav sig nya "Götheborg" iväg mot Kina.

SWECO PIC har med senaste teknik konstruerat alla maskinsystem som finns i skeppet.

Förord

Vår bransch skapar värden som varar. Arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultbranschen utreder, projekterar och deltar på den svenska marknaden i utvecklingen av fasta investeringar och produkter för över 200 miljarder kronor årligen. Branschen påverkar därmed utvecklingen av ca 8 % av Sveriges BNP, som år 2005 förväntas uppgå till drygt 2600 miljarder kronor. Vår bransch har direkt påverkan på planering, funktion, ekonomi, teknik och estetik för över 90 % av de fysiska investeringarna som görs i det svenska samhällsbyggandet. Vår bransch spelar en allt mer betydelsefull roll för industrins utveckling. Inte bara genom avancerad produktutveckling samt planering och projektering för investeringar i process- och produktionsapparaten utan också som en viktig part i industrins forsknings- och utvecklingsarbete. Och när industrin i allt högre utsträckning förlägger sina satsningar österut ställs branschen inför nya utmaningar.

Globaliseringens effekter sveper fram över oss. Möjligheterna är större än hoten om vi anlägger ett proaktivt förhållningsätt till effekterna av den accelererande ekonomiska utvecklingen i Öst – både i när- och fjärrområden. Vår bransch lägger snart ett bra år bakom sig och går med god fart in i nästa. Det är under dessa omständigheter vi borde ha möjlighet att forma strategier för att möta de ekonomiska förändringarna. Marknaderna breddas och företagsköpen ökar över gränserna.

Den nordiska marknaden blir allt mer en hemmamarknad genom förvärv och nätverksbyggande. Det är också i denna anda vår bransch- och arbetsgivarorganisation Svensk Teknik och Design (STD) inleder ett samarbete kring Branschöversikten – den 20:e i ordningen – med våra kollegieorganisationer FRI, FRV, RIF och SKOL i respektive Danmark, Island, Norge och Finland. Förutom möjligheten att utveckla publikationen får vi alla chansen att i vidare kretsar synliggöra vår bransch och öka kunskapen om teknikkonsult- och industriteknikkonsult- och arkitektföretagen. Med vår svenska, nordiska och internationella kartläggning hoppas vi kunna ge en bild av branschen och dess företag och om trender och affärer.

Branschöversikten distribueras till medlemmarna i Svensk Teknik och Design och i de Nordiska samarbetsorganisationerna samt till de övriga företag som medverkar i undersökningen. Den distribueras också till tongivande kundföretag, tidskrifter, konjunkturbedömare, företagsanalytiker med flera i Sverige och i övriga nordiska länder samt till svenska beskickningar och exportkontor. En engelsk upplaga, the Sector Review, distribueras till de utomnordiska företag som medverkar i vår undersökning samt till internationella utvecklingsbanker, utvecklingsorganisationer och förvaltningar inom EU och internationella tidskrifter.

Branschöversikten är beroende av medverkan från ett stort antal företag inom och utanför Sverige. Vi tackar alla som har bidragit till att göra sammanställningen möjlig.

Håkan Blom

VD i Tyréns AB, Ordförande i Svensk Teknik och Design

Konjunktur med double tip i Sverige

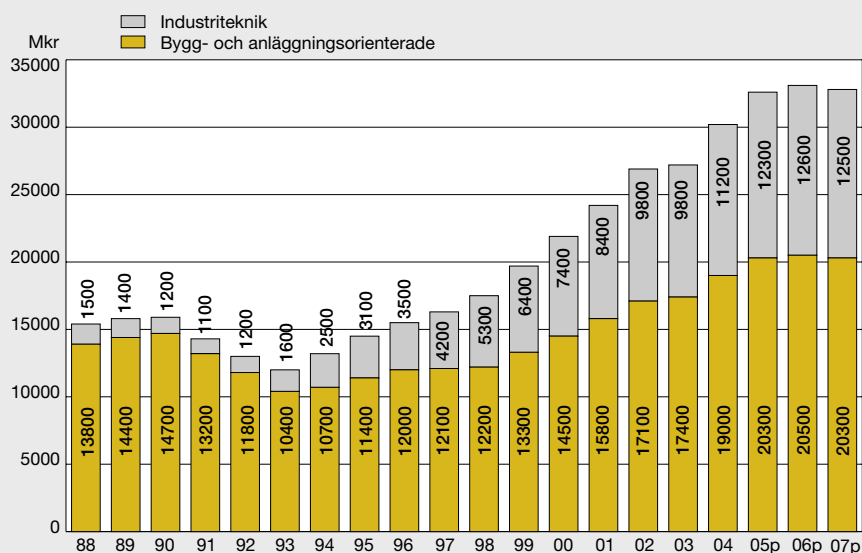
Ekonomierna rider ut stormar

Den 26 december 2004 katastrofdrabbades Indonesien och Thailand med flera länder av en jättevåg, Tsunami. Den var följden av kraftiga jordskalv i Bengaliska viken utanför Sumatras kust. Flera 10000-tals människoliv gick till spillo, bland dem över 500 främst turistande svensks. Fler än en miljon människor blev utan levebröd. Det mänskliga lidandet är ofattbart. Här hemma drabbades vi av orkanen Gudrun, som rev ner skog för stora värden i Syd- och Mellansverige. Orkanen Katrina ödelade i augusti Karibien för att sedan lägga större delen av New Orleans och Mississippis kust under vatten. Den största evakueringen av folk någonsin i USA blev nödvändig. Den stränga Rita drabbade också oljeproduktionen i Mexikanska bukten särskilt svårt och i orkanens öga nådde oljepriset 70 usd/fat. Orkanen Stan drabbade Centralamerika, Kashmir drabbades av en våldsamt jordbävning, terrordåd på Bali och den ständiga oron i Irak var andra ödesbändelser. Med sitt epicentrum i Parisförorten Clichy-sous-Bois spred sig en brandstorm av politisk natur till flera städer i Frankrike och gnistan tände orter i Belgien och Tyskland. Med segregation som bränsle belystes bristen på arbete och reformer. I den ekonomiska utvecklingen satte dock dessa stormar och katastrofer endast smärre avtryck. Desto större påverkan på vår ekonomi har de vindar som allt starkare blåser produktion och tjänster från Västeuropa och USA mot hungriga ekonomier österut.

Valår ger double tip

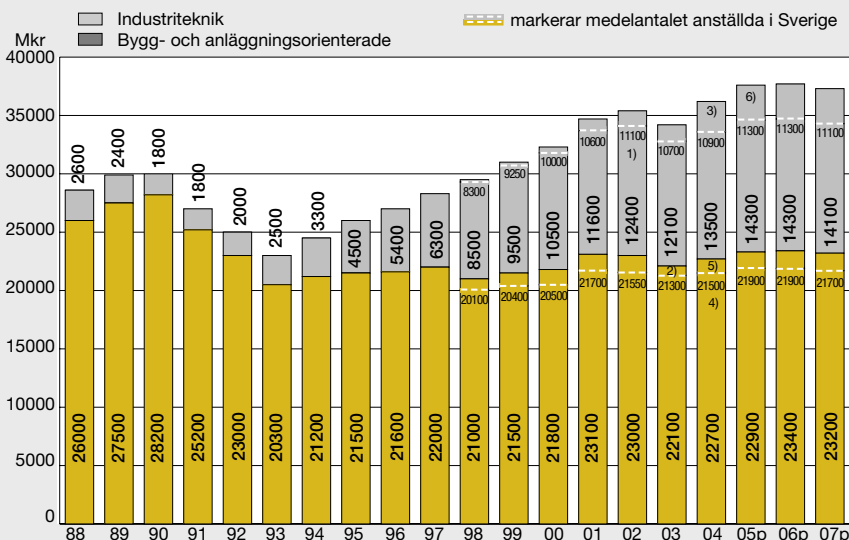
BNP-tillväxten i Sverige ökade under 2004 med ca 3,6 %. I år mattas utvecklingen, men årets tillväxt har ändå skrivits upp något till ca 2,5 %. Också prognosen för tillväxten under 2006 och 2007 har reviderats upp till ca 3,1-3,2 respektive 2,7-2,8 %. Att temperaturen stiger under ett valår är ingen överraskning, men det är den internationella utvecklingen som drar. Framför allt utvecklingen i USA och Kina. I USA har tillväxten visserligen mattats något men ligger ändå nära 4 % för att avta först mot slutet av 2006. I Kina ser tillväxten ut att ligga stabilt kring 9-9,5 % ytterligare ett par år. Handelsströmmarna

Branschens omsättning, MSEK

Källa: Svensk Teknik och Design

Medelantalet anställda i branschen

¹⁾ tillskott med ca 900 årsarbeten genom Teleca's förvärv av AU-System.

²⁾ bortfall med ca 900 årsarbeten (verksamhet i Norge och Finland) efter Rambøll's köp av Scandiaconsult.

³⁾ tillskott med ca 1100 årsarbeten efter SWECO's köp av PIC Engineering och Statkraft Grøner samt ÅFs köp av CTS Engineering.

⁴⁾ tillskott med drygt 100 årsarbeten efter ÅFs köp av Fortum Teknik & Miljö.

⁵⁾ tillskott med ca 300 årsarbeten efter SWECO's köp av Statkraft Grøner.

⁶⁾ tillskott med ca 100 årsarbeten efter Rejlerkoncernens köp av Rejlers Oy.

från öst och den konkurrenssituation detta ger upphov till är huvudorsaken till ett lågt inflationstryck och låga räntor. Det gynnar investeringarna som ökar kraftigt inom främst bostadsbyggandet och industrin – och därmed vår egen bransch.

Branschen toppar i år – och 2006

Hela branschen präglades under 2004 av en successiv förbättring av marknadsläget och kapacitetsutnyttjandet. Under 2005 har branschens beläggning varit nära rekordhög – under första halvåret bättre än under föregående högkonjunktur. Tek-

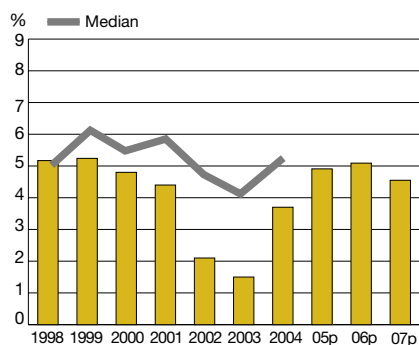
Ekonomisk utveckling (löpande priser)

	Omsättning kkr per anställd											Resultat efter finansiella poster kkr per anställd								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005p	2006p	2007p	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005p	2006p	2007p
De 300 ¹ största koncernerna	735	764	815	843	869	865	928	957	963	967	38	40	39	37	18	13	34	47	49	44
varav																				
byggorienterade	740	787	837	856	906	871	952	987	991	993	29	39	45	45	37	37	45	53	54	49
varav																				
arkitektföretag	761	854	863	900	878	888	941	970	990	1000	32	55	46	47	40	39	55	63	60	55
teknikkonsultföretag	737	775	832	848	912	867	955	990	995	992	29	36	40	44	35	37	43	51	53	48
industriteknik	724	747	774	820	819	854	889	910	925	930	61	44	34	23	-7	-25	20	38	40	35

¹ t o m 2002 de 200 största

(uppgifterna för år 2000 - 2002 är exkl SPP/AP)
Källa: Svensk Teknik och Design

Vinstmarginaler i de 300 största konsultföretagen

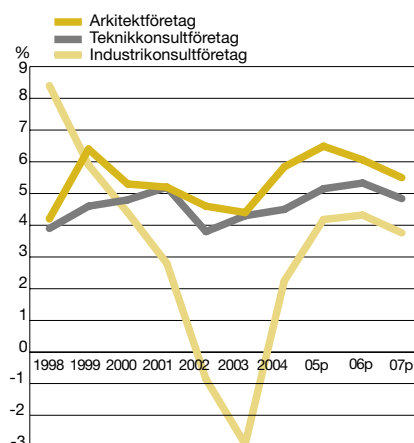

teknikkonsult- och arkitektföretagen ser ut att så gott som ha kunnat hålla upp trycket under hösten. Industriteknikkonsultföretagens beläggning har efter en topp i början av året mattats något, men är klart bättre än under de närmast föregående åren. Vår bedömning är att marknaden medger att det goda kapacitetsutnyttjandet i stort kan bestå under första halvan av 2006. Därefter kommer beläggningen att börja mattas av. I gengäld förbättras den pressade prisbilden något med viss eftersläpning. Branschen i sin helhet kommer därför under 2006 troligen att kunna visa upp ungefär samma ekonomiska utfall som under innevarande år. Men företagen kommer att märka en minskad ordergång efter sommaren.

Viss nettonyanställning trots allt

STD:s Investeringsignal från såväl juni som oktober visade att en majoritet av företag ansåg sig behöva öka personalstyrkan inom sex månader. Efter sommaren har prognoserna för den ekonomiska utvecklingen för 2006 gradvis justerats upp. Det kan ha varit avgörande för att

Vinstmarginal

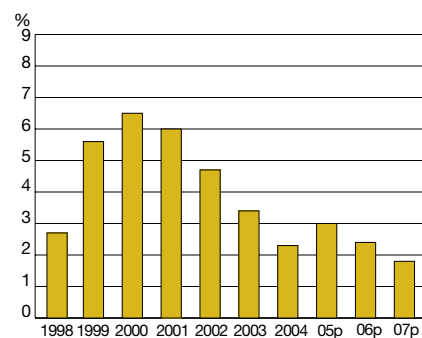

vi nu ser att en liten nettonyanställning också bland teknikkonsult- och arkitektföretagen. Möjligen kan processen fortsätta under början av 2006. Under 2005 ökar antalet årsarbeten bland dessa företag i Sverige med ca 2 % varav ca 1,5%-enheter kan hänföras till den förbättrade beläggningen. Antalet årsarbeten bland industrikonsulterna ökar i Sverige under 2005 med ca 3,5 % varav ca 2-2,5%-enheter kan hänföras till en bättre beläggning. Totalt skulle vi därmed kunna välkomna ett nettotillskott av ca 200 nya själar till branschen. Men i en högkonjunktur är det ändå ett litet antal.

Prisutvecklingen svagt positiv

Under år 2005 har vi kunnat se en försiktig återhämtning av prisbilden relativt sent i marknadsuppgången. Men branschen har i prissättningen endast med någon procent-enhets marginal kunnat kompensera lönekostnadsutvecklingen. Återstoden av resultatförbättringen har åstadkommits via den goda beläggningen. Företagens tydliggörande av värdet på prissättningen av de mest kvalificerade tjänsterna har

Lönekostnadsökning per anställd

Källa: Svensk Teknik och Design

inte varit tillräcklig och de lever i hög utsträckning på volymjusteringar. Framöver kommer prissättningen att utsättas för större utmaningar.

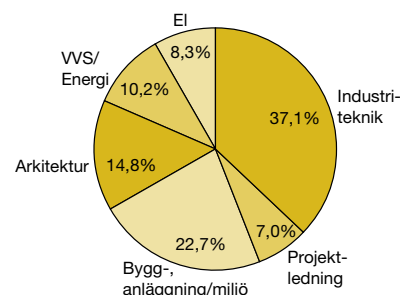
Känslighetsanalys

Vid allt annat oförändrat ändras resultatet före skatt med respektive

Debiteringsgrad	+/-	1%	- enhet	10 kkr/anställd
Pris	+/-	1%		7-8 kkr/anställd
Lönekostnad	+/-	1%		6-7 kkr/anställd

Under år 2004 blev resultatet före skatt ca 34 kkr/anställd som ett vägt snitt för de 300 största företagen.

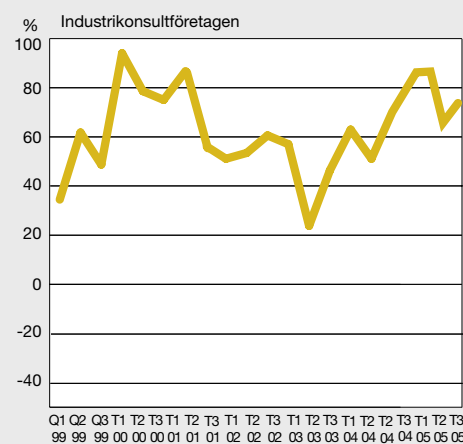
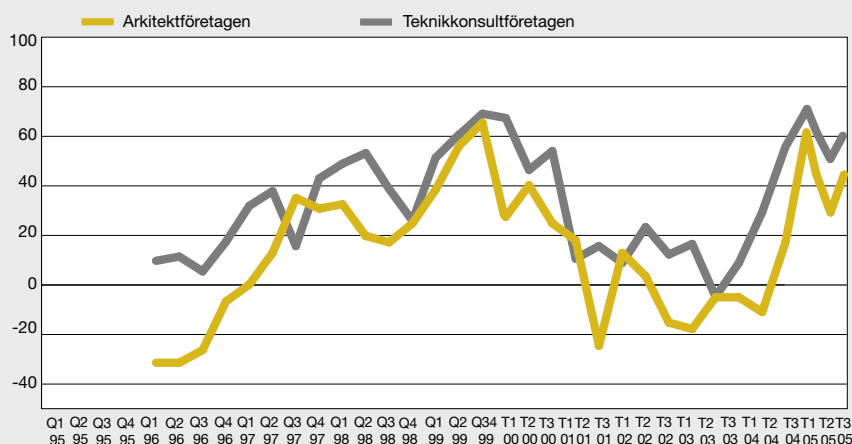
Branschens omsättning fördelad på verksamhet

Källa: Svensk Teknik och Design

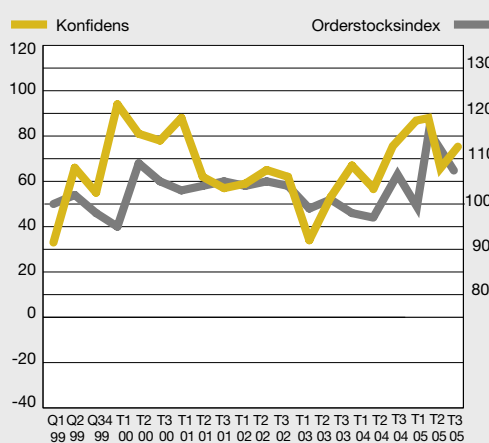
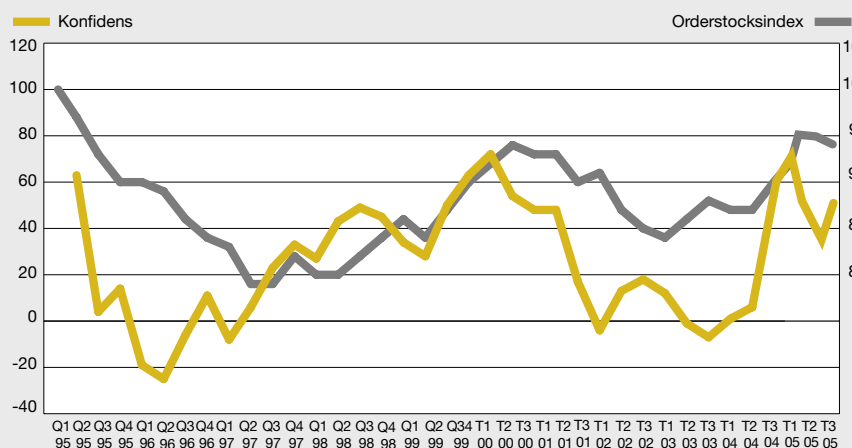
Investeringssignalen – prognos för företagens orderläge

Arkitekt- och teknikkonsultföretagen

Orderstocksindex jämfört med förväntningar på orderläget om 6 månader

Arkitekt- och teknikkonsultföretagen sammanvägt

Källa: Svensk Teknik och Design

Lönsamhet och avkastningskrav

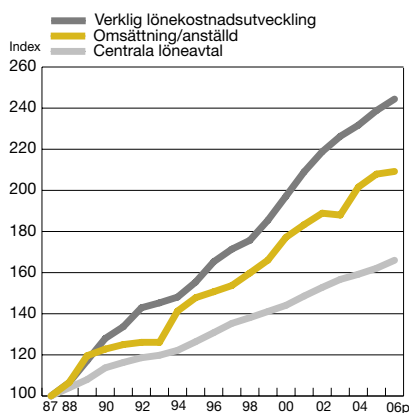
Är branschens (företagens) avkastningskrav tillräckliga? Vinstmarginalen närmar sig nu ca 5 % som topp i en konjunkturcykel – inte som snitt. Det är knappast dåligt, men borde kunna vara bättre. Och uppfyller det företagens egna avkastningskrav? God lönsamhet är en konkurrensfaktor. Vinstmarginalen torde i år och nästa år hamna ungefär i nivå med den under förra konjunkturtoppen. I förhållande till rådande ränteläge kan vi säga att branschen denna gång har ca 1 %-enhet bättre relativ avkastning. Men är företagens avkastningskrav för otydliga, för lågt satta eller otydligt kommunicerade eller ”bortglömda”? Finland är det land i Norden där konsultbranschens sammansättning är mest likt vår. Den

finska branschen har med råge och genom konjunktursvängningarna markant bättre lönsamhet än den svenska. Finland har visserligen mer flexibla arbetsrättsliga regler och en aktiv näringspolitik, men företagen har uppenbarligen också en mer affärsmässig syn på verksamheten. Även om vi i Sverige har flera exempel på lönsamma företag av storlek ligger vi generellt efter de finska företagen.

Det är inte lätt att avgöra vad avkastningskravet bör vara – och det är ju dessutom upp till vart och ett företags ledning och styrelse att avgöra. Men vi kan notera att de som placerar pengar på börsen idag har ett avkastningskrav på de noterade konsultföretagen på i snitt ca 6% (inverterade värdet av p/e-talen eller price per earnings) efter skatt. Kravet är

något under det som gäller för börsen som helhet. Det innebär ca 4 %-enheter över realavkastningen på en säker placering i en lång statsobligation. Skillnaden, den s k riskpremien, har gått upp väsentligt under senare år i en föränderlig oprövd världsordning. Placerare kombinerar förstås förväntningar på både vinst och tillväxt och värderar det egna kapitalet i bolagen. Börsvärdet och ”avkastningskravet” är utsatt för mycket psykologi och det ligger ingen ”sanning” i det – bortsett från att ”marknaden alltid har rätt”. Sex procent efter skatt blir ca 8 % före skatt. Det är som sagt svårt att säga om detta synsätt passar också de medelstora företagen? Men visst är frågeställningen värd att mer regelbundet ventileras i styrelserummen.

Marginaler urholkas

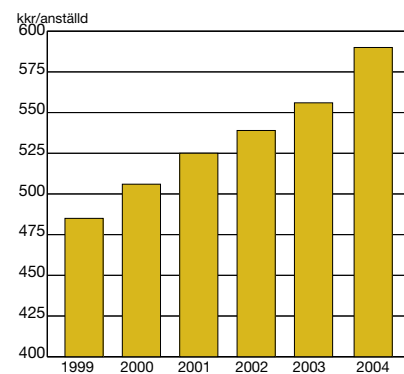

Prisutvecklingen, här i form av omsättning per anställd har inte kunnat kompensera lönekostnadsutvecklingen. Trots kraftig effektivisering i företagen blir det allt svårare att få god lönsamhet.

Lönekostnadsutvecklingen

Företagens lönekostnader per medelantal anställd (årsarbete) för branschens 300 största företag ökade under 2004 med ca 2,4 %. I dessa siffror inkluderas effekter av strukturförändringar och resultatbaserade ersättningar. I STD:s Branschkommuniké från juni indikerades att lönekostnadsutvecklingen för industrikonsultföretagen understeg 1 %. Med ett större underlag justeras nu den siffran till 1,3 %. För teknikonsultföretagen och arkitektföretagen blev ökningen i linje med de tidiga prognoserna, ca 3,1 % respektive 3,6 %. För år 2005 bedömer vi att branschen totalt landar på drygt 3 % med relativt små skillnader mellan de olika företagstyperna. Under 2006 kommer prispresen och en lätt vikande ordergång att sätta större press på kostnadsnivån.

Förädlingsvärdet för de 300 största företagen

Källa: Svensk Teknik och Design

Förädlingsvärdet bra måttstock

Nytt i våra svenska tabeller är i år uppgifter om företagets förädlingsvärde per anställd. Det kan förenklat sägas vara ett mått på kundernas värdering av företagets tjänster. En kombination av god lönsamhet och högt förädlingsvärde visar styrka.

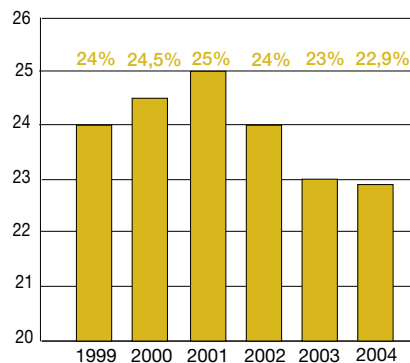
Förädlingsvärdet mäter vi som summan av samtliga löne- och andra ersättningar och lönebikostnader samt rörelseresultatet efter avskrivningar. Det vägda snittet för de 300 största företagen för år 2004 blev ca 590 kkr/anställd (556 kkr under 2003). Per anställd ökade arkitektföretagens förädlingsvärde till ca 590 kkr (564), teknikonsultföretagens till 597 kkr (569) och industrikonsultföretagens till 582 kkr (538).

Kvinnoandelen stabiliseras

Andelen kvinnor i branschen minskar inte längre. Orsaken är främst konjunkturell. Den positiva utvecklingen från slutet av 90-talet bröts 2001 då kvinnoandelen var ca 25 %. Orsaken är de nedskärningar som gjorts, men som i princip avstannade under 2004 samt effekten av gällande turordningsregler. Som marknaden ter sig nu torde dock andelen kvinnor åtminstone stabiliseras under innevarande år och 2006. Dessvärre visar intagningen till de tekniska högskolorna en sjunkande andel kvinnor.

Antalet kvinnliga vd:ar bland de 300 största företagen var i slutet av 2005 endast 7 (föregående år 9) stycken. Därtill finns en handfull i dotterbolag till de större koncernerna. Andelen kvinnor

Andel kvinnor i branschen

Källa: Svensk Teknik och Design

bland ledande befattningshavare, på det sätt företagen anger i årsredovisningarna var för 2004 ca 12,5 %. Detta är vår första kartläggning och vi har därför inget jämförelsematerial.

Andelen kvinnor i styrelserna för de allra största företagen har ökat med 40-50 %. Ser vi däremot till de 300 största företagen är ökningen blygsam och andelen ca 10,5% mot föregående ca 10,0 % av de i snitt ca 4,5 styrelseledamöterna per företag.

Långtidssjukfrånvaron minskar

Under år 2004 minskade den totala sjukfrånvaron från 2,8 % till ca 2,4 % av tillgänglig arbetstid. Främst, men inte enbart, är det långtidssjukfrånvaron som minskat till en knapp procent (40 % av totalen) från knappt 1,2 %. Och tendensen är fortsatt en försiktig minskning av den långa sjukfrånvaron. I de mindre och medelstora företagen varierar omfattningen av långtidssjukfrånvaro betydligt och är i flera

Jämförelse med andra branscher

Omsättning/anställd (kkr)	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Managementkonsulter	1720	1630	1600	1490	1825	1830	1600	1380
IT-konsulter (adm.)	1140	1000	1130	1040	1020	1075	1050	1160
Advokatbyråer	1485	1485	1480	1610	1300	1225	1200	1150
Marknadsundersökare	985	895	900	990	1035	895	830	860
PR & Kommunikation	1120	1020	1020	1050	1350	1085	990	960
Reklam	1060	1065	1125					
Revisorer *	1050	970	880	920	890	880	800	750
samt enl. vår tabell på sid. 10								
Industriteknikkonsulter	893	866	823	824	779	755	726	797
Arkitekter/teknikkonsulter	939	850	897	835	823	768	730	674

* baserat enbart på de 10 största.

En jämförelse med andra kunskapsbranscher med högutbildad personal är intressant att göra. Nedanstående jämförelsetal från de 30-50 största företagen i några branscher är hämtade huvudsakligen från Affärsvärlden och Veckans Affärer.

Bygg- och industriinvesteringar

Marknaden för arkitekt- och teknikkonstföretagen återhämtade sig under 2004 och har gått på högar under 2005. Av den "Investeringsignal" Svensk Teknik och Design presenterade i oktober framgår att marknadsläget är mycket gott och företagen har bra fart in i 2006. Och utfallet för bygginvesteringarna 2004 blev oväntat bra (+5%). Ökningstakten på bostadsinvesteringarna minskar nu från en hög nivå, men vi har justerat upp prognosen för de totala bygginvesteringarna under såväl 2005 som 2006. Orsaken är att anläggningsinvesteringarna successivt ökar.

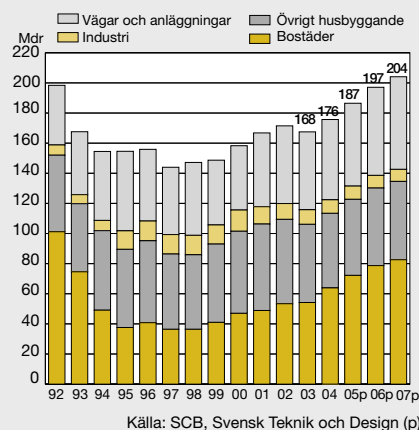
Under 2005 svarar bostadsinvesteringarna för den största ökningen även om den blir lägre under de två kommande åren. Teknikkonstföretagens goda marknadsläge på infrastrukturområdet ger riktigt tydligt genomslag på investeringarna under 2006 och 2007. Därtill kommer ökande privata investeringar på energiområdet. Arkitekt- och teknikkonstföretagen ser en försiktig ökning av uppdrag mot fastighets- och lokalmarknaden. En stor andel är dock av utredningskaraktär och någon större investeringsökning ser vi inte framför oss. Nyetableringar, omflyttningar och ombyggnader fortsätter att öka. Höga vakansgrader och en utebliven sysselsättningsökning i arbetslivet kommer även under de två närmaste åren att utmana fastighetsmarknaden.

Industriinvesteringarna kraftigt upp 2005

Industrikonstföretagens turnaround under 2004 har under 2005 följts upp med ett gott kapacitetsutnyttjande. Den svenska industrikonjunkturen har 2005 förbättrats avsevärt med ökad försäljning och produktion och kraftig investeringsökning. För första gången sedan 1996 (!) ser vi en ökning av investeringarna i maskiner och utrustning på hemmaplan. Kapacitetstaket i produktionsanläggningarna har i stort sett nåtts, men framför allt utmanar globaliseringens prisseffekt industrin till produktivitetshöjande investeringar.

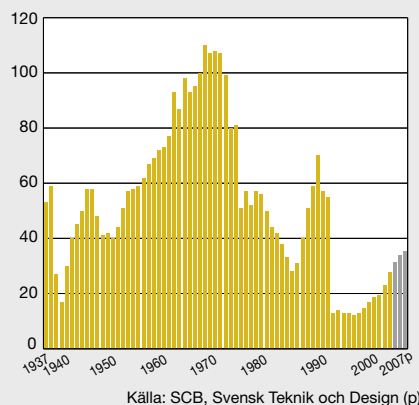
Industrikonstföretagens bedömningar om orderläget en bit in i 2006 är fortsatt optimistiska. Vi har gradvis skrivit upp investeringsprognosen för 2005 till ca 12-14%. Ökningstakten blir betydligt lägre under 2006. Investeringsnivån ligger dock alltså på betydligt högre nivå än under de senaste 10 åren. Under 2007 får vi vara beredda på ett visst tapp. För närvarande

Bygginvesteringar miljarder kronor 2004 års prisläge

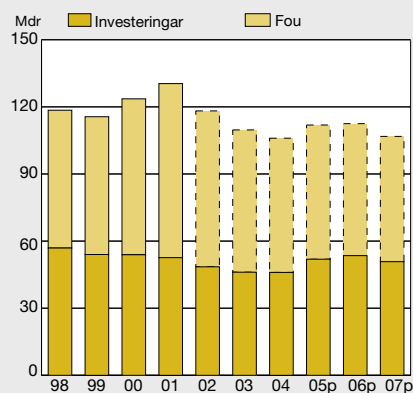
Källa: SCB, Svensk Teknik och Design (p)

Bostadsbyggandet i Sverige – antal tusental påbörjade lägenheter

Källa: SCB, Svensk Teknik och Design (p)

Industrins investeringar i maskiner och utrustning 2004 års prisläge

Källa: SCB, Svensk Teknik och Design (p)

ser vi en positiv utveckling inom energi/kraft-, metall/maskin- och läkemedels-/kemisektorerna. Däremot är aktiviteten lägre inom elektronik/telekomindustrin och den för industrikonstföretagen så viktiga fordonsindustrin.

fall besvärande hög. För dessa företag torde de från i år nya reglerna för sjukersättning vara mycket påfrestande.

Marknadsutvecklingen positiv

Industriteknikkonstföretagen har sin expansion under 2005 och vi bedömer att antalet årsarbeten ökar med ca 400 i såväl Sverige som utomlands. I Sverige tas merparten i form av kraftigt ökad beläggning. Industrin drivs under 2005 och i viss mån under 2006 av produktivitetshöjande investeringar. Industrikonstföretagens samhällsnytta gör sig tydligt påmind när industrikunderna effektiviserar allt mer för att upprätthålla konkurrensförmågan. Industrikonsulternas orderutveckling är mest positiv inom energi/kraft-, metall/maskin- och läkemedel/kemi-sektorerna, men mattas inom elektronik/telekomindustrin och framför allt inom den tungt vägande fordonsindustrin.

Arkitektföretagens orderläge är fortsatt gott. Uppdragsvolymen på flerbostadsområdet ökar trots den redan goda situationen. Orderläget på övriga husområdet (kontor, handel, vård etc) visar en svagt positiv utveckling. Teknikkonstföretagens (bygg- och anläggningsorienterade konstföretag) orderläge är också fortsatt gott. Alltjämt är marknaden inom infrastruktur- samt energi- och miljöområdet bäst.

Konkurrensmönster i förändring

Vi har utländskt ägande i stora svenska konsultverksamheter som WSP och Ramböll. Carl Bro är dotter till danska moderbolaget, som majoritetsägs från Sverige. Finska Jaakko Pöyry finns sedan lång tid här och expanderar. Etteplan köper i rask takt upp svenska industrikonstverksamheter. Snabbväxaren Atkins (dotter till brittisktägda danska Atkins) och finska industrikonsulten Elomatic är ett par färskva exempel på nyetableringar. Men inbrytningar i rena projekt är inte så vanliga. Visst finns det danska arkitektkontor i Sverige och visst vinner danska arkitekter regelbundet tävlingsframgångar i omskrivna projekt. Och visst har vi en dansk konsult i Citytunneln i Malmö. I stora byggprojekt har det under lång tid funnits utländska engagemang. Och i åtskilliga nya större projekt får vi säkerligen se utländska aktörer. Kiruna stad flyttas, stora idrottsarenor är på gång i Storstock-

holm och Malmö, några större hotell likaså. Sju miljarder investerar Lands-tinget i Stockholms Län i ett nytt Univer- sitetssjukhus vid Karolinska i Solna. Där samlar formgivningstävlingen intresse från många utländska arkitektföretag. De stora infrastrukturprojekten i Stockholm har hittills främst drivits med byggherre- styrd projektering och i huvudsak svenska konsultverksamheter kontrakterade. Nu stundar entreprenadupphandlingar och det utländska intresset lär bli stort. Utländska entreprenörer kommer i viss utsträckning att föra in sina samarbetspartners också på konsultsidan.

Vi kommer också få se inflödet i mer vardagliga projekt, som t ex bostads- och kontorsprojekt. Och det lär komma via våra största entreprenörer. Ett scenario med en polsk arkitekt och en svensk samarbetspartner som tillrättalägger maneret för våra förhållanden är inga- lunda främmande. Och när den proces- sen börjar gäller det att hänga på. Flera svenska konsult- och arkitektföretag har dotterbolag eller nätverkskollegor som är beredda att ställa upp med både kost- nadeffektiva resurser och kompetens. Utländska fastighetsförvaltare är öppna för nya samarbetspartners vid ombyggnad och andra förvaltningstekniska åtgärder.

Fastighetsaffärerna i Sverige omsatte, enligt Newsec, under 2004 rekordhöga nära 95 miljarder kronor och under 2005 blir troligen affärerna av samma volym. De utländska köpen har under senare år varit så kraftiga att statistiskt vart fjärde kontorsfastighet i inre Stockholm är i utländsk ägo.

Del i ett större mönster

Facility Managementföretagens tillväxt blir allt mer påtaglig för konsultföretagen. I sin ambition att vidga service- utbudet tenderar de också täcka in t ex projektledningskompetens. I England var Capita först med köp av teknikonsult- företaget Symonds med 800 anställda inom bygg och infrastruktur. Det följdes av köp av ett par värenummerade arki- tektföretag där Percy Thomas var det största. Fler exempel finns. Det numera av EQT och Goldman Sachs ägda ISS har i Sverige köpt projektledningsföretaget Arctella. I Finland har de också gjort ett par uppköp.

Lämmeltåget österut

Världshandeln drivs i ett globalt per- spektiv tydligast av USA och de expan- siva ekonomierna i främst Kina även om Indien också blomstrar. I det europeiska perspektivet har Central- och Östeuropa

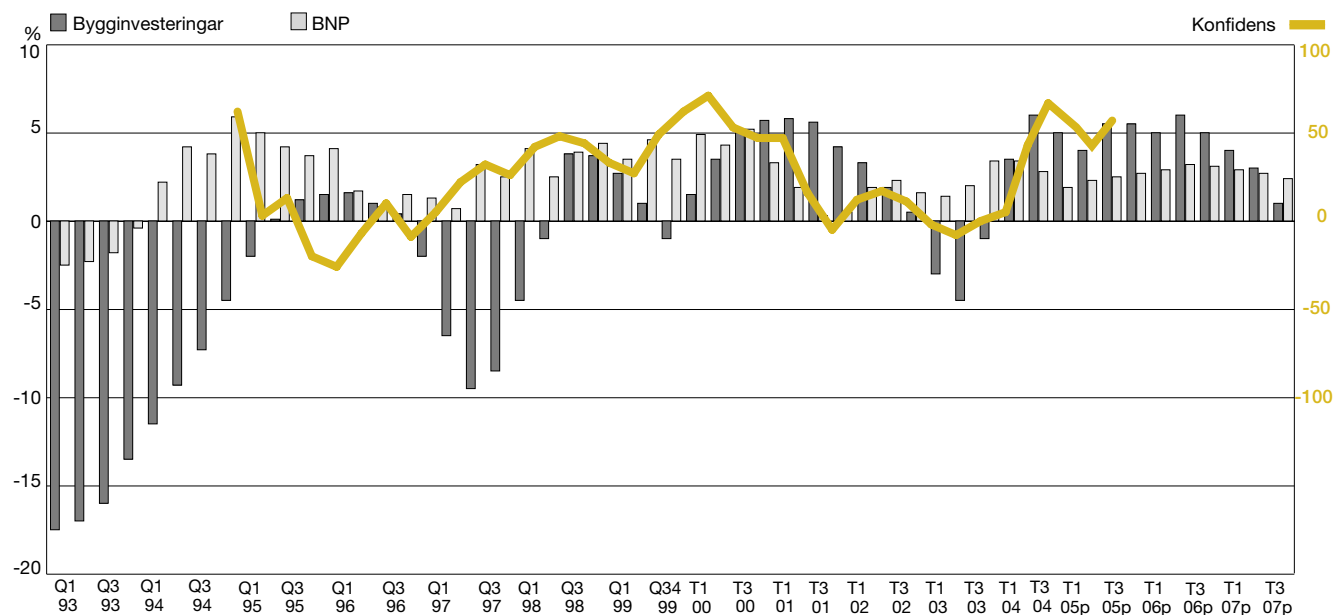
samma dragningskraft. Det gamla Europa med sina strukturella problem i flera av de tunga länderna fortsätter att släpa efter. Vi har ett av nationella politiska blockeringar försvagat EU. I flera länder, bl a Sverige, görs nästan desperata försök av fackföreningsrörelser och regeringar i dubbelkommando att bygga upp han- delshinder i form av sociala- och arbets- marknadsbarriärer. Det ger inga jobb och undergräver den långsiktiga ekonomiska utvecklingen.

Fastigheter och infrastruktur har den för- delen att de fysiskt stannar kvar i landet. Sammantaget har annars utlandet upphört att nettoinvestera i Sverige, visade Riks- bankens statistik från våren 2005.

Under året har en mängd industrier i olika branscher flyttat tillverkning eller förlagt nya investeringar till lågkostnadsländer. Och det blir allt tydligare att Sverige med försvagade komparativa fördelar är en yt- terst liten marknad belägen offside.

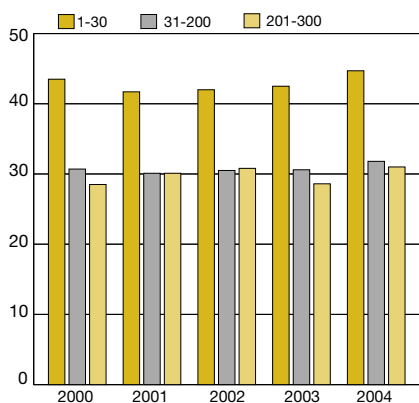
Västvärldens bilindustri har stora problem och lägger inte längre nettoinvesteringar i Sverige. I mars såg vi resultatet av kampen mellan Trollhättan och Rüsselsheim. Bl a de arbetsrättsliga erbjudanden de tyska tillverkarna kunde ge gjorde att GM gav Trollhättan ”an offer they couldn't resist” – en europaversion av Cadillac. Dagens

Arkitekt- och teknikonsultföretagens förväntningar på orderläget i relation till de sencykliska bygginvesteringarna och BNP-utvecklingen

Diagrammet visar hur förändringar av volymen bygginvesteringar uppträder färskjutet jämfört med motsvarande procentuella ändringar i BNP. Toppar och bottenar infaller något år senare (sencykliskt) än motsvarande i BNP-utvecklingen. Den heldragna kurvan beskriver vid varje måttillfälle arkitekt- och teknikonsultföretagens bedömning av det egna orderläget ”om ett halvår”.

Soliditet, %

Källa: Svensk Teknik och Design

blödande produktion av Saab 9-3 flyttar (om inte förr) vid nästa generationsskifte till Tyskland. Västeuropas biltillverkare drar i strida strömmar mot de nya ekonomierna i Slovakien, Tjeckien, Ungern och Polen – och än längre bort till Ukraina, Ryssland och Turkiet. Till det kommer europeiska och amerikanska satsningar i Kina. Men där växer konkurrensen från inhemska märken och nu vänder strömmarna. Kina exporterar och sätter bl a upp fabriker i Rumänien och Ryssland. USA:s biltillverkare blöder.

Och allt det här påverkar den svenska fordonsindustrin och därmed nära en tredjedel av de svenska industrikonsultföretagens ordervolym. De största är nu på väg att på allvar etablera sig i de länder kunderna satsat på. IT-konsultföretagen har under flera år vuxit utomlands, men i huvudsak för att ta hjälp i kostnadsjakten i uppdrag för svenska kunder. I takt med att utländskt kapital investeras i de nya ekonomierna, flera av dem redan EU-medlemmar, tar också samhällsbyggnaden fart med infrastruktur, energiförsörjning och miljöåtgärder. För detta positionerar sig också de större europeiska teknikkonsulterna. Och här ligger några av de svenska och nordiska konsultföretagen väl till.

Denna process påverkar också konkurrensstrycket på vår hemmaplan. Vi känner alla på oss att globaliseringen givit effekter på varusidan där priserna sjunkit under några år. En undersökning från Riksbanken visar att nu också priserna på tjänster sjunker.

De största internationella konsultföretagen har redan eller är i färd med att sätta

De 30 största svenska koncernerna

	Omsättning per anställd, kkr						Resultat efter fin.post/anställd, kkr					
	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
De 30 största koncernerna varav	764	805	833	862	857	918	34	38	34	9	3	25
byggorienterade	768	823	835	897	850	939	29	39	41	26	29	36
industriteknik	755	779	824	823	866	893	44	35	23	-9	-31	13

Källa: Svensk Teknik och Design

upp backupcentra i kostnadseffektiva länder i Asien och Östeuropa. Nu betraktas de också som kompetenscentra för tjänsteproduktionen inte bara på de stora östmarknaderna utan också de västliga hemmamarknaderna.

Lågkostnadslandskap finurligt alternativ

Och mitt i strömmen av flytt till östliga lågkostnadsländer finns exempel på verklig nearshoring. ÅF satsar på lågkostnadslandskapet Dalsland. Under våren hade bemanningen mer än fördubblats till ca 50 industrikonsulter på ÅF:s Åmålskontor. Löneläget och omkostnaderna är väsentligt lägre än i storstadsregionerna.

Globaliseringens effekter kräver strategiöversyn

Industrikonsultföretagen har känt av förändringstrycket först. Men företagen i branschens alla delar behöver skaffa en beredskap och ett förhållningssätt till en ny ordning. Konkurrensförmågan behöver vässas genom att ”produkt-” och nischstrategier ses över liksom varumärkes-, image- och prispolities. Vi har skrivit mycket om vikten att arbeta med prissättningen. Det blir minst lika viktigt att kostnaden per prestanda sänks med kontinuerliga produktivitetsförbättringar. Enkla, flexibla, men standardiserade lösningar i projekteringsprocessen kan, hur tråkigt det än låter, vara en väg. Nätverksbygge med andra företag – också i grannländer bör övervägas. En mer differentierad lönesättning med inslag av rörliga system blir allt mer nödvändig i företagen. Ansvar för att lönekostnader och arbetstider i stort konkurrensanpassas ligger dock på ett bredare nationellt plan. Och då kommer troligen verkligheten att hinna före.

Större strukturfärer

På hemmaplan har vi inte sett så mycket

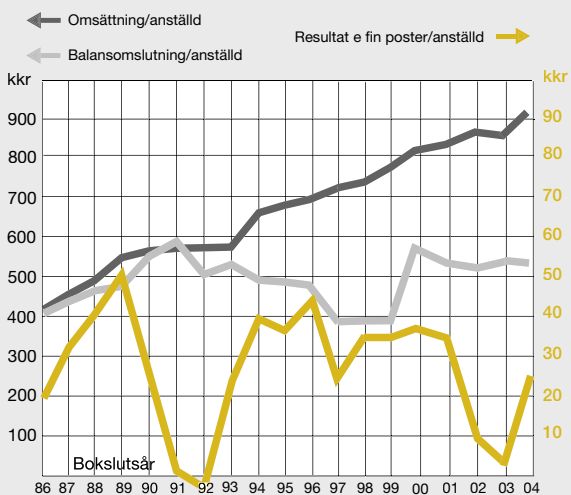
av den varan under 2005. De företagsköp med störst omfattning har varit finska Etteplan's köp av (70%) Västerås-baserade industriteknikkonsulten ProTang AB med ca 160 anställda. Ungefär av samma storleksordning var Rejlerkoncernens köp av återstående 70% av finska Rejler Invest Oy. Men utanför Norden har affärerna duggat tätt.

Den franska industrikonsulten AssystemBrime med ca 6200 anställda köpte i april brittiska INBIS Group plc med ca 1250 anställda. I maj träffade de överenskommelse att köpa tyska Münchenbaserade ATENA GmbH med 500 anställda. Franska Groupe Egis avtalade under sommaren om försäljning av det problemfyllda tyska Dorsch Gruppe med ca 1200 anställda till tyska engineeringföretaget Hoffmann Röder.

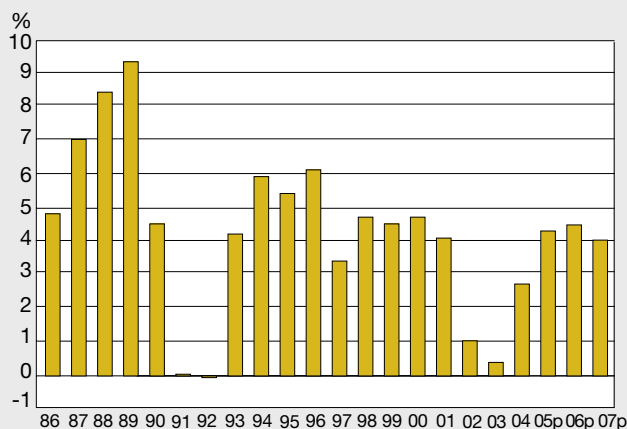
Holländska Arcadis avtalade i maj om förvärv av engelska kalkyl- och projektledningskonsultföretaget AYH plc med ca 340 anställda. Allt är dock inte expansion. I juni sålde Arcadis ut sin 50 %-iga andel av spanska Grupo EP med 1700 anställda till det spanska bolagets ledning och anställda. De kom igen i september med köpet av US-miljökonsulten Blasland, Bouck & Lee, Inc. med ca 900 anställda. Holländska DHV utökade i oktober sitt ägande till 65 % (32) i Sydafrikanska Stewart Scott med över 500 anställda.

På andra sidan Atlanten hör USA-jätten AECOM till de riktigt expansiva bolagen. I april köptes Bullen Consultants Ltd i England med över 500 anställda och läggs samman med FaberMaunsell. Ett än större förvärv kom i september då miljökonsulten ENSR International med ca 1600 anställda förvärvades. I april tillkännagav kanadensiska Stantec (noterat på Toronto-börsen) att de avtalat om köp av Nasdaq-noterade US-konsulten The Keith Companies med ca 850 anställda.

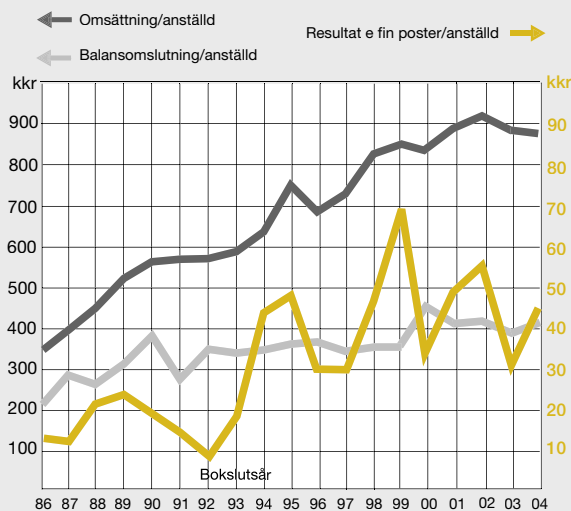
De 30 största svenska koncernerna

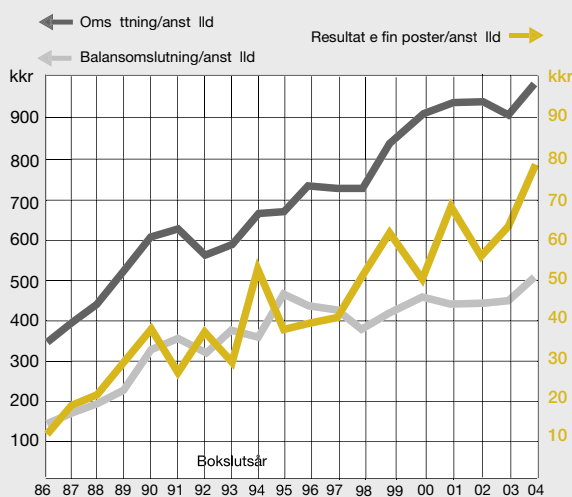
Vinstmarginaler i de 30 största konsultföretagen

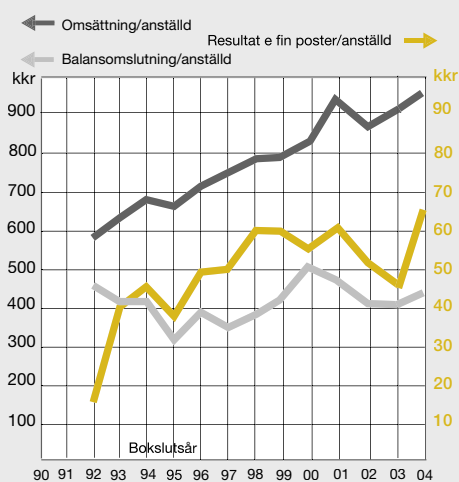
Koncern 31-50

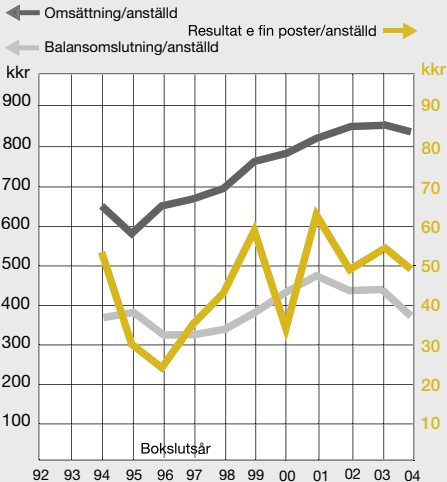
Koncern 51-100

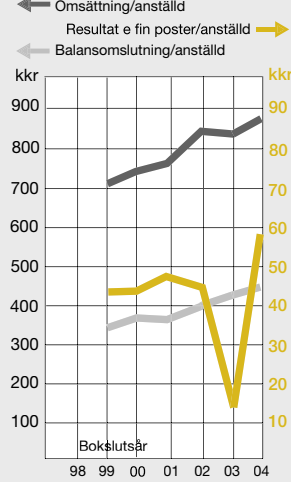
Koncern 101-150

Koncern 151-200

Koncern 201-300

Svenska företagshändelser

Med god tillväxt och lönsamhet efter integrationen av norska Grøner och finska PIC kom SWECO ut som Sveriges största i vår bransch under 2004. SWECO Grøner har under 2005 gjort ett par smärre förvärv. SWECO PIC avtalade i mars om köp av finska FT-Engineering med inriktning mot pappersindustrin. I september vann SWECO PIC två omfattande uppdrag inom gas- och oljesektorn i Ukraina och Polen. SWECO positionerar sig österut och har också en god utveckling på de nya EU-medlemsländernas miljömarknad. I maj etablerade sig SWECO VIAK i EU-ansökarlandet Bulgarien och de har flera större uppdrag i regionen. Genom Energuide har SWECO också vattenkraftsuppdrag i Rumänien. I Ryssland har SWECO ett 20-tal projekt på gång. Under sommaren förvärvades 50 % av det ryska miljökonsultföretaget Lenvodokanalproekt i S:t Petersburg. Och SWECO FFNS utformar ett förslag till ny stadsdel "Baltic Pearl" för ca 35000 invånare i S:t Peterburg och visar framfötterna i Kina. Under sommaren köptes också finländska arkitektföretaget Paatela-Paatela & Co Oy med ca 15 anställda. SWECO Bloco förvärvade i slutet av februari Facility Management Konsulterna AB med 6 anställda och breddade därmed sina tjänster inom lokalförsörjningsområdet. I juni sålde SWECO i renodlingens tecken systemleverantören SWECO Cactus Automation AB med en årlig omsättning på ca 20 Mkr.

Ramböll bygger på den svenska marknaden upp ett nytt verksamhetsområde inom energi-, olje- och gasssektorn efter modell koncernen har i Danmark och Norge.

WSP Sverige köpte i maj Riskteknik Martin Uulas AB med ca 18 anställda inom brand- och säkerhetsområdet. I september köptes JET VVS Konsult AB med 11 anställda i Norrbotten med kontor i Boden och Luleå. WSP International fick omfattande järnvägskontrakt i Bulgarien tillsammans med grekiska ADO S.A. Och tillsammans med de estniska konsultföretagen K-Projekt och ETK vann de kontraktet att projektera en EU-finansierad ringväg söder om Tallinn.

Carl Bro's huvudägare Bure Equity ökade i januari sin ägarandel till 66,1 % av kapitalet efter förvärv av Sydkrafts samtliga

De 50 största grupperna inom industriteknik

		Koncern / Företag	Bokslut	Omsättning	(Föregående)	Antal anställda	
(STD)	1	1	Teleca AB	04	2728,3	2455,5	2810
STD	2	2	Semcon AB	04	1289,3	1198,7	1444
STD	3	3	ÅF- divisioner (delar av)	*04	*1130,0	953,0	*1300
(STD)	4	4	WM-data Caran	04	780,0	705,0	815
STD	5	*13	SWECO PIC	04	712,9	110,0	998
STD	6	5	Epsilon AB	04	605,1	580,8	718
STD	7	6	Xdin AB	04	233,9	200,1	262
STD	8	7	Rejlerkoncernen (del av)	04	190,0	139,0	240
STD	9	8	Jaakko Pöyry AB (sv. koncernen)	04	159,2	139,0	190
STD	10	(*)	FB Engineering AB (del av)	04	135,0	*	145
STD	11	10	Gesab AB	04	121,2	113,5	164
STD	12	11	Pro Tang AB (Etteplan (70%) 2005)	04	110,0	113,1	160
	13	9	Inac Process AB (rörelsedelarna sålda 2005)	04	106,7	117,9	132
STD	14	*22	Centaur Utveckling AB (koncernen)	04/05	97,3	67,2	120
	15	(-)	Infotiv AB	*04/05	98,4	64,8	111
STD	16	14	Ingemansson Technology AB	04	94,3	99,5	96
	17	25	Knightec AB	*04/05	93,9	43,1	97
	18	15	Condesign AB	04	91,7	82,7	131
	19	16	Consat Engineering AB	04	91,1	78,1	114
STD	20	*17	Etteplan Technical Systems AB (75 % ägt av Etteplan Oy)	04	80,2	66,5	111
(STD)	21	21	Eurocon Consulting AB	04	65,8	51,5	75
STD	22	18	Avalon Technology AB	04	61,0	54,1	80
STD	23	19	IKG IndustriKonsultGruppen	04/05	60,6	54,0	78
	24	23	Rücker Nord AB	04	56,0	40,6	72
STD	25	34	Fasitetgruppen AB	03/04	50,5	36,8	37
	26	20	Creator Teknisk Utveckling AB	03/04	50,0	52,5	41
	27	37	Råbe IndustriKonsult AB	03/04	42,7	21,5	50
	28	27	Solvina AB	03/04	42,3	29,0	19
	29	(-)	Scancontrol AB (Pöyry AB 2005)	03/04	41,6	35,6	49
STD	30	29	KPA i Karlstad AB	03/04	40,8	27,3	50
STD	31	24	WSP Systems (del av)	04	40,0	32,0	45
STD	32	36	LinPro AB	04/05	33,0	21,7	29
STD	33	(*)	WermTec Industriteknik AB	*04	31,6	*	38
	34	28	Cross Design i Göteborg AB	04	31,4	27,8	35
	35	35	Ergonomidesign AB	03/04	29,4	23,0	30
	36	38	PRC Konsult AB	04	29,2	20,6	30
STD	37	32	LUTAB Luthanders Ingenjörbyrå AB	04	27,0	25,8	28
STD	38	31	Järnvägen AB (Bergström, BEKAB, Indautomat m fl)	04/05	25,9	25,6	37
	39	40	IP Industri & Projektconsult AB	03/04	24,2	19,0	28
STD	40	39	Pidab Instrumentdesign AB	04/05	23,0	19,6	24
STD	41	33	Koteko AB	04	23,0	25,7	21
STD	42	(-)	Elator AB	03/04	22,5	18,8	22
STD	43	(*)	Prows AB, Industriell Process & VVS	04/05	22,4	17,6	28
	44	26	Evolator Group AB	03/04	21,6	29,4	24
STD	45	(-)	Danatec AB	04	18,3	14,7	28
STD	46	42	Deva Mecaneyes AB	04	17,7	14,3	25
	47	44	Svea Teknik AB	04	16,0	12,9	25
STD	48	41	Rintekno AB (dt Rintekno Oy)	04	15,5	16,7	20
STD	49	45	Fagerström IndustriKonsult AB	04/05	15,2	11,8	17
STD	50	51	Bertrandt Sweden AB (ägt av tyska Bertrandt)	03/04	15,1	10,1	17

STD=Medlem i Svensk Teknik och Design. De 50 största grupperna inom industriteknik år 2004/2005 omsatte ca 9940 Mkr (föregående 8135 Mkr). Medelantalet anställda var ca 11260 (9525) och omsättningen per anställd ca 883 kkr (854).

De 20 största projektledningsgrupperna

		Koncern / Företag	Bok-	Omsätt-	(Före-	Antal	
			slut	ning	gående)	anställda	
STD	1	1 HifabGruppen AB	PM	04	517,3	474,8	422
STD	2	8 Carl Bro projektledning	PM	04	180,0	65,0	160
STD	3	2 SWECO Projektledning	PM	04	149,7	155,2	114
STD	4	3 WSP Management	PM	04	138,4	145,1	132
STD	5	4 Swepro Project Management AB	PM	04	119,4	119,2	94
STD	6	*7 Tyréns (proforma Projektledarna + Temaplan)	PM	04	116,1	113,1	120
STD	7	6 TP Gruppen AB	PM	04	109,1	87,7	88
STD	8	5 Ramböll Projektledning	PM	04	92,3	92,2	90
	9	10 EBAB i Stockholm AB	PM	*04	75,0	60,0	63
	10	9 Forsen Projekt AB	PM	04	61,6	60,6	52
	11	13 Projektbyrå Stockholm AB	PM	04/05	57,6	42,0	35
STD	12	11 Bygganalys AB	PM	04	47,5	49,4	46
	13	15 HOAB-gruppen AB	PM	*04	35,0	37,0	32
STD	14	17 Widmark & Platzner AB	PM	*04	31,6	27,6	25
STD	15	16 Tema Projektledare	PM	04	31,0	32,0	35
	16	20 Alfakonsult AB	PM, MA	04	29,3	24,0	22
STD	17	14 Projektgaranti AB	PM	04/05	27,4	40,2	31
	18	(-) Transek AB	PM	04	27,1	52,8	27
STD	19	19 CA consult-koncernen	PM	04	25,9	25,9	37
	20	(-) Ferax Projektledning AB	PM	04	22,6	15,0	15

STD=Medlem i Svensk Teknik och Design. De 20 största grupperna inom projektledning, vars verksamhet spänner över breda områden, år 2004/2005 omsatte ca 1895 Mkr (föregående 1679 Mkr). Medelantalet anställda var ca 1640 (1526) och omsättningen per anställd ca 1155 kkr (1100).

Också andra företag har projektledning i sin verksamhet utan att den organisatoriskt tydliggörs.

Källa: Svensk Teknik och Design

aktier i Carl Bro. Också Carl Bro och inte minst den svenska delen har haft en turbulent tid och en turbulent ägare. Nu ser båda ut att utvecklas åt rätt håll och Bure presenterade i augusti en ny mer långsiktig strategi för sina placeringar.

Ny storägare

HifabGruppen, ett av Europas största projektledningsföretag, har en ny storägare i form av riskkapitalbolaget Traction. I höstens delårsrapport meddelade att de köpt 46 % i Hifabs ägarbolag Edilen. Genom sitt konvertibel innehav kan Traction öka ägandet till 67 %. Hifab fick en ny ägarmajoritet i slutet av 2004. Efter en turbulent tid utvecklas nu ett något slimmare Hifab positivt och lönsamheten ökar åter.

Flygfältsbyrå AB har förvärvat BBK Engineering AB i Göteborg med 6 anställda inom industriautomation. Swepro Project Management förvärvade per den 1 mars MVM Konsult AB med ett dusintal anställda och förstärkte därmed sin miljökompetens.

Projektledningskonsulten Arctella AB har köpts upp av det expanderande servicekonglomeratet ISS och lagts in under dess verksamhet inom fastighetsförvaltning.

FVB Sverige AB köpte vid årsskiftet Rega Energiplanering AB i Sundsvall. FVB har också, vilket kanske inte är så välkänt, en omfattande verksamhet i främst USA och Kanada dit också bolagets personalägande spridits. 35-årsfirande FVB har också dotterbolag i Polen.

FLK övertar Skanskas verksamhet inom styr- och systemintegration och bildar ett nytt bolag SSIV, Styr- & Systemintegration i Växjö AB. FLK's energikunskap gav bolaget möjlighet att göra en förstudie om hur gas kan utvinna från soptippar i Kaliningrad. Ramböll vidareutvecklar nu med stöd av danskt statsstöd FLKs koncept och med hjälp av FLK.

Structor Gruppen växer vidare och den senaste etableringen är Structor Miljöbyrå Stockholm AB, som bildades 2004. Structor, Geosigma, Atkins Sverige samt industriteknikkonsulterna Infotiv och Knightec hör till de mellanstora bolagen som vuxit snabbast de senaste åren.

Atkins har öppnat sitt fjärde kontor – nu i Västerås. Till kontoret hör verksamhet som övertagits från Balfour Beatty Rail.

De 30 största grupperna inom installation/energi

		Koncern / Företag	Bok-	Omsätt-	(Före-	Antal
			slut	ning	gående)	anställda
STD	1	1 ÅF-divisioner (delar av)	04	*820,0	708,0	850
STD	2	2 SwedPower AB	04	593,8	563,3	516
STD	3	5 Carl Bro Sverige(del av)	04	340,0	264,0	358
STD	4	3 SWECO Theorells	04	288,3	351,0	343
STD	5	4 WSP Systems (del av)	04	278,9	282,0	351
STD	6	6 Ramböll Sverige (del av)	04	205,0	180,0	245
STD	7	(*) SWECO Energuide	04	165,2	139,8	115
STD	8	7 Bengt Dahlgren AB	04/05	153,4	146,5	200
STD	9	9 Rejlerkoncernen AB (del av)	04	*104,3	85,0	*130
STD	10	8 Energo AB	04	85,2	90,0	91
	11	10 FVB Sverige AB	04	81,9	78,3	89
STD	12	11 INCOORD AB	04	51,9	56,2	56
	13	14 Retea AB (dt Bure Equity)	04	46,0	43,1	51
(STD)	14	(*) Wikmar & Sone Konsult AB	04/05	44,5	40,4	48
STD	15	12 CLC Installationsconsult AB	04/05	43,1	43,9	57
STD	16	13 Riba koncernen AB	03/04	42,0	41,4	49
STD	17	15 FLK Sverige AB	04	39,7	38,4	64
STD	18	19 TQI koncernen	*04/05	35,4	34,5	37
STD	19	18 LEB Consult AB	04/05	34,3	29,4	38
STD	20	16 Wikström VVS-Kontroll AB	04/05	32,8	35,7	47
	21	20 Per Schönbeck Elprojekt AB – koncernen	04	31,2	29,0	45
STD	22	23 Ingenjörbyrå Andersson & Hultmark AB	04	30,4	24,9	39
STD	23	17 Helenius Engineering AB	04	29,7	35,1	22
STD	24	21 TEAM TSP Konsult AB	04	29,7	28,2	29
STD	25	*30 VVS-Vision AB (Jarl Magnusson AB, I.S.International AB)	04/05	27,4	18,7	31
	26	22 Brandkonsulten Kjell Fallqvist AB	04	26,9	25,1	20
	27	24 AB Teknoplan	04/05	24,5	24,8	22
STD	28	25 ACNL Elteknik AB	04	23,3	24,0	29
STD	29	(*) GMKI Elkonsult AB	04	22,6	*	33
STD	30	32 Mecad AB	04/05	20,9	19,1	25

STD=Medlem i Svensk Teknik och Design. De 30 största grupperna inom installation/energi år 2004/2005 omsatte ca 3750 Mkr (föregående 3355 Mkr). Medelantalet anställda var ca 4030 (3780) och omsättningen per anställd ca 931 kkr (888).

Källa: Svensk Teknik och Design

De 50 största arkitektgrupperna

		Koncern/företag	Bok- slut	Omsättn. MSEK	(Före- gående)	Antal anst.	
STD	1	1	SWECO FFNS	04	336,6	301,9	302
STD	2	2	White arkitekter AB	04	243,9	229,7	295
STD	3	3	Temagruppen Sverige AB	04	84,5	89,2	113
STD	4	4	Tengbomgruppen AB	04	71,4	72,8	78
STD	5	5	Wingårdh-koncernen	04	68,6	74,4	67
STD	6	6	NYRENS Arkitektkontor AB	04	63,1	58,3	69
STD	7	7	WSP Arkitektur	04	48,5	49,7	61
STD	8	8	AIX Arkitekter AB	*04/05	47,9	45,3	50
STD	9	12	Åsberg Wångstedt Lotström Arkitekter AB	*04/05	44,6	33,3	35
STD	10	11	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	04	42,2	39,6	49
STD	11	16	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	04/05	41,5	30,2	35
STD	12	13	AROSgruppen Arkitekter AB	*04/05	40,5	32,3	44
STD	13	(*)	Carl Bro arkitekter	04	40,0	*	40
STD	14	10	Liljewall Arkitekter AB	04	38,3	40,0	44
STD	15	19	Arkitektuset Monarken AB	*04/05	36,1	27,2	32
STD	16	*28	Mondo Arkitekter AB (fd HusplanCinnober AB)	*04	35,9	21,9	45
STD	17	17	Hederus Malmström Arkitekter AB	04	34,1	29,9	29
STD	18	20	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	04	33,9	26,2	19
STD	19	14	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	04/05	30,5	31,3	34
	20	9	Sandell Sandberg AB	04	30,1	40,2	21
STD	21	23	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	04/05	29,1	24,4	23
	22	44	Strategisk Arkitektur AB	*04	27,7	15,9	24
STD	23	33	MAF Arkitektkontor AB	03/04	24,5	19,8	20
STD	24	24	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	*04/05	24,1	23,5	33
STD	25	15	BSK Arkitekter AB	04	23,5	31,0	21
	26	82	Wester+Elisner Arkitekter i Stockholm AB	04/05	23,2	29,9	20
STD	27	34	Arkitektbyrån AB i Göteborg	04	23,0	18,5	27
STD	28	27	AG Partner Arkitekter AB	04	22,8	22,4	23
STD	29	31	Lund & Valentin Arkitekter AB		20,9	20,9	31
STD	30	26	Landskapsgruppen Göteborg AB	*04/05	20,8	26,4	28
STD	31	63	Murman Arkitekter AB	04	20,7	11,4	19
	32	47	Arkitekterna AB Krook & Tjäder	04	20,7	15,0	17
STD	33	43	Ahlqvist & Almqvist Arkitekter AB	04/05	20,2	16,0	19
STD	34	29	Equator Stockholm AB	04	20,0	21,8	25
	35	50	ABAKO Arkitektkontor AB	04	19,9	14,3	28
STD	36	22	Berg Arkitektkontor AB	04	19,4	24,6	19
STD	37	21	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	03/04	19,2	26,1	25
STD	38	32	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	03/04	18,9	20,1	24
STD	39	46	Pyramiden Arkitekter i Göteborg AB	04	18,7	15,2	22
STD	40	25	Archus Arkitekter AB	04	18,6	23,5	23
STD	41	36	FL Arkitektgrupp AB (proforma)	*04/05	17,6	17,6	18
STD	42	30	Arkitektgruppen G.K.A.K AB	04	17,3	21,5	21
STD	43	41	SAMARK Arkitektur & Design AB	04	17,1	16,2	20
STD	44	42	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	04	16,6	16,2	20
STD	45	61	A&P Arkitekter AB	04	16,4	11,5	16
STD	46	48	Carlstedt Arkitekter AB	04	15,9	14,8	20
STD	47	52	Zuez Arkitekter AB	04/05	15,4	13,3	11
STD	48	38	Reflex Arkitekter AB	03/04	15,3	17,6	19
STD	49	39	Arkitektgården Schott AB	04	15,0	17,0	10
	50	49	Uulas Arkitektkontor AB	03/04	14,7	9,4	11

STD=Medlem i Svensk Teknik och Design. De 50 största arkitektgrupperna omsatte år 2004/2005 ca 2009 Mkr (föregående 1880 Mkr). Medelantalet anställda var ca 2100 (2130) och omsättningen per anställd ca 957 kkr (882).

Listan omfattar enbart de grupper/koncerner där arkitektverksamheten är dominerande. Utöver de uppräknade grupperna har också bl a GF-Konsult, Creacon, Bjerking och Pantektor betydande arkitektverksamhet.

Källa: Svensk Teknik och Design

Danskt beröm

White Arkitekter ser ut att ha fått ett genombrott i Danmark. Ett av de mest uppmärksammade byggprojekten är det av White skapade nya Kastrups Havsbad söder om Köpenhamn.

Liljewall Arkitekter firar 25-år och kan till sin referenslista bl a lägga projektering av Göteborgs Energi's tvåmiljardersinvestering i ett gaskombikraftverk vid Ryahammen i Göteborg. Holm Arkitekter AB gick under hösten 2004 samman med

Tengbomgruppen. Archus Arkitekter i Västerås har under hösten 2005 införlivat Designbyrån Moderskeppet och lanserar nu Archus Design. Mondo Arkitekter är det nya namnet på f d HusPlanCinnober arkitekter. TP Gruppen förvärvade i december 2004 konsultföretaget Restaurator med 14 anställda inom antikvarisk och teknisk rådgivning.

Ingemansson Technology AB förvärvade i maj norska akustik och ljudkollegan Brekke & Strand Akustikk AS med 16 anställda. Brekke & Strand är bland annat konsulten bakom akustiken i Oslo's nya Operahus. Jaakko Pöyry AB köpte i juni automationsbolaget Scancontrol AB med ca 55 anställda. Scancontrol har både konsult- och installations-/montageverksamhet på programmet. Pöyry kommer därmed upp i nära 250 anställda i Sverige. SwedPower omorganiserar och lägger in SwedPower International AB som affärsområde.

Turin efter Atén

ÅF's positiva utveckling under 2004 dämpades av fortsatta lönsamhetsproblemen inom division System. Under 2005 görs kraftfulla effektiviseringsinsatser för att få rätsida på verksamheten. På andra områden sker en viss expansion. I februari förvärvade ÅF återstående 11 % av aktierna CTS Engineering Oy för ca 9 Mkr. Och i Brasilien startade ÅF ett joint-venture med inhemska A1 Engenharia e Gerenciamento Ltda med ca 90 anställda för uppdrag inom de växande sydamerikanska pappers- och massaindustrin. På försommaren gjordes ett strategiskt förvärv av konsultföretaget Infra-plan med 12 medarbetare specialiserade på utredningar mot infrastruktursektorn och annan samhällsplanering. I september fick det svenska tyska hälftenägda ÅF-TÜV Nord AB ett omfattande ramavtal med Ringhals avseende teknisk kontroll. Ringhals planerade investeringar uppgår till ca 13 miljarder sek fram till 2012 och ÅF uppskattar att ramavtalet kan vara värt totalt 100-150 MSEK. ÅF-Kontroll köpte per den 1 oktober lyftbesiktningens verksamheten inom Force Technology Sweden AB med 15 anställda. Under hösten avslutades fastighetsförsäljningen i och med avyttringen av huvudkontorsfastigheten till GE (General Electric) Real Estate. ÅF's nettovinst blev ca 130 Mkr. ÅF blev först

En jämförelse med några internationella börsnoterade teknikkonsultföretag. Jämförande nyckeltal per senaste bokslut.

Företag		Börs- värde 2005-10-31 Mkr	Börsvärde senaste bokslut Mkr	Omsätt- ning Mkr	Medel- antal anställda	Omsätt- ning/ anställd kkr	Resultat e finansiella poster Mkr	Resultat e. finansiella poster/anst kkr	Netto- marginal i %	Börsvärde/ anställd kkr	P/e	P/s
Teleca AB	SE	2202	2277	2728,3	2810	971	-4,8	-1,7	-0,2	810	neg	0,83
Semcon AB	SE	926	532	1289,3	1444	893	49,0	33,9	3,8	368	16,6	0,41
ÅF AB	SE	1249	782	2160,2	2531	854	32,6	12,9	1,5	309	26,0	0,36
SWECO AB	SE	3160	2170	3141,4	3445	912	204,9	59,5	6,5	630	15,3	0,69
Rejlerkoncernen AB	SE	270	102	294,3	371	793	16,7	45,0	5,7	275	9,4	0,35
Inac Process AB	SE	*	19	106,7	132	808	-9,0	-68,3	-8,5	144	neg	0,18
Jaakko Pöyry Group	FIN	3957	2786	4325,2	5219	829	261,9	50,2	6,1	534	17,2	0,65
Etteplan Oy	FIN	434	323	562,8	965	583	43,7	45,2	7,8	335	13,8	0,58
WS Atkins plc	UK	10393	8763	12750,0	13775	925,6	802,4	58,3	6,3	636	17,1	0,69
Waterman Group	UK	492	401	976,6	1093	893	42,1	38,5	4,3	367	15,5	0,41
White Young Green	UK	1937	1646	1934,8	1813	1067	109,5	60,4	5,7	898	22,9	0,84
WSP Group	UK	3021	1772	4416,5	5207	848	128,7	24,7	2,9	340	30,4	0,42
RPS Group plc	UK	4063	3703	2286,5	2525	898	224,4	88,9	9,8	1553	24,4	1,71
Mouchel Parkman plc	UK	4148	3734	4179,5	5024	832	319,9	63,7	7,7	743	14,0	0,85
Aukett Fitzroy Robinson plc	UK	47	**	224,04	250	896	-20,9	-83,4	-9,3	no	no	no
Hyder Consulting plc	UK	1056	907	1815,2	2864	634	59,2	20,7	3,2	321	17,1	0,50
Ricardo plc	UK	1859	1965	2150,1	1830	1074	98,9	54,0	4,6	817	19,7	0,87
Arcadis	NL	5024	2539	8221,4	9419	835	266,5	28,3	3,2	270	14,0	0,31
Fugro	NL	14809	8598	9323,9	7864	1186	644,4	81,9	6,9	1093	19,3	0,93
Grontmij	NL	2081	1452	4327,3	3611	1198	136,4	37,8	3,2	402	11,3	0,34
Bertrandt AG	D	844	1164	1961,2	3009	652	38,3	12,7	2,0	387	56,6	0,58
Rücker AG	D	398	223	1259,2	2002	629	-32,0	-16,0	-2,5	111	neg	0,18
Alten Group	FR	7081	4507	3167,9	4670	678	428,0	91,7	13,5	978	20,8	1,44
Altran Group	FR	10652	8061	12948,2	16508	784	261,0	15,8	2,0	488	neg	0,63
Assystem S.A.	FR	3775	2597	4245,1	6500	653	144,4	22,2	3,4	400	41,1	0,62
S II S.A.	FR	1317	1042	791,0	1210	654	90,7	75,0	11,5	861	17,5	1,31
Sogclair S.A.	FR	242	193	444,5	660	673	6,0	9,1	1,4	292	49,7	0,44
Soditech Ingenerié S.A	FR	171	74	139,0	229	607	0,4	1,6	0,3	330	neg	0,56
Oviktat snitt Europa						831		28,5	3,6	544		0,65
URS Corp.	US	15869	8537	24856,1	27500	904	744,1	27,1	3,0	321	19,5	0,36
Michael Baker Corp.	US	1758	1092	4047,8	4292	943	167,5	39,0	4,1	283	13,4	0,30
Tetra Tech, Inc.	US	7036	7448	9301,8	7300	1274	-713,7	-97,8	-7,67	1020	neg	0,74
The Keith Companies	US	***	903	774,3	803	964	102,2	127,3	13,2	1249	17,0	1,30
TRC Companies, Inc.	US	1492	1298	2828,2	2100	1347	170,2	81,0	6,0	819	17,0	0,61
SNC-Lavalin, Inc.	CAN	22136	15871	19479,7	10750	1812	902,6	84,0	4,6	1476	27,9	0,84
Stantec, Inc.	CAN	4833	2677	2943,2	4000	736	252,4	63,1	8,6	669	16,2	0,94
Oviktat snitt Nordamerika						1140		46,2	4,5	834		0,73

* = kosultrörelsen såld 2005

** = börsstopp

*** = köpt av Stantec Inc.

Samtliga har kalenderårsbokslut utom

WS Atkins	31 mars 2005	Waterman	31 juli 2005
Hyder Consulting	31 mars 2005	White Young Green	31 juli 2005
Sii	31 mars 2005	Aukett Fitzroy Robinson plc	30 sept 2004
Mouchel Parkman	30 juni 2005	Tetra Tech	30 sept 2005
Ricardo	30 juni 2005	Bertrandt	30 sept 2004
		URS	30 okt 2004

Utöver de ovan uppräknade är japanska OYO Corporation noterad på Tokyobörsen och Coffey International Ltd och Cardno Ltd noterade på Australian Stock Exchange.

I denna sammanställning är inte företagens resultatredovisningar korrigerade för ev underliggande skillnader. Marginaler och p/e-tal kan därför inte jämföras utan närmare analys

att träffa sponsoravtal med SVT för sändningarna från vinter-OS i Turin i mitten av februari 2006. Satsningen på sommar-OS i Aten 2004 gav mersmak.

Teleca utvecklas positivt under 2005 och fortsätter sin internationella expansion. Ett nytt kontor har öppnats i Tyskland, expansionen i Polen går vidare (fn ca 60 anställda) och bolaget öppnade ett service- och försäljningskontor i Peking. Det blev Telecas fjärde kontor i Asien. I första hand skall de befintliga telekomkunderna servas, främst de som licensierar Obigos applikationsprogramvara. Teleca's vision är att på sikt ha 500 medarbetare i lågkostnadsländerna. I början av juni köptes svenska Dotify AB med 11 medarbetare inom informationshantering och under hösten har managementdelen CCC i Göteborg med en handfull anställda avyttrats. I juni kom en vinstvarning sedan finansiella svårigheter hos en kund ger påverkan på Teleca Products resultat. På övriga områden är utvecklingen positiv. Lönsamast är dotterbolaget Benima. Benima har i större uppdrag, bl a från Billerud, kunnat hjälpa kunderna att knyta ihop affärer och produktionsprocess. I Finland har de köpt Futec Oy och på hemmaplan har de inlett ett samarbete med SwedPower inom energisektorn bland annat mot kraftverksområdet.

Formel-1 till havs

Semcon svarade under 2004 resultatmässigt för en rejäl turnaround. 2005 firar Semcon 25 år och inledde året med förvärv av Designaktiebolaget Propeller med ett 15-tal medarbetare. Förvärvet var ett strategiskt steg i Semcons ambition att erbjuda tjänster för än större och mer komplexa utvecklingsprojekt. I februari köptes det engelska illustrationsföretaget Pentech International Ltd med ca 20 anställda i Oxford, bilindustrins centrum. Semcon tog med detta ett steg mot internationella partnerskapsaffärer inom sitt affärsområde Informatic. Semcon hade därmed ett 80-tal anställda i England inom fordonsdesign. Och återigen ger sig Semcon in i utvecklingen av en extremsegelbåt – denna gång som design- och utvecklingspartner i Ericssons satsning på Volvo Ocean Race, seglingens Formel-1, 2005/2006. Semcon, som samarbetat med Ericsson under lång tid tecknade i maj ett ramavtal med koncernen innebärande

att Semcon blir prefererad supplier inom design och utveckling samt teknikinformation. Liknande avtal träffades senare med Scania och Gambro. Och i november träffades ett omfattande avtal (som sträcker sig fram till 2012!) med Volvo Aero. I september etablerade sig Semcon i Beijing via affärsområdet Informatic, som utvecklar sin verksamhet inom telekom. Under sensommaren etablerade Semcon bolag och designkontor i Budapest med ett 10-tal anställda från start. Semcon hör till dem som följer kundernas inom fordonsindustrin etableringar i Ungern och dess grannar i öst. I juni sålde Semcon sin aktiepost i Euromation AB.

Köper namne i Finland

Rejlerskoncernen hade ett positivt verksamhetsår 2004 och är noterad på NGM Equity. Bolaget har också tydligt kommunicerat sitt expensionsmål. 2005 inleddes med en order värd ca 4,5 Mkr för Stora Enso's tvåmiljarders investering i energianläggningar i Skoghall. Rejlers hör till dem som drar nytta av de växande infrastruktursatsningarna. Ett större uppdrag omfattande projektering av signal och telesystem på Ostkustbanan mellan Gävle och Sundsvall kontrakterades i februari. Per den 1 april övertog koncernen verksamheten i det avvecklande INAC's dotterbolag INAC Automation AB med ca 35 anställda. Under samma månad tillkännagav Rejlerkoncernen att de beslutat utnyttja optionen att förvärva återstående 70 % av finska Rejler Invest Oy med en omsättning på ca 8,6 MEUR och ca 160 anställda. Efter detta förvärv fick Rejlerkoncernen nära 600 anställda. Under hösten har BC Teknikkonsult i Västerås med 4 anställda förvärvats.

Sjungande bilruta

Caran, som ingår i WM-datakoncernen, tecknade i februari ett 3-årigt samarbetsavtal med franska industriteknikkonsultföretaget ABMI-groupe om globala utvecklingsprojekt. Internationella kunder kan därmed erbjudas större resurser. I början av 2005 patenterade Caran en teknik (från dotterföretaget A2 Acoustics i vilket Saab Aerospace äger 40 %) som gör en bils ljudanläggning "osynlig". Bilens bakruta ersätter med hjälp av piezoelektriska aktuatorer bashögtalarnas membran. Ljudet kan bli renare och flera komponenter blir överfödiga. I mars för-

värvades Exertus, ett konsultföretag inom informationshantering och PDM/PLM.

ProTang AB förvärvades den 7 februari av finska Etteplan. Inledningsvis köpte Etteplan 70 % av aktierna för 2,5 MEUR med option att senare öka innehavet.

INAC klarade inte att få lönsamhet i verksamheten 2004 och kort före publiceringen av bokslutet för 2004 stoppades aktiehandeln eftersom samtal fördes om en större strukturaffär. Rörelseverksamheten i INAC Process AB såldes till El & Industrimontage AB och något senare köpte Rejlerkoncernen rörelseverksamheten i INAC Automation AB. INAC förblev noterat men har bytt inriktning mot spelmarknaden.

Epsilon startade i februari en satsning på produktionslogistik genom etablering av Epsilon Logistics Management AB i Malmö. I en större satsning bygger Epsilon upp ett nytt affärsområde inom hård- och mjukvaruutveckling för "inbyggda system". Med bas i Stockholm, Göteborg och Malmö är ambitionen att 200 medarbetare rekryteras, delvis i dialog med större kunder. Sitt femte utvecklingscentra drog Epsilon igång i Borlänge med sikte på basindustrin i Bergslagen.

Gesab Engineering har startat samarbete med norska Hareide Designmill AS och etablerar ett gemensamt design- och engineeringcenter i Göteborg. Consat expanderar och breddar verksamheten med Telematik & IT samt Project Delivery and Telekom.

Senast noterat

Avalon Technology är den senaste industrikoncernen som når börsen. I augusti förvärvades Avalon av NGM Equity-noterade Infinicom AB som i samband därmed bytte namn till Avalon Enterprise AB. Denna koncern har tre rörelsegränar – Evolution Management, Technology (som hösten 2005 har ca 125 anställda) och Finance.

De 300 största svenska arkitekt-, teknik- och industrikonstruktionskoncernerna

		Koncern med större dotterbolag/affärsområden redovisade i direkt anslutning	Verksamhet	Bokslut	Onsättning MSEK	(Före- gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlings- värde/årst. KSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2005	
STD	1	2	SWECO AB	MD	04	3141,4	2211,4	3445	204,9	613	1731,4	Wigon Thuresson
			SWECO FFNS	A		336,5	301,9	302				Eva Nygren
			SWECO BLOCO	S,CE		125,1	139,0	148				Sören Hed
			SWECO Theorells	M,Enr,E		288,3	351,0	343				Åsa Söderström Jerring
			SWECO VBB	CE		535,9	479,5	433				Mats Pålsson
			SWECO VIAK	Env		515,3	505,3	426				Per Johansson
			SWECO Projektledning	PM		149,7	155,2	114				Bo Carlsson
			SWECO Energuide	Enr		165,2	139,8	115				Erik Severin
			SWECO Position	CE,GIS		44,2	37,3	45				Jan Zakariasson
			SWECO Grøner	MD		446,8	*128,0	412				Vibecke Hverven
			SWECO PIC	I, Enr		712,9	110,6	998				Lauri Hintikka
(STD)	2	1	Teleca AB	I	04	2728,3	2455,5	2810	-4,8	618	2836,8	Dag Sundström
			Products			205,0	141,0	211				-
			Mobile Devices			1125,0	882,0	1092				-
			Network Equipment Providers			403,0	413,0	453				-
			Enterprise & Operators			671,0	711,0	568				-
			Benima			466,0	408,0	469				Thore Helgesson
STD	3	3	ÄF-koncernen	MD	04	2160,2	1995,4	2647	32,6	563	1295,8	Jonas Wiström
			Division Infrastruktur (proforma)	MD		698,0	695,0	694				Åke Rosenius
			Division Process	I, Enr		1092,0	839,0	1260				Per Göransson
			Division System	I,IT		342,0	356,0	336				Johan Olsson
			Division Kontroll	I,E		176,0	165,0	199				Jürgen Backersgård
STD	4	4	WSP Sverige AB	MD	*04	1521,4	1423,4	1789	44,3	546	607,2	Rikard Appelgren
			WSP Arkitektur	A		48,5	49,7	61				Linda Marend
			WSP Affärsutveckling	PM(BM)		5,6	-	67				Mickey Johansson
			WSP Byggprojektering	CE, S		253,5	234,2	287				Ulf Eriksson
			WSP Environmental	Env		141,8	159,3	163				Ole Paus
			WSP Management	PM		138,4	145,1	132				Mickey Johansson
			WSP Samhällsbyggnad	CE		528,3	503,8	564				Eskil Sellgren
			WSP Systems	E,I,M		318,9	313,6	396				Anders Tysander
			WSP International	MD		26,7	-	14				David Montgomery
STD	5	5	Semcon AB	I	04	1289,3	1198,7	1444	49,0	589	543,3	Hans Johansson
			Design & Development			812,2	775,7	*1033				-
			Innovation			181,2	179,1	*162				-
			Informatic			295,9	243,9	*276				-
STD	6	6	Rambøll AB (svenska verksamheten)	MD	04	876,8	824,2	845	54,7	642	297,0	Bent Johannesen
STD	7	7	Carl Bro Sverige koncernen (proforma)	MD	04	812,8	753,5	849	23,1	-	309,8	Ulf Palmblad
STD	8	8	WM-data Caran	I	*04	780,0	705,0	815	22,0	-	-	Mats Rogbrant
STD	9	9	Epsilon AB	I	04	605,1	580,8	718	-8,6	556	321,7	Mats Boström
STD	10	10	SwedPower AB (inkl SwedPower International)	Enr,E,CE	04	593,8	563,3	516	16,8	695	274,5	Tomas Mattsson
STD	11	11	Tyréns AB	CE,PM	04	521,4	523,4	616	1,7	548	227,2	Håkan Blom
STD	12	12	HifabGruppen AB	PM,	04	517,3	474,8	422	-8,6	600	182,9	Jan Boija
STD	12	13	Flygfältsbyrån AB	MD	04	402,9	418,7	477	5,8	531	162,3	Anders Rydberg
STD	14	14	Rejlerkoncernen AB	E,I	04	294,3	254,3	371	16,7	522	137,4	Peter Rejler
STD	15	15	White arkitekter AB	A,PM	04	243,9	229,7	295	8,3	597	208,0	Anders Svensson
STD	16	16	Xdin AB	I	04	233,9	200,1	262	10,8	592	132,6	Thomas Ängkulle
STD	17	19	Jaakko Pöyry AB (sv. koncernen)	MD,I	04	159,2	139,0	190	-4,1	551	67,0	Lars I. Johansson
STD	18	18	Bengt Dahlgren AB	M,Enr,Env	*04/05	153,4	146,5	200	6,9	-	73,6	Christer Nyberg
			Bengt Dahlgren Stockholm AB			27,1	30,3	30				Lars Kjellgren
			Bengt Dahlgren Linköping AB			8,6	7,3	10				Leif Viking
			Bengt Dahlgren Malmö AB			19,1	16,0	24				Håkan Jerkstrand
STD	19	17	VA-Ingenjörerna AB	Env	04	143,3	161,4	46	4,4	785	51,7	Kent Idenius
STD	20	20	Midrock Engineering AB	CE,I	04	122,4	121,3	72	0,5	757	23,9	Thomas Mårtensson
STD	21	24	Gesab AB	I	04	121,2	113,5	164	0,0	514	40,1	Janos Rakai
STD	22	21	Swepro Project Management AB	PM	04	119,4	119,2	94	9,4	866	41,7	Miguel Guirao
STD	23	22	GF Konsult AB	CE,Env,A	04	115,0	118,3	132	-3,7	478	68,2	Ljot Strömseng
STD	24	25	Pro Tang AB (Etteplan (70%) 2005)	I	04	110,0	113,1	160	0,3	533	33,0	Tom Andersson
STD	25	31	TP Gruppen AB	PM	04	109,1	87,7	88	3,1	627	47,1	Bo Sundberg
STD	26	33	ELU Konsult AB	CE	*04/05	106,8	85,7	97	12,9	765	39,2	Sten-Åke Torefeldt
			Inac Process AB									
			(rörelsedelarna sålda 2005)	I,E	04	106,7	117,9	132	-9,0	-	37,0	*
STD	28	28	Bjerkning AB	CE,M,A	04	100,3	94,4	118	0,3	491	48,3	Johan Bill
STD	29	32	Golder Associates AB	CE, Env	04	99,4	85,0	92	6,7	537	42,0	Sven Hultsjö

Koncern		Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Före-gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlingsvärde/ans. kSEK	Balansomsättning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2005
STD	30	(-) Infotiv AB	I	*04/05	98,4	64,8	111	-	-	Alf Berndtsson
STD	32	27 Ingemansson Technology AB	I (Ak)	04	94,3	99,5	96	2,8	666	Klas Brännström
STD	31	*55 Centaur Utveckling AB (koncernen)	I	04/05	97,3	67,2	120	10,0	568	Per-Ola Eriksson (SO)
STD	33	*76 Knightec AB	I	*04/05	93,9	43,1	97	9,1	623	Anders Lundgren
	34	34 Condesign AB	I,E	04	91,7	82,7	130,5	2,3	496	Kenth Bergström
	35	36 Consat Engineering AB	I	04	91,1	78,1	114	5,0	602	Jan-Bertil Johansson
*STD	36	40 Structor - Gruppen	CE, PM	04	90,5	71,2	84	11,4		37,2 Jan Stråth, Per Fladvad
STD	37	29 Energo AB	M,E	04	85,2	90,0	91	2,4	618	Östen Innala
STD	38	30 Temagruppen Sverige AB	A,PM	04	84,5	89,2	113	2,0	570	Håkan Persson
	39	35 FVB Sverige AB	Enr	04	81,9	78,3	89	4,9	661	Björn Andersson
STD	40	41 Etteplan Technical Systems AB (75 % ägt av Etteplan Oy)	I	04	80,2	66,5	111	5,0	568	22,6 Stefan Allemyr
	41	43 EBAB i Stockholm AB	PM	*04	75,0	60,0	63	*	-	75,4 Tommy Werre
	42	37 SweRoad AB	CE	04	73,1	73,3	55	2,4	782	56,8 Roberto G. Baudicco
STD	43	38 Tengbomgruppen AB	A,IA	04	71,4	72,8	78	0,1	592	36,5 Magnus Meyer
STD	44	*39 Wingårdh-koncernen	A	04	68,6	74,4	67	6,0	689	41,3 Gert Wingårdh
(STD)	45	49 Eurocon Consulting AB	I	04	65,8	51,5	75	6,7	557	33,6 Christer Svanholm
STD	46	44 NYRÉNS Arkitektkontor AB	A	04	63,1	58,3	69	-0,8	603	22,7 Per Axelsson
	47	42 Forsen Projekt AB	PM	04	61,6	60,6	52	3,9	690	26,9 Jan Ahlinder
STD	48	51 Geosigma AB	CE,Env	04	61,6	51,1	66	0,4	500	19,3 Bo Eliasson
STD	49	46 Avalon Technology AB	I	04	61,0	54,1	80	1,0	553	24,5 Peter Mattisson
STD	50	47 IKG IndustriKonsultGruppen	I	04/05	60,6	54,0	78	7,0	-	22,5 Lars Hellström
	51	59 Projektbyrå Stockholm AB	PM	04/05	57,6	42,0	35	14,1	943	29,8 Jonas Hellström
	52	62 Rücker Nord AB	I	04	56,0	40,6	72	5,5	664	34,6 Wolfgang Rücker
STD	53	50 Nitro Consult AB	CE	04	55,2	51,3	56	7,0	698	51,9 Donald Jonson
STD	54	45 INCOORD AB	M	04	51,9	56,2	56	3,0	611	28,9 Olle Edberg
STD	55	*111 TM-Konsult AB	CE,I	03/04	51,0	50,0	60	3,8	466	54,4 Kennet Holmbom
STD	56	*109 Fasitetgruppen AB	I	03/04	50,5	36,8	37	5,1	581	14,5 Mats Bjurefalk
	57	48 Creator Teknisk Utveckling AB	I	03/04	50,0	52,5	41	7,7	730	37,4 Bengt Wahlqvist
STD	58	56 AIX Arkitekter AB	A	*04/05	47,9	45,3	50	3,2	618	16,8 Erik Källström
STD	59	52 Bygganalys AB	PM	04	47,5	49,4	46	0,6	664	23,3 Anders Kivijärvi
	60	58 Retea AB (ägt av Bure Equity)	E,I	04	46,0	43,1	51	6,1	702	23,1 Mikael Vatn
STD	61	73 Åsberg Wångstedt Lotström Arkitekter AB	A	*04/05	44,6	33,3	35	4,4	856	29,8 Tomas Åsberg
(STD)	62	63 Wikmar & Sone Konsult AB	M,E	04/05	44,5	40,4	48	5,0	686	33,1 Mikael Bisther
(STD)	63	75 KNSS Gruppen AB	CE,E,M	04/05	44,0	32,1	37	3,7	765	28,7 Denny Sandberg
STD	64	57 CLC Installationsconsult AB	M,E	04/05	43,1	43,9	57	3,4	573	24,3 Lennart Svantesson
	65	127 Råbe IndustriKonsult AB	I	03/04	42,7	21,5	50	2,9	467	23,3 Sture Leandersson
STD	66	54 Kadesjös Ingenjörbyrå AB	CE,M	04/05	42,6	47,7	40	3,4	622	23,7 Håkan Kadesjö
	67	87 Solvina AB	I	03/04	42,3	29,0	19	3,9	755	12,0 Mikael Nyström
STD	68	66 Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	A	04	42,2	39,6	49	2,5	597	18,1 Bengt Hellström
STD	69	60 Riba koncernen AB	M,Enr	03/04	42,0	41,4	49	0,2	452	11,6 Björn Thelning
	70	(*) Scancontrol AB (Pöyry AB 2005)	I	03/04	41,6	35,6	49	0,9	514	13,3 Håkan Wessel
STD	71	80 Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	A	04/05	41,5	30,2	35	2,0	591	11,0 Inger Lindberg Bruce
STD	72	106 Atkins Sverige AB	CE	04/05	41,4	25,0	34	0,5	617	15,0 Jan Colliander
STD	73	94 KPA i Karlstad AB	I	03/04	40,8	27,3	50	1,5	506	25,0 Anders Gustafsson
STD	74	74 AROSgruppen Arkitekter AB	A	*04/05	40,5	32,3	44	-	-	- Jan-Ove Fogelberg
STD	75	69 VBK	CE	04/05	40,4	36,4	49	2,4	623	24,3 Leif Gustafson
	76	71 Reinertsen Sverige AB (dt norska Reinertsen)	CE	04	40,3	35,2	45	-0,4	511	15,9 David Hellström
STD	77	67 FLK Sverige AB	M	04	39,7	38,4	64	1,0	453	20,8 Anders Thomasson
STD	78	65 Liljewall Arkitekter AB	A	04	38,3	40,0	44	3,4	589	17,8 Leif Blomkvist
STD	79	95 Arkitekthuset Monarken AB	A	*04/05	36,1	27,2	32	4,1	611	17,9 Gunnar Grönlund
STD	80	*123 Mondo Arkitekter AB (fd Husplan-Cinnober AB)	A	*04	35,9	21,9	45	2,2	568	12,5 Kurt Axelsson
STD	81	*85 TQI koncernen	M	*04/05	35,4	34,5	37	2,2	519	10,7 Kenneth Thunvall
	82	68 HOAB-gruppen AB	PM	*04	35,0	37,0	32	1,4	-	- Per Olsson, Th. Liljenberg, L. Turesson, R.Nordin m fl
STD	83	83 LEB Consult AB	M	04/05	34,3	29,4	38	3,4	613	17,7 Lars Mohlin
STD	84	81 Hederus Malmström Arkitekter AB	A	04	34,1	29,9	29	1,4	541	1,9 Björn Malmström
STD	85	99 Anders Bergkrantz Arkitekter AB	A	04	33,9	26,2	19	0,9	458	8,3 Anders Bergkrantz

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. - = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Före-gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlingsvärde/ans. kSEK	Balansomsättning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2005
STD 86	125	LinPro AB	I	04/05	33,0	21,7	29	3,9	719	11,7	Anders Törnblom
STD 87	70	Wikström VVS-Kontroll AB	M	04/05	32,8	35,7	47	1,6	499	12,6	Stefan Pettersson
STD 88	86	Knut Jönson Ingenjörbyrå AB	CE	04/05	32,7	29,1	30	6,3	710	24,2	Jan Erik Pässe
STD 89	77	VAP VA-Projekt AB	Env	04/05	31,9	31,5	30	3,3	627	17,9	Mikael Melin
STD 90	(*)	WermTec Industriteknik AB	I	*04	31,6	*	38	0,8	484	10,3	Anders Larsson
STD 91	93	Widmark & Platzer AB	PM	*04	31,6	27,6	25	0,9	823	17,5	Peter Hallenius
	92	Cross Design i Göteborg AB	I	04	31,4	27,8	35	0,7	441	11,6	Tommy Bergh
	93	Per Schönbeck Elprojekt AB - koncernen	E	04	31,2	29,0	45	1,3	517	24,1	Per Schönbeck
STD 94	78	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	A	04/05	30,5	31,3	34	2,6	664	14,0	Björn Wigelius
STD 95	107	Ingenjörbyrå Andersson & Hultmark AB	M	04	30,4	24,9	39	4,1	582	21,3	Håkan Elfström
STD 96	89	Bergsäker AB	CE	04	30,4	28,3	27	3,4	615	5,6	Göran Karlsson
	97	Sandell Sandberg AB	A,Info	04	30,1	40,2	21	7,6	-	30,1	Joakim Uebel
STD 98	72	Helenius Engineering AB	M	04	29,7	35,1	22	0,4	596	13,7	Herje Wahlberg
STD 99	90	TEAM TSP Konsult AB	E	04	29,7	28,2	29	5,7	850	21,1	Göran Berg
	100	Ergonomidesign AB	I	03/04	29,4	23,0	30	7,4	604	39,6	Krister Torsell
	101	Alfakonsult AB	PM, MA	04	29,3	24,0	22	1,1	844	10,6	Kristian Hamberger
	102	PRC Konsult AB	I (S)	04	29,2	20,6	30	2,3	568	11,9	Per Leftinger
STD 103	112	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	A	04/05	29,1	24,4	23	3,0	649	15,1	Lars Almstedt
	104	Strategisk Arkitektur AB	A	*04	27,7	15,9	24	2,3	612	6,5	Göran Ekeröth
STD 105	61	Projektgaranti AB	PM	04/05	27,4	40,2	31	0,2	436	15,3	Michael Walmerud
STD 106	*143	VVS-Vision AB (Jarl Magnusson AB, I.S.International AB)	M	04/05	27,4	18,7	31	3,3	661	13,0	Olle Källman
	107	Transek AB	PM	04	27,1	52,8	27	0,2	650	15,8	Marika Jenstav
STD 108	103	LUTAB Luthanders Ingenjörbyrå AB	I	04	27,0	25,8	28	1,3	648	8,7	Johan Westberg
	109	Brandkonsulten Kjell Fallqvist AB	M	04	26,9	25,1	20	4,0	1017	12,5	Kjell Fallqvist
STD 110	116	Sören Lundgren Byggkonsult AB	CE, PM	04/05	26,5	23,6	22	2,9	764	9,9	Anders Harlin
STD 111	97	BERGAB Bergeologiska Undersökningar AB	CE	04	26,3	26,5	29	2,0	611	11,3	Jan-Åke Åkesson
STD 112	101	Järnvågen AB (Bergström, BEKAB, Indautomat m fl)	I	04/05	25,9	25,6	37	2,0	535	8,7	Tord Hägglund
STD 113	102	CA consult-koncernen	PM	04	25,9	25,9	37	-1,3	433	12,8	Fredrik Landmark
	114	AB Teknoplan	E	04/05	24,5	24,8	22	6,0	847	18,5	Bo Jakobsson
STD 115	*132	MAF Arkitektkontor AB	A	03/04	24,5	19,8	20	1,4	642	21,0	Mats Jakobsson
	116	IP Industri & Projektconsult AB	I	03/04	24,2	19,0	28	1,3	520	4,6	Michael Augustsson
STD 117	117	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	A	*04/05	24,1	23,5	33	0,5	470	6,0	Roger Lindvall
STD 118	91	Creacon AB	A,PM,Env	04	24,1	28,1	33	0,4	543	8,9	Torsten Friberg
STD 119	79	BSK Arkitekter AB	A	04	23,5	31,0	21	-0,3	487	13,9	Ulf Mangefors
STD 120	113	ACNL Elteknik AB	E	04	23,3	24,0	29	0,6	521	9,6	Erik Fant
	121	Wester+Elsner Arkitekter i Stockholm AB	A	04/05	23,2	29,9	20	1,8	582	9,4	Lars Wester
STD 122	145	Arkitektbyrå AB i Göteborg	A	04	23,0	18,5	27	1,7	469	9,8	Lars Iwdal
STD 123	137	Pidab Instrumentdesign AB	I	04/05	23,0	19,6	24	0,6	677	8,5	Swen Ytterman
STD 124	104	Koteko AB	I	04	23,0	25,7	21	2,1	623	10,1	Lars Nyström
STD 125	122	AG Partner Arkitekter AB	A	04	22,8	22,4	23	3,8	694	12,1	Anders Gunnedal
	126	(-) Infracontrol AB	E	03/04	22,8	22,1	22	1,2	584	7,8	Johan Höglund
STD 127	(*)	GMKI Elkonsult AB	E, Enr	04	22,6	*	33	0,6	530	12,1	Henrik Ljungström
	128	(-) Ferax Projektledning AB	PM	04	22,6	15,0	15	3,4	964	9,5	Stefan Svensson
STD 129	(-)	Elator AB	I	03/04	22,5	18,8	22	1,4	510	14,2	Ulf Mill
STD 130	*142	Prows AB, Industriell Process & VVS	I,M	04/05	22,4	17,6	28	1,4	566	11,4	Kjell S. Andersson
	131	Ågrenkonsult Sverige AB	PM	04/05	21,9	19,5	15	4,4	942	9,2	Anders Röstlund
	132	84 Evolator Group AB	I	03/04	21,6	29,4	24	-1,9	474	17,6	Bo Claesson
(STD) 133	(-)	Projektbyggaren i Blekinge AB	PM,A	04	21,4	18,7	22	1,4	645	5,9	Jan Samuelson
STD 134	138	Lassen & Co AB (Byggteknik i Skåne o Emil G. Uddvik)	CE	04	21,2	19,4	24	2,8	712	10,0	Christian Lassen
	135	155 Hedström & Taube Projektledning AB	PM	04/05	21,1	17,3	16	2,2	992	13,9	Erik Taube
STD 136	147	Mecad AB	M,CE	04/05	20,9	19,1	25	1,3	584	7,1	Sören Grönlund
STD 137	128	Lund & Valentin Arkitekter AB	A	03/04	20,9	24,3	31	-2,4	381	15,1	Bo Karlberg
STD 138	*121	Landskapsgruppen Göteborg AB	A	*04/05	20,8	26,4	28	-0,1	541	9,0	Bo Wiklund
STD 139	119	Centerlöf & Holmberg AB	CE	04	20,7	23,2	31	0,4	536	25,8	Bengt Andersson
STD 140	213	Murman Arkitekter AB	A	04	20,7	11,4	19	3,0	633	7,8	Hans Murman
	141	172 Arkitekterna AB Krook & Tjäder	A	04	20,7	15,0	17	1,6	562	8,3	Bengt Ove Krook
STD 142	144	Marktema AB	CE	03/04	20,3	18,6	15	0,5	907	7,3	Mats Linder

Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Före-gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlingsvärde/ans. i SEK	Balans-omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2005
143	139	Kemakta Konsult AB	Env	04	20,2	19,4	17	0,4	769	9,5	Bertil Grundfelt
STD 144	165	Ahlqvist & Almqvist Arkitekter AB	A	04/05	20,2	16,0	19	2,0	712	7,8	Bengt Ahlqvist
STD 145	146	P O Andersson Konstruktionsbyrå AB	M	04	20,1	18,3	17	3,5	908	9,3	Arne Berggren
STD 146	124	Equator Stockholm AB	A	04	20,0	21,8	25	-0,6	471	6,0	Yves Chantereau
147	179	ABAKO Arkitektkontor AB	A	04	19,9	14,3	28	1,9	492	8,0	ingen vd
STD 148	140	Mekaniska									
		Prövningsanstalten MPA AB	M	04	19,9	19,4	16	1,3	842	7,6	Torbjörn Olsson
STD 149	171	Rockstore Engineering AB	CE	04/05	19,6	17,3	19	2,0	698	6,4	Johnny Samuelsson
STD 150	110	Berg Arkitektkontor AB	A	04	19,4	24,6	19	0,5	416	6,4	Svante Berg
STD 151	135	AxRo Consult AB	M	03/04	19,3	19,7	27	0,0	466	7,8	Anders Walter
STD 152	*96	ISS Arctella AB (ISS 2004)	PM	*04	19,2	21,4	24	1,0	675	8,5	Anders Borggren
STD 153	100	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	A	03/04	19,2	26,1	25	-0,7	433	15,8	Thomas Eriksson
STD 154	130	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	A	03/04	18,9	20,1	24	1,2	534	9,5	Magnus Månsson
STD 155	136	Creacon Halmstads Konsult AB	CE	04	18,8	19,6	32	0,7	489	10,8	Göran Feldt
STD 156	170	Pyramiden Arkitekter i Göteborg AB	A	04	18,7	15,2	22	0,3	561	4,3	Dan Nyström
STD 157	118	Archus Arkitekter AB	A	04	18,6	23,5	23	1,8	594	10,1	Johnnie Pettersson
STD 158	134	Pantektor AB / SKAPI									
		Projekt AB	A,CE,PM	04	18,4	19,7	25	0,2	533	6,4	Bertil Hägg
STD 159	(-)	Danatec AB	I	04	18,3	14,7	28	1,2	541	7,6	Lennart Sjölund
STD 160	148	Mats Strömberg Ingenjörbyrå AB	E	04	18,1	18,2	18	0,0	513	7,6	Mats Strömberg
STD 161	178	Deva Mecaneyes AB	I	04	17,7	14,3	25	0,5	516	6,0	Lars-Ola Lundkvist
STD 162	151	FL Arkitektgrupp AB (proforma)	A	*04/05	17,6	17,6	18	-	-	-	Christer Eriksson (SO)
STD 163	175	Konstruera Byggprojektering AB	A,CE	04	17,6	14,8	17	3,3	667	11,2	Ulf Larsson
STD 164	126	Arkitektgruppen G.K.A.K AB	A	04	17,3	21,5	21	0,5	494	5,5	Bo Johansson
STD 165	163	SAMARK Arkitektur & Design AB	A	04	17,1	16,2	20	0,1	578	4,6	Stefan Bergkvist
166	197	KFS Anläggningskonstruktörer AB	CE,PM	*04/05	17,0	14,1	17	2,7	691	*	Hans Klingenberg
STD 167	182	Alteco Elkonsult AB	E	04	17,0	14,1	17	2,0	658	8,4	Andreas Lundström
168	173	HillStatik AB	S,CE	04	16,7	14,9	15	4,1	833	12,1	Owe Svensson
STD 169	164	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	A, CE	04	16,6	16,2	20	1,2	502	12,7	Kjell Thulin
STD 170	161	Rördesign i Göteborg AB	I,M	03/04	16,6	16,4	22	1,5	599	8,9	Olle Abrahamsson
STD 171	(-)	HJR Projekt-el AB	E	03/04	16,5	14,4	19	1,0	553	7,6	Lennart Harging
172	158	Clinton Mätkonsult AB	CE	03/04	16,4	16,9	20	-0,7	469	5,1	Johan Nyström
STD 173	211	A&P Arkitekter AB	A	04	16,4	11,5	16	1,7	509	5,5	Per Ahrbom (SO)
STD 174	154	Ingenjörgruppen Ståhlkloo AB	M	04	16,1	17,3	28	-0,5	443	4,9	Christer Ståhlkloo
175	191	Svea Teknik AB	I	04	16,0	12,9	25	0,9	577	7,3	Rune Lindberg
STD 176	174	Carlstedt Arkitekter AB	A	04	15,9	14,8	20	2,4	597	7,5	Kerstin Eken
STD 177	192	IMEK VVS Rådgivande Ingenjörer AB	M	04	15,7	12,9	14	1,2	516	15,2	Tomas Kvistmo
STD 178	159	Rintekno AB (ägt av Rintekno Oy)	I	04	15,5	16,7	20	-0,2	647	11,4	Lars-Ove Olsson
STD 179	189	Zuez Arkitekter AB	A	04/05	15,4	13,3	11	1,0	695	3,2	Maria Grunditz
STD 180	187	PIAB PI i Göteborg AB	CE	04	15,4	13,4	19	2,1	560	7,5	Stefan Bengtsson
STD 181	153	Reflex Arkitekter AB	A	03/04	15,3	17,6	19	0,5	543	6,0	Johan Linnros
STD 182	169	Electro Engineering koncernen AB	E	03/04	15,3	19,5	17	0,8	775	4,2	Bo Andersson
STD 183	*167	EKAB Elkonsult KB	E	04/05	15,2	23,8	22	2,9	647	10,9	Åke Gradin STD
184	115	Projektteamet Västsvenska AB	CE	04	15,2	23,9	28	0,6	483	5,0	Lars Howander (SO)
STD 185	202	Fagerström Industri Konsult AB	I	04/05	15,2	11,8	17	2,1	583	5,1	Per Fagerström
STD 186	234	Bertrandt Sweden AB									
		(ägt av tyska Bertrandt)	I	03/04	15,1	10,1	17	-1,6	321	6,2	Peter Dorling
STD 187	156	Arkitektgården Schott AB	A	04	15,0	17,0	9,5	0,8	557	6,1	Güntram Schott
STD 188	176	Vatten och Samhällsteknik AB	Env	04/05	14,9	14,9	17	0,2	597	7,1	Lars Kylefors
189	177	Uulas Arkitektkontor AB	A	03/04	14,7	9,4	11	1,1	607	3,3	Jerker Edfast
STD 190	214	Nordstrand Friesenstam Rung									
		Arkitektkontor AB	A	03/04	14,6	11,4	17	0,8	558	4,0	Christer Nordstrand
191	160	Konkret Rådgivande Ingenjörer AB	CE	04	14,6	16,7	13	1,2	697	5,3	Olof Norrman
STD 192	(-)	BBH Arkitekter & Ingenjörer AB	A,CE	04	14,5	11,9	12	1,7	680	7,4	Rolf Nilsson
(STD) 193	133	Installationsteknik i									
		Svealand ITS AB (Hagerud)	E	04	14,3	19,7	25	0,3	417	4,3	Christer Klingberg
194	183	MRM Konsult AB	CE,Env	*04/05	14,2	13,7	16	1,2	494	8,5	Malin Wallström
STD 195	149	BAU Arkitekter AB	A	04	14,1	17,7	18,5	0,1	538	7,9	Peter Walker
STD 196	186	Rolf Tellstedt -koncernen AB	CE	04	14,1	13,4	20	0,6	460	6,2	Björn Tellstedt, T. Östergren
STD 197	190	Fredblad Arkitekter AB	A	*04/05	14,0	13,1	17	2,6	607	7,8	Leif Jönsson
STD 198	194	Elektrotekniska Byrån i Karlstad AB	E,I	04/05	14,0	12,6	17	1,2	608	6,3	Lars Lundqvist

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. - = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggnings teknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Före- gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlings- värde/anst. kSEK	Balans- omsättning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2005	
STD	199	188	Consultec Arkitekter & Konstruktörer AB	A,CE	03/04	13,8	13,4	16	0,8	478	6,5	Allan Forslund
STD	200	193	STIBA AB	CE	04	13,5	12,8	16	1,1	653	10,6	Rune Dalmyr
	201	232	Wickenberg Bygganalys AB	PM	04	13,4	10,3	11	1,1	735	7,1	Peter Widding
	202	205	Aspinova AB	I	04	13,0	11,7	15	0,1	403	4,0	Ulf Zandhers
STD	203	227	Johan Celsing Arkitektkontor AB	A	04	12,8	10,5	13	0,2	590	3,3	Johan von Celsing
STD	204	184	Ahlsénarkitekterna AB	A	04	12,7	13,8	8	0,6	1120	4,7	Mats Hallén
	205	185	ARIA Consulting AB	MD	04	12,5	13,4	24	-0,3	363	3,3	Alf Fredell
STD	206	152	BLP Arkitekter AB	A	04/05	12,4	17,6	15	0,7	546	9,9	Jerker Larsson
STD	207	203	IBA Ing.byrå Bygginstallationer AB	M	*04	12,3	11,7	18	2,4	507	11,1	Mikael Sundell
STD	208	196	SISU Stockholm AB	M,E	04	12,3	12,6	15	0,3	593	4,7	Michel Lézin
STD	209	206	HLLS Arkitekter AB	A	04/05	12,2	11,6	17	-0,5	419	20,5	Bengt Linder
STD	210	278	Studio 1.11 Arkitekter AB	A	04/05	12,2	8,1	14	1,2	591	6,2	Jan Hardenborg
STD	211	217	Umeå Industri & Kraft Konsult AB	I,E	04	12,1	11,0	15	0,4	578	6,7	Bertil Rönnlund
	212	209	Contekton Architects and Planners AB	A	04	12,1	11,6	12	2,2	-	6,4	Sten Jonsson
	213	150	EVU Energi & VVS Utveckling AB	Enr, M	04	12,1	17,7	18	-0,3	379	5,4	Per-Otto Bengtsson
STD	214	243	Velocis AB	I	04	11,9	9,7	6	0,2	586	4,5	Kjell Bergan
	215	208	ENT Energiteknik AB	E	04	11,9	11,6	13	1,7	624	6,5	ingen vd
	216	207	VKAB VVS- och Driftkonsult AB	M	04/05	11,8	11,6	16	0,2	-	-	Bengt Nilsson
STD	217	210	FRS Arkitektkontor AB	A	03/04	11,6	11,6	15	0,1	543	5,3	Bo Svensson
STD	218	322	Erséus Arkitekter AB	A	04	11,5	6,7	9	0,1	726	4,3	Peter Erséus
STD	219	256	Integra Engineering AB	PM,CE	04	11,5	9,0	16	1,3	580	6,0	Anders Skoglund
STD	220	233	Probeko AB	E	04/05	11,4	10,1	18	0,4	453	4,4	Stig Johansson
	221	230	Visby Arkitektgrupp AB	A,CE	04	11,2	10,4	13	0,3	533	2,9	Jon Jonsson
	222	246	VVS och Energi i Borås AB	M	04/05	11,1	9,7	13	1,9	637	5,9	Gerhard Englund
STD	223	200	Henrik Jais-Nielsen & Mats White Arkitekter AB	A	*04/05	11,1	11,9	11	2,7	652	7,5	Nils-Erik Landin
STD	224	219	BJ-Konsult i Visby AB	CE,A,PM	04	11,0	10,7	16	0,6	450	14,5	Birger Jörnhammar
	225	236	Fe Arkitekter AB	A	03/04	11,0	10,1	10	-0,5	334	3,3	Ove Bergström
STD	226	181	Teldako AB	E,I	03/04	10,9	14,2	16	0,6	464	5,4	Ulf Lindström
STD	227	198	Contekton Arkitekter Fyrstad AB	A	03/04	10,9	12,1	14	1,6	578	10,8	ingen vd
	228	(-)	Projektidé i Uppsala AB	PM	03/04	10,9	11,0	11	0,1	688	4,2	ingen vd
STD	229	237	Atrio Arkitekter i Kalmar AB	A	04	10,8	10,0	14	0,6	560	8,9	Olof Utterback
STD	230	263	bm arkitekter AB	A	04/05	10,8	8,8	10	1,0	603	5,0	Nisse Norling (SO)
	231	244	Brandgruppen AB	M	03/04	10,8	9,6	10	0,3	695	4,3	Olle Norrby
	232	212	Megaron Arkitekter AB	A	04	10,8	11,5	7,5	0,5	701	4,6	Anders Högberg
STD	233	341	Jan Lundqvist Arkitekter AB	A	04	10,7	6,0	7	1,9	949	5,4	Jan Lundqvist
	234	220	Samcon AB	CE,PM	03/04	10,7	12,1	14	0,3	503	4,0	Stefan Björndal
STD	235	239	Sth Engineering AB	I	04	10,6	9,6	14	0,0	528	4,4	Chrisolof Schyttberg
STD	236	224	Vinga Elprojektering AB	E	03/04	10,6	11,2	17	-0,4	450	2,7	Mats Svengård
STD	237	168	Lindberg Stenberg Arkitekter AB	A	*04	10,5	15,3	15	-0,6	393	4,0	Peter Stenberg
STD	238	226	Arkitekterna Engstrand och Speek AB	A	03/04	10,5	10,1	13	1,5	588	11,3	ingen vd
	239	*249	MGT Teknik AB	Enr,CE, Env	04/05	10,4	8,8	6	2,0	1002	4,5	ingen vd
STD	240	262	EPG Konsult									
			Samordnad VVS-Teknik AB	M	04/05	10,3	8,8	8	0,3	531	2,9	Gillis Wendt
	241	231	Camatec Industriteknik AB	I	03/04	10,3	10,5	11	0,3	477	2,5	Allan Karlsson
STD	242	261	Etteplan Industriteknik AB (fd Timatec AB)	I	04	10,2	8,8	4	4,3	1749	5,3	Anders Magnusson
	243	223	Arkitektgruppen i Gävle AB	A	04	10,2	10,7	11	0,3	650	4,1	ingen vd
STD	244	195	FRAM Arkitekter AB	A	04	10,2	12,7	11	-0,1	533	3,9	Robert Reuterhäll
	245	199	VHP Arkitekter-Ingenjörer AB	A,CE	*04/05	10,0	12,0	13	-	-	-	Anders Karlsson
STD	246	218	Södergruppen Arkitektkontor AB	A	04	9,9	10,9	15	0,1	523	4,7	Johanna Holm Bodin
STD	247	*252	Arkitekturkompaniet SI AB	A	04/05	9,8	9,0	*12	2,0	*	16,3	Bibbi Olsson
	248	284	Pontus Möller Arkitekter AB	A	04	9,8	7,9	11	1,7	634	8,0	Pontus Möller
	249	305	Logiksystem AB	E,I	04	9,8	7,0	9	0,7	348	2,8	Björn Nilsson
STD	250	180	Automations Partner AB	I	*03/04	9,8	14,3	11	1,4	360	8,9	Lennart Åberg
	251	267	Mårtensson & Håkansson Byggrådgivare AB	PM	03/04	9,8	8,7	8	0,8	772	3,5	ingen vd
	252	235	Comarc Projektering AB	CE,A	03/04	9,7	10,1	11	0,2	694	4,0	Sigvard Svensson
	253	260	Seveko VVS Konsult AB	M	04	9,6	8,9	9	0,7	588	3,3	Henrik Sandén
	254	201	VUAB Vägundersökningar AB	CE	04	9,6	11,9	9	0,2	432	5,7	Stefan Arebratt
STD	255	*157	Frenning & Sjögren Arkitekter AB	A	04/05	9,5	8,5	12	0,4	611	2,1	Sven Magnus Sjögren
STD	256	335	SZ Konsult AB	CE	04	9,5	6,2	7	0,3	810	5,3	Bertil Ullbrand

Koncern		Verksamhet	Bokslut	Omställ- ning MSEK	(Före- gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlings- värde/anst. KSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2005	
257	(-)	Infraplan AB (ÅF 2005)	CE, ek	03/04	9,5	8,3	9	0,9	713	5,2	ÅF 2005
STD 258	241	K-Konsult Elmiljö AB	E	04	9,5	9,8	13	-0,1	396	7,4	Peter Larsson
STD 259	222	AROS Industrikonsult AB	I	04/05	9,4	10,7	12	1,3	663	5,1	ingen vd
260	300	Devellum Design & Development AB	I	04	9,4	7,4	12	0,3	554	2,3	Peter Wallin
STD 261	276	Origo Arkitekter AB	A	04/05	9,3	8,3	12	0,2	471	4,3	ingen vd
262	280	Vcon VVS-Konsult AB	M	04/05	9,2	8,0	10	2,3	683	8,7	Nicklas Andersson
STD 263	283	Tekmat AB	I	04	9,2	7,9	13	0,6	414	2,5	Thomas Quist
STD 264	215	Luleå Industriteknik AB	I	04	9,1	11,2	14	0,5	500	4,7	Owe Johansson
STD 265	204	Malmström & Edström Arkitektkontor AB	A	04/05	9,0	11,7	12	-0,2	471	4,1	Christer Malmström
STD 266	253	Arkitekthuset Jönköping AB	A	04/05	9,0	9,2	11	0,9	682	4,5	Bert Noorlander
STD 267	221	Böving & Kinnmark Arkitektkontor AB	A	04	8,9	10,7	8	0,3	414	3,5	ingen vd
268	328	Bergfjord & Ivarson Arkitekter AB	A	03/04	8,9	6,5	6	1,0	925	4,4	ingen vd
STD 269	298	Rosenbergs Arkitekter AB	A	04	8,8	7,5	11	0,6	605	4,3	Inga Varg
270	301	Fire Safety Design AB	M	04	8,8	7,2	12	0,7	521	3,3	Richard Nilsson
STD 271	248	GHAB Arkitekter & Ingenjörer AB	A,CE	04	8,8	9,5	9	0,6	585	3,9	Lars Nilegård
272	271	Epsilon Byggkonsult AB	CE	03/04	8,8	8,5	13	0,9	510	3,8	Jimmy Bredstensien
STD 273	255	Sundell Arkitekter AB	A	04	8,7	9,1	11	0,2	567	3,5	Jan Sandberg
STD 274	247	CH Arkitekter AB	A	04	8,7	9,5	9	0,5	733	3,1	Per Seiving
STD 275	265	Grapenfelt Norr AB	M	04	8,5	8,7	11	0,6	481	4,6	Nils Svensson
276	258	URS Nordic AB	Env	04/05	8,4	8,0	11	1,4	-	4,0	Jesper Kildsgaard
STD 277	*299	Gajd Arkitekter AB	A	*04/05	8,4	7,9	9	1,4	680	4,8	Mikael Nädele
STD 278	250	Lindstam Broman Elgström arkitekt AB	A	04	8,3	9,4	12	0,2	536	3,4	Mats Elgström
279	287	ATM Engineering AB	I	03/04	8,3	7,8	11	1,0	638	9,0	Thomas Lindsjö
STD 280	321	Johnels och Moberg Arkitekter AB	A	03/04	8,3	6,8	7	-0,1	579	4,8	-
STD 281	363	Modern Line Arkitekter AB	A	04/05	8,3	6,0	7	0,5	489	2,0	Robert Lavelid
282	324	Ingenjörbyrån Elektrokonsult AB	E	04/05	8,2	7,1	10	0,7	611	3,5	Mikael Johansson
283	279	ABIK, Industrikonstruktioner AB	I	04	8,2	8,0	12	0,2	516	2,9	Roy Svanlund
284	307	Ekg Elkonsultgruppen i Karlstad AB	E,I	03/04	8,2	7,0	12	0,7	503	3,6	ingen vd
STD 285	259	AGERA VS-Design AB	M	04	8,1	8,9	13	0,4	481	2,6	Christer Ahlinder
286	345	A-Konsult Arkitekter och Ingenjörer i Helsingborg	A,CE	04	8,1	5,9	8	0,2	813	3,4	Matts Johansson
287	313	Uppsala Elkonsult AB	E	03/04	8,1	6,9	9	0,2	500	3,9	Jan-Olof Darberg
STD 288	273	CEKAB	E	04	8,0	8,4	13	0,2	434	5,1	Magnus Osvaldsson
STD 289	294	NB-Konsulter AB	M	03/04	8,0	7,6	9	0,0	615	2,3	Gunnar Nihlén
STD 290	344	SYD ARK Arkitekter AB	A	04/05	7,9	5,9	8	1,3		3,7	Jan Bergfelt
STD 291	325	Yngve Lundh Arkitekt AB	A	04	7,9	6,6	9	0,7	558	3,5	B.Glamheden,R. Börjesson,N.Börjesson
292	291	Sprängkonsult i Göteborg AB	CE	04	7,9	7,7	8	0,7	554	3,5	Kurt Östlund (SO)
293	323	Allmänna VVS-Byrån AB	M	03/04	7,9	6,7	5	0,1	684	2,9	ingen vd
STD 294	268	Metator VVS-Konsult AB	M	03/04	7,9	8,6	12	0,2	427	3,4	ingen vd
295	285	Coordia Consult AB	CE, PM	03/04	7,9	7,4	6	0,0	669	2,2	Jan Eriksson
296	245	Lincona Byggkonsult AB	CE	04/05	7,8	9,5	14	0,1	399	2,8	Dan Johansson
STD 297	379	Tovatt Architects and Planners AB	A	04/05	7,8	5,2	7	0,3	515	2,6	Johannes Tovatt
STD 298	282	Elektrokonsult i Jönköping AB	E	04	7,8	8,0	9	0,3	536	2,5	Magnus Elgåker
299	433	AB Miljö & Processteknik i Motala	Env	03/04	7,8	3,1	6	1,5	896	4,4	Gillis Ulmstedt
300	272	Allmänna Maskinkonstruktioner AB	I	04	7,7	8,4	14	0,4	451	9,1	Bertil Karlsson

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. - = uppgift saknas.

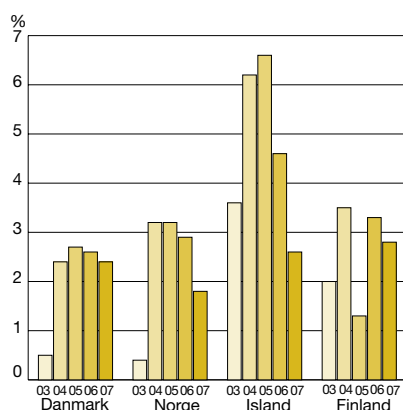
PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

Den nordiska marknaden

Alla nordiska länderna upplever just nu något som kan betraktas som en högkonjunktur. Konsult- och arkitektbranschen går för högtryck in i 2006. Och på både kort och lång sikt väntar stora investeringar. I Danmark rycker planerna på jätteinvesteringen i en ny bro till Tyskland över Fehmern Bält allt närmre. Och dessutom finns det danskt konsultengagemang i det verkliga megaprojektet – broförbindelsen mellan Sicilien och det italienska fastlandet. Norge lever högt på sina mycket stora investeringar i olje- och gasssektorn. Också bostadsinvesteringarna ökar kraftigt. På Island drivs marknaden av stora pågående investeringar i aluminiumsmältverk och energi-anläggningar. Såväl teknikkonsult- som arkitektföretagen har visat upp en rekordstor volymtillväxt och god lönsamhet – bäst i Norden. Finland i sin tur är mer beroende av sin industri, som med undantag för den problemdrabbade skogsindustrin går bra. Exporten väntas öka under 2006. Också infrastrukturmarknaden ökar och ger konsultföretagen en tillfredsställande uppdragsvolym.

Nedan beskriver organisationerna FRI, RIF, FRV och SKOL marknadsituationen i respektive Danmark, Norge, Island och Finland.

BNP-utveckling enligt OECD

Den danske rådgiverbranche kom styrket ud af 2004

2004 var året, hvor de danske rådgivervirksomheder, godt hjulpet på vej af en begyndende højkonjunktur i løbet af 2004, begyndte at høste gevinsten af de strukturelle omlægninger de har været igennem, som en følge af den generelle lavkonjunktur i årene 2001-2003.

Den positive udvikling har i virksomhedernes regnskaber for 2004 medført at branchens overskudsgrad er øget stærkt. Den samlede omsætning på det danske marked for medlemmerne af FRI på lidt under 1 % svarende til en totalomsætning på ca. 7,3 mia. DKK.

Udviklingen har for langt de fleste virksomheder i 2004 været præget af at kerneområderne er blevet styrket, og virksomhederne er tillige begyndt at opbygge eller tilkøbe nye kernekompetencer. De største virksomheder i Danmark har oplevet en øget egenproduktion samtidig med at omsætningen er stagneret. Dette kan ses som et udtryk for virksomhedernes øgede fokus på kerneydelserne: øget salg af rådgivning.

Udviklingen på sektormarkeder

Udviklingen i den danske rådgiverbranche viser at branchens traditionelle sektorer *Byggeri* og *Anlæg* tilsammen udgør 56 % af omsætningen. Øvrige markante sektormarkeder er *Miljø* og *Energi*, der udgør henholdsvis 14 % og 12 % af omsætningen i branchen.

Energisektoren synes at være i fremdrift og mellem 80 % og 95 % af omsætningen indenfor *Energi*, *IT*, *Management* og *Produktion/Proces/Logistik* produceres i de seks største FRI virksomheder. Der er således en ganske stor segmentering af det danske marked i det hovedparten af virksomhederne alene er beskæftiget inden for de traditionelle rådgivende ingeniørdiscipliner.

Forventninger til fremtiden

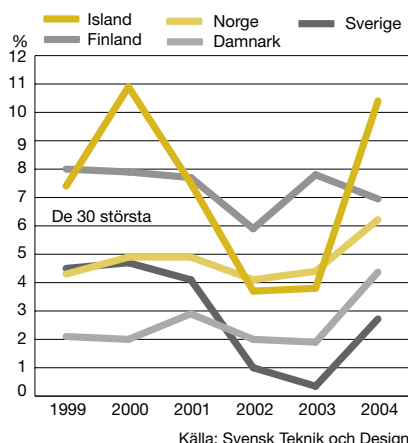
De danske rådgivervirksomheder fik i 2004 den højeste indtjening siden midten af 1990'erne. De konjunkturoplysninger FRI løbende indsamler indikerer, at 2005 bliver et endnu bedre år: Branchens samlede omsætning forventes øget med 6 % i Danmark, i forhold til 2004 og den gennemsnitlige overskudsgrad forventes ligeledes forbedret.

FRI's nyeste tal viser at højkonjunktoren fortsætter i 2006 for danske rådgivervirksomheder. De har en klar forventning om yderligere vækst over de næste 6 - 12 måneder. En tredjedel af de danske rådgivervirksomheder forventer, at ordremængder og markedsudsigter forbedres yderligere over det næste halve år. Den største udfordring for fortsat vækst kan blive begyndende mangel på ingeniører lokalt, i det beskæftigelsesudsigterne i branchen også er positive: mere end 30% af de danske rådgivervirksomheder forventer at have flere ansatte i marts 2006 end de havde i oktober 2005.

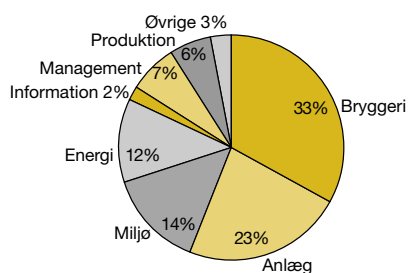
Væksten i Danmark og kommende projekter

Den danske regering forventer en realvækst i investeringerne i boligbyggeri i 2005 på 3,0 %, hvilket er en opskrivning i forhold til forventningerne i december

Island toppar lönsamhetslistan

Sektorfordeling

Källa: FRI

2004. For 2006 forventes der en vækst i boligbyggeriet på 4,0 % og en fremgang i erhvervsinvesteringer på 6 %. Regeringen skønner, at væksten i årene 2004-2006 under ét vil udgøre ca. 2,25 % i gennemsnit, hvilket er betydelig højere end den lave vækst på gennemsnitlig 0,7 % pr år i 2001-2003. Der er udsigt til, at væksten i 2005 og 2006 i stigende grad trækkes af private investeringer og eksport, mens opgaven i privatforbruget bliver mere afdæmpet.

Kommunalreformen ger opgaver

Gennemførelsen af den kommende kommunalreform i Danmark, hvor 14 amter erstattes af 5 regioner og hvor 271 kommuner reduceres til 98, må forventes på kort sigt at styrke branchens omsætning inden for IT & Management og på længere sigt ligeledes at øge mængden af opgaver på miljøområdet.

Væsentlige infrastrukturprojekter

I de nærmeste år tegner der sig konturerne af en række væsentlige infrastrukturprojekter på det danske marked. Broen over Femerbælt, en tæt ved 20 km lang forbindelse mellem Rødby i Danmark og Puttgarten i Tyskland, er rykket væsentlig tættere på en realisering, efter at projektet er blevet en del af regeringsgrundlaget for Angela Merkels nyudnævnte tyske koalitionsregering mellem CDU/CSU og SPD. Den danske regering har i de netop afsluttede finanslovsforhandlinger bevilget et løft til jernbanenettet i Danmark i 2006 på 220 MDKK. Herved er det samlede budget til fornyelse og vedligehold af det danske jernbanenet i 2006 på 1,8 mia. DKK. Dertil kommer udvidelsen af den københavnske metro.

Eksportudviklingen

De danske rådgivervirksomheder har en stærk international orientering. Eksportomsætningen i FRI's medlemsvirksomheder udgør ca. 1,4 mia. DKK. Det svarer til 19 % af totalomsætningen. Hertil kommer omsætningen i udenlandske datterselskaber.

En anden dimension af de danske rådgiveres grad af internationalisering er antallet af udenlandske datterselskaber og virksomhedernes generelle tilstedeværelse på en række af nærmarkederne i nord og Europa, samt på de globale vækstmarkeder, ikke mindst i Asien. Antallet af medarbejdere ansat i datterselskaber i udlandet er de seneste år øget kraftigt, ikke mindst pga. danske virksomheders opkøb af rådgivende virksomheder i det øvrige nord og er mere end 5000.

Henrik Garver, FRI

Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI, stiftet i 1904 er brancheforening for danske rådgivnings-virksomheder, der leverer uvildig rådgivning på markedsvilkår.

FRI har ca. 350 medlemsvirksomheder, der tilsammen beskæftiger over 14.000 medarbejdere i ind- og udland. FRI er den eneste brancheforening for uvildige tekniske rådgivere i Danmark.

FRI's formål er at støtte medlemsfirmaerne ved at bidrage til at forbedre deres forretningsvilkår, styrke branchens rammebetingelser, profilere branchen og øge dens anerkendelse på nationalt og internationalt plan.

FRI er i dag en virksomhedsforening og fokuserer på forretningsmæssige forhold og har god kontakt med myndigheder og andre samarbejdspartnere. FRI søger i videst muligt omfang at opnå indflydelse på udformningen af rammebetingelser og lovgivning, der påvirker branchens markedsvilkår.

Foreningen er internationalt tilknyttet FIDIC og er på europæisk plan medlem af EFCA.

Adresse: Kristianiagade 8
P.O.Box 2604
DK-2100 København Ø
Tel: +45-35 25 37 37
Fax: +45-35 25 37 38
E-mail: fri@frinet.dk
www.frinet.dk

Gode økonomiske forudsætninger i Norge

Norge er midt i en høykonjunktur som følge av gode internasjonale konjunkturer, lav prisstigning (1,5%), lavt rentenivå (2,25%), en forholdsmessig lav arbeidsløshet (4,3%), økning i BNP for fastlands Norge (3,9%) og ikke minst en historisk høy oljepris med påfølgende store investeringer i olje- og gassproduksjon. Dette gir Norge et handelsoverskudd med utlandet på over 50% eller NOK 300 mrd. i 2005, og børsen i Oslo nådde høsten 2005 et "all time high" nivå.

Dette gir Norge stor økonomisk handlingsfrihet. Samtidig bygger det opp et allerede høyt kostnadsnivå og gjør økonomien mer olje- og gassavhengig. For å motvirke denne utviklingen og dempe det innenlandske forbruket, etablerte Norge på 1990-tallet et oljefond for fremtidige generasjoner. Størrelsen på dette fondet forventes i 2005 å passere NOK 1300 mrd og staten skal bare bruke av avkastningen.

Ny regjering omprioriterer

Stortingsvalget i 2005 gav et regjeringsskifte fra konservativ regjering til en rød grønn. Dette innebærer en ambisjon om å omprioritere investeringer og forbruk mot fellesskapsløsninger som skal finansieres gjennom reduksjon i planlagte skatte-senkninger. Privatiseringen av offentlig virksomhet stoppes. Totalt sett skal ikke dette gi et større press i økonomien, men vil innebære en omfordeling og nye prioriteringer også for bygge- og anleggsmarkedet og for rådgivervirksomhetene.

Hett marked

I Norge økte de samlede bygge- og anleggsinvesteringene kraftig i 2004 og 2005, og er nå på et historisk toppnivå med samlede investeringer på NOK 176 mrd. i 2004 og forventet NOK 185 mrd i 2005. Økningen har vært på henholdsvis 9% i 2004 og forventet 5% i 2005. Deretter forventer man en utflatning av markedet på dette høye nivået i 2006 og 2007.

Økningen er størst i byggemarkedet (over 10%) og særlig innfor boligbyggingen hvor man i 2004 hadde en økning på 30%. Også innenfor markedene for forretningsbygg, helsebygg (sykehus), kulturbygg og rehabilitering generelt er det stor

aktivitet. Flere store sykehusprosjekter er igangsatt.

Anleggsinvesteringene økte i 2004 med 4%, en økning som forventes å utvikle seg positivt i 2005 og 2006. Økningen skyldes først og fremst olje- og gassanlegg på land og en økt satsing på veitbygging, med en videreføring av OPS-prosjekter (Offentlig-private samarbeidsprosjekter). Tre OPS-prosjekter er i gang, hvorav et er avsluttet med godt resultat for utbygger.

Spennende energiprojekter

To større landanlegg for gassproduksjon og eksport fra olje og gassfeltene Snøvit (Hammerfest) og Ormen Lange på Aukra (Molde) og utvikling av olje og gassfeltet Heidrun bidrar til økningen i anleggsinvesteringene. I 2005 og 2006 er investeringene i utvikling av olje og gassfelt og landanlegg alene beregnet til NOK 90 mrd. pr. år.

Tradisjonelt har norsk kraftproduksjonen vært basert på vannkraft. Denne kraftkilden er nå begrenset, og Norge har på tross av at landet er en stor eksportør av energi, mangel på kraft. En videre utvikling av norsk kraftkrevende industri vil medføre et større innenlandsk forbruk av gass. Den nye regjering vil bygge en ny infrastruktur som skal føre naturgassen til industriområdet Grenland på Østlandet. Samlet vil dette kunne gi store investeringer og oppdrag til rådgiverbransjen.

Det er også knyttet store forventninger til olje og gassvirksomheten i Barentshavet. Norske myndigheter og oljeselskap søker i denne sammenheng et samarbeide med russiske selskap og myndigheter som investorer og utbyggere av Shtokman feltet – et av verdens største gassfelt.

Eksportutviklingen fallende

Norske rådgivervirksomheter har tradisjonelt med noen få unntak vært små aktører internasjonalt. Det internasjonale markedet, særlig knyttet til bistandsprosjekter med en global avbinding og økt konkurranse fører til at eksportvirksomheten for norske rådgivervirksomheter faller. Eksportandelen lå i 2004 på under 10%. Till dette bidrar en stor grad av utenlandsk eierskap i store virksomheter. En annen faktor som bidrar, er en vanskelig nasjonal konkurransesituasjon for uavhengige rådgivende ingeniørvirksomheter i bistand-

prosjekter. Norske bistandmyndigheter har en rekke rammeavtaler med andre offentlige virksomheter, forskningsinstitutter og departementer som er unntatt konkurranse.

Clas Svantesson, RIF

RIF Rådgivende Ingeniørers Forening er bransjeorganisasjonen for kvalifiserte rådgiverfirmaer i Norge. RIF-firmaene omfatter både rådgivende ingeniører og andre profesjoner, og medlemmenes aktivitet er hovedsakelig knyttet til bygge- og anleggsmarkedet. RIF har 300 medlemsvirksomheter med ca. 6000 medarbeidere og representerer ca. 70% av bransjen i Norge. RIF's virksomhet drives fra 1.1.2005 gjennom tre ulike organisasjoner: Bransjeorganisasjonen RIF, RIF Service og RIF Forsikringservice AS.

RIF arbeider for at medlemsfirmaene skal få best mulig rammebetingelser. RIF skal fremme rådgivernes og rådgiverfirmaenes sak i opinionen, overfor politikerne, hos myndighetene og i forhold til offentlige og private oppdragsgivere

Virksomheten bygger på følgende fundament:

- Synlighet ved å være aktive i media og i samfunnsdebatten
- Bedre bransjens konkurranse, kontrakts- og innkjøpsvilkår
- Være representert i viktige beslutningsprosesser hos kunder og samarbeidspartnere
- Øke rekrutteringen til realfag og tiltrekke unge rådgivere til bransjen
- Bidra til kompetanseutvikling og fornyelse

RIF Service driver egen forsikringsvirksomhet for medlemmene gjennom datterselskapet RIF Forsikringservice AS.

RIF er medlem i EFCA og FIDIC.

Adresse: Essendropgate 3
Boks 5491 Majorstuen
NO-0305 Oslo

Tel: +47 22 85 35 70
Fax: +47 22 85 35 71
E-post: rif@rif.no
www.rif.no

The Icelandic market

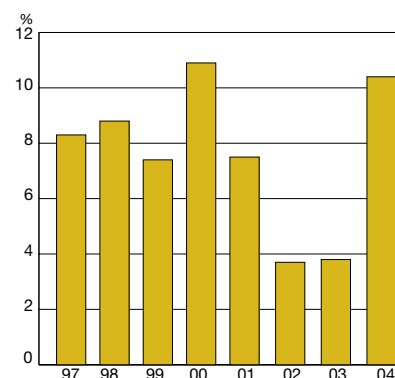
In 2003 construction began on a hydroelectric power plant at Kárahnjúkar in East Iceland that will be in progress through 2008. In 2004 construction began on an aluminium smelter in Reydarfjörður, enlargement of an aluminium smelter in Hvalfjörður and two new geothermal power stations. The total cost of these projects is thought to be ISK 235 billion, based on the price level in 2003. There has been an upturn in the Icelandic economy, traceable for the most part to these energy-intensive industry projects and the power plants associated with them. Economic growth in Iceland in 2004 was about 6.2%. The upturn in the economy is now at its peak, and it is therefore forecast that economic growth will remain great through the end of 2006 while the energy-intensive projects are still extensive. In 2007 economic growth will decrease because of decreases in construction and domestic demand. It is estimated that the economic growth in 2007 will be around 2.5%.

The consumer price index has risen recently, mainly in the wake of increases in real estate prices, and inflation is expected to be about 3.9% in 2005 and remain at a similar level in 2006 and 2007.

Unemployment has decreased rapidly, and it is therefore forecast that it will be less than 2% of the workforce in 2006. There is no measurable unemployment among engineers.

The State's plans call for a substantial decrease in government investment for the duration of the energy-intensive projects. In 2007, on the other hand, a great

Result margins

Source: FRV

increase in State investment is planned (about 80%). This increase is in accordance with the State's plans for expanding operations after decrease in power plant and aluminium smelter construction.

Strong construction sector

The construction of apartments has also increased substantially in 2005, and is expected to increase further in 2006. This increase will occur because of easier financing of apartment purchases, on the one hand, and increased economic growth and disposable income amongst the general public, on the other. Plans call for construction of apartments to increase by 12% in quantity in 2005. 8000-10,000 apartments can be expected to be built in 2005 to 2007.

The exchange rate of the Icelandic krona is now high. The competitiveness of Icelandic companies vis-à-vis foreign competitors is worsening with the krona's strengthening. The high price of oil has also had its effect. A substantial increase in turnover, on the other hand, has occurred in many occupations connected with construction activities.

Exceptional growth

The upturn in the economy has had a great impact on Icelandic engineering firms since many of them are directly involved in the energy-intensive industry projects that have been launched. Other engineering firms are benefiting from the upturn because of increased purchasing power and a general increase in economic growth in Iceland. The increased turnover for engineering and architectural firms between 2003 and 2004 exceeded 50% (on the basis of a fixed price level). The bigger engineering firms expand even more, while smaller firms stay the same size.

The average profit of the companies in recent years, according to an FRV survey, can be seen in the bar graph below.

Several Icelandic engineering firms have sought projects abroad, mainly in Europe but also in more distant places. These are primarily companies specialising in the field of power plants, utilisation of geothermal energy, design and construction of overhead transmission lines, in addition to other fields where Icelandic

companies have acquired experience and expertise in recent years. At particular engineering firms, the turnover from projects abroad is over 20% of the total turnover.

Competition in the consultancy market in Iceland has been stiff despite increased activities on the market. Government tender offers for engineering services in Iceland generally base the selection of consultants partially on the price and partially on evaluation of the consultant's technical capability. The trend in practice has however been that competition mainly is on the basis of price. For this reason prices have stayed low. One of the main tasks of FRV has been, and will be, garnering support for giving quality of services more weight than price when it comes to selecting consultants. Another problem of concern to FRV is the ever-increasing demands on bidders for government tenders and competitions. In many cases, government tenders require a great deal of work and, therewith, greatly increased costs for bidders. The association is now seeking acceptable improvements.

Magnús Baldursson, FRV

The Association of Consulting Engineers (FRV) is the trade and employers organisation for consulting engineering firms in Iceland. The number of member firms is 34, and their staff is over 800. FRV represents about 80-85% of the available resources in the sector.

FRV aims to support its member firms by contributing to the improvement of the members' general business and working conditions and improving the profile of the industry and its recognition in general.

FRV attempts to increase the visibility of engineering consultants and keep attention focused on the importance of good consultancy and good design.

FRV is a member of FIDIC (Federation Internationale des Ingenieurs-Conseils) and EFCA (European Federation of Engineering Consultancy Association).

Address: Engjateigur 9
IS-105 Reykjavik
Tel: +354 553 4200
Fax: +354 553 9480
E-mail: frv@frv.is
www.frv.is

Finnish GDP growth this year only some 1,5 percent

Economic forecasts show Finnish GDP increasing by only 1.7 percent this year, since total output in January-June increased by only 0.6 percent from a year earlier due to the paper industry labour dispute and production stoppage. Finnish GDP is forecast to expand by 4.1 percent in 2006.

Finnish economic growth this year will be driven completely by domestic demand. Imports will increase more rapidly than exports, and net exports will, in a technical sense, dampen growth. The situation is forecast to change next year, when both net exports and domestic demand will contribute positively to growth.

Investment expanding

Machinery and equipment, including transport equipment, investment plunged by 14 percent in the first quarter of this year from its level one year earlier. This is surprising in light of other indicators.

The investment survey conducted by the Confederation of Finnish Industries suggests that machinery and equipment investment are rising strongly but overall fixed investment this year will increase only around 2.5 percent. In 2006 fixed investment growth should accelerate to 4.5 percent. Ongoing large infrastructure projects will move ahead to the next stage of building construction. Low interest rates will support growth in residential building construction. Investment in the manufacturing sector will advance slowly.

Public expenditure growing rapidly

The fast rate of increase in public expenditure, the rapid decline in the general government surplus and higher municipality indebtedness are of concern, especially during what is now a period of relatively good economic expansion. Conventional reasoning suggests that the fiscal surplus should increase and government debt decline during periods of strong economic expansion. Large reforms are needed in public service provision. The central government has taken strides to streamline its activity and boost efficiency, but the fragmented

municipal sector has trailed behind this development.

Growth year for SKOL

Amount of people employed by SKOL member companies increased 9 per cent from 2003 to 2004. Half of the increase was organic growth of old members and another half was due to new members. Finnish industries have actively outsourced their engineering departments, and the new companies have joined SKOL, (including Enprima formed from former IVO engineering and Neste Jacobs). Employment increase is forecasted to 5 per cent this year.

Total turn over by SKOL members was 860 million euros last year, 18 per cent growth from former year. Domestic turn over was 590 million euros, growth rate 8,5 per cent and foreign turn was over 270 million with 10 per cent growth rate. Turn over increase is forecasted to 6 per cent this year.

Domestic turn over was divided to building engineering sector invoicing 220 million euros, infrastructure sector invoiced 140 million and engineering for industrial sectors made 220 million. All sectors had a good growth from former year, infrastructure sector had the best growth, 13 per cent.

Important industrial sectors

Foreign turn over 270 million euros came mainly from industrial sectors, which invoiced two thirds of the total. Building and civil engineering turn over from abroad was 50 million and the rest came from development projects in education, health, social sector and others.

European countries including Russia made 50 per cent of foreign turn over and Asian countries a quarter. Finnish development financed projects made 12 per cent of foreign turn over. Five most important export countries were China, Russia, Sweden, Germany and USA.

The companies' expectations for coming year 2006 are high, especially foreign order stocks have increased towards the end of the year. Fifty per cent of members expect growth on foreign turn over while the domestic market seems to be stable or going down with industrial domestic

investments. Major problem is the lack of skilled engineers and other professionals.

Timo Myllys, SKOL

SKOL is a professional and employers' organization for independent and private consulting companies. SKOL has a membership of over 250 consulting engineering and architect firms. The member companies employ about 12 000 people in Finland and their foreign subsidiaries employ some 5000 people abroad.

SKOL capacity represents two thirds of the total consulting engineering capacity in Finland. About 70 per cent of the personnel in the member companies have a university or technical college degree.

SKOL aims to promote professional and independent consulting engineering, to improve the preconditions of consulting and to watch the interests of the members both in Finland and abroad. The principal goal is to guarantee a high quality as well as to develop efficiency, profitability and solidity. The association highlights the quality as the main criterion in the selection of the consultant.

The strategic themes in SKOL action programme for 2006-2009 are:

- SKOL-member companies are competitive, progressive and profitable.
- Consulting engineering markets are functional and competition is fair
- SKOL-members have skilled, educated and developing resources.
- SKOL-sector is visible, appreciated and has a good image.
- Labour markets and conditions are flexible and encouraging.

SKOL is a member of FIDIC. The association adheres to the principles of FIDIC and the members of SKOL are required to meet the standards of codes and practices as well as the membership qualifications of FIDIC. SKOL is also a member of EFCA.

Address: Tapiolan Keskustorni
FIN-02100 Espoo

Tel: +358-20 595 5100
Fax: +358-20 595 5111
E-mail: skolry@skolry.fi
www.skolry.fi

Företagsnyheter

Danmark

Rambøll förbättrade väsentligt lönsamheten under sitt första hela år, 2004, som en samlad nordisk koncern. Och under 2005, då gruppen firar 60 år, har de börjat vitalisera ägandet genom att introducera personalaktier. Rambøll, som positionerar sig väl för de nya marknaderna har på sin väg österut öppnat kontor i Lettland och Lithauen och har nått Ryssland. Där samlar man all verksamhet i Rambøll Russia. Rambøll äger 2/3 av bolaget och samarbetspartnern Kompakt återstoden. Gruppen fick ett prestigeeuppdrag med totalprojektering för Toyotas nya sammansättningsfabrik i S:t Petersburg med medverkan från Rambølls bolag i Ryssland, Finland, Danmark och Sverige.

Världens största hängbro

COWI inledde 2005 med att säkra sitt dittills största enskilda internationella uppdrag. För Sultanatet Oman skall COWI leda ett joint venture med bl a lokala Larsen Architects genom allt från planering till utförandekontroll av två nya storflygplatserdimensionerade för gigantplanet Airbus 380. Ett strategiskt förvärv gjordes i maj då Muusman Research & Consulting AS med drygt 40 medarbetare köptes. Muusmans verksamhet ligger inom ekonomi och verksamhetsutveckling inom bl a hälso- och sjukvård. Muusman samarbetade tidigare med Carl Bro. COWI stärker sin satsning på Östeuropa och öppnade i oktober kontor i Serbien och ett kontor i Turkiet är förestående. Och så ett megaprojekt. COWI är huvudkonsult i det konsortium under ledning av Italiens största entreprenör Impreglio S.p.a. som vann kontraktet på ca 4 bEUR att bygga världens största hängbro över Messinasundet. En hängbro med ett spann på 3300m eller dubbelt så lång som den hittills näst största hängbron, Storabältsbron i Danmark, skall förbinda Sicilien med italienska fastlandet. Förhoppningsvis skall förbindelsen vara klar 2012.

Carl Bro's huvudägare Bure Equity ökade i januari sin ägarandel till 66,1 % av kapitalet efter förvärv av Sydkrafts samtliga aktier i Carl Bro. Carl Bro, som haft en turbulent resa med en turbulent ägare kom så åter 2004 ut med ett positivt resultat och är inne i en konsolideringsfas.

Expansion österut

NIRAS köpte i maj industrikonsulten Pentra A/S med ca 40 anställda. Pentra är specialiserade på planering och projektering av industriella processanläggningar för främst kemi-, läkemedels- och livsmedelsindustrierna. Förvärvet skedde med aktier i NIRAS, som sedan tidigare införlivat Scanagri, Chemcontrol och DEMEX inom processområdet. Därtill köptes Dybbro & Haastrup med ca 10 anställda inom samhällsplanering. NIRAS hör till de expansiva bolag som positionerar sig österut. Förutom sin relativt omfattande verksamhet i Polen har de nu kontor i Ukraina och Bulgarien. Bolaget fick i början av året i uppdrag att svara för byggrådgivningen för den 6 km långa Citytunneln i Malmö. Entreprenörer är det danska konsortiet Pihl & Søn och Per Aarsleff AS tillsammans med tyska Bilfinger Berger

Birch & Krogboe köpte Danbrew Ltd. A/S per den 1 oktober 2005. Samtidigt träffades ett flerårigt uppdragsavtal med säljaren Carlsberg. Danbrew med ca 75 anställda är inriktade på internationell rådgivning i samband med bryggeriinvesteringar.

Expanderar i Sverige

Atkins Danmark expanderar, men mest genom sitt dotterbolag i Sverige. I Polen anför det danska bolaget ett internt Atkins-konsortium i ett stort 40 MDKK uppdrag avseende modernisering av väsentliga delar av det polska järnvägsnätet.

Moe & Brødsgaard har under 2005 fortsatt förvärvsstrategin och köpte hösten Aalborg-baserade Larsen & Laursen A/S med 12 anställda.

FLH koncernen är ett annat bolag med expansiva planer. De har kommunicerat avsikten att tredubbla omsättningen till upp mot 150 MDKK under några år. De vill nå upp till de 5-6 största konsultföretagen i landet så här har vi att vänta förvärv.

Utlandsuppdrag ger tillväxt

Arkitema blev också namnet på det i november 2004 nya sammanslagna bolaget – Arkitema och AA Arkitekter. Bolaget aspirerar på att vara Danmarks största arkitektföretag och har nu fler än 250 anställda. Utlandssatsningar är receptet

Nordens 100 största arkitektgrupper

				Bok-		Antal	(Före-		
		Koncern / företag		slut	Land	anställda	gående)		Omsättning
STD	1	2	SWECO FFNS	04	SE	302	311	336,5	msek
STD	2	1	White arkitekter AB	04	SE	295	318	243,9	msek
	3	3	Arkitektfirmaet C.F. Møllers Tegnesteue	04	DK	220	210	185,5	mdkk
	4	4	Arkitema K/S	04	DK	182	152	114,7	mdkk
STD	5	5	Temagruppen Sverige AB	04	SE	113	119	84,5	msek
	6	(*)	DAI Gruppen A/S	04	DK	97	99	61,7	mdkk
	7	9	Arkitekterne Schmidt, Hammer & Lassen K/S	04	DK	96	96	60,4	mdkk
	8	6	Henning Larsen Tegnesteue	04/05	DK	95	100	77,4	mdkk
	9	19	3XNielsen A/S	03/04	DK	82	52	60,0	mdkk
SKOL	10	10	EVATA Finland Oy	04	FIN	79	87	6,09	meur
STD	11	11	Tengbomgruppen AB	04	SE	78	85	71,4	msek
	12	8	Vilhelm Lauritzen AS	04	DK	73	80	51,3	mdkk
STD	13	13	NYRÉNS Arkitektkontor AB	04	SE	69	75	63,1	msek
	14	7	KHR AS Arkitekter	04	DK	69	88	51,0	mdkk
STD	15	12	Wingårdh koncernen	04	SE	67	76	68,6	msek
	16	20	hs.ark arkitektfirma a/s (f d Henrik Sørensen Arkitektfirma)	04/05	DK	63	52	45,6	mdkk
STD	17	14	WSP Arkitektur	*04	SE	61	62	48,5	msek
	18	22	Dissing + Weitting Arkitektfirmæ A/S	04	DK	58	50	58,0	mdkk
	19	18	PLH Arkitekter A/S	04	DK	57	55	48,4	mdkk
	20	16	Arkitehtioimisto Helin & Co Oy	04/05	FIN	55	60	6,58	meur
	21	15	Niels Torp AS Arkitekter	04	NO	51	60	44,7	mnok
	22	*24	Snøhetta AS	04	NO	52	48	55,0	mnok
	23	21	Årstiderne Arkitekter A/S	03/04	DK	52	53	25,2	mdkk
	24	23	LINK Gruppen arkitekter AS	04	NO	51	50	69,8	mnok
	25	17	Friis & Moltke A/S	04	DK	50	56	25,0	mdkk
STD	26	25	AIX Arkitekter AB	04/05	SE	50	50	47,9	msek
	27	26	Creo Arkitekter A/S (fd S&I Arkitekter A/S)	04	DK	48	50	35,0	mdkk
	28	*41	Narud-Stokke-Wiig A/S (koncernen)	04	NO	50	36	46,3	mnok
STD	29	28	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	04	SE	49	49	42,2	msek
	30	27	Erik Møllers Tegnesteue	04/05	DK	47	50	34,3	mdkk
	31	31	Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	04/05	DK	46	46	27,5	mdkk
STD	32	*68	Mondo Arkitekter AB (fd HusPlanCinnober arkitekter)	*04	SE	45	27	35,9	msek
	33	34	JJW Arkitekter A/S	04	DK	45	44	24,9	mdkk
STD	34	42	AROSgruppen Arkitekter AB	*04/05	SE	44	36	40,5	msek
STD	35	30	Liljewall Arkitekter AB	04	SE	44	48	38,3	msek
	36	29	Hvidt & Mølgaard A/S Arkitektfirma	04	DK	44	49	30,2	mdkk
	37	36	Arkitehditoimisto Larkas & Laine Oy	04	FIN	43	41	3,26	meur
	38	35	CUBO Arkitekter A/S	03/04	DK	41	35	35,0	mdkk
	39	44	Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	04	NO	41	35	30,0	mnok
STD	40	(*)	Carl Bro arkitekter	*04	SE	40	*	40,0	msek
	41	45	Lundgard & Tranberg Arkitekter A/S	03/04	DK	39	35	28,0	mdkk
	42	49	Tage Nielsen Tegnesteue A/S	04	DK	37	33	23,6	mdkk
	43	43	ABM Arkitekter AS (fd Aakeroy, Moe & Bowe)	04	NO	36	35	32,6	mnok
	44	37	Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	03/04	DK	36	40	19,5	mdkk
	45	50	Arkitehditoimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy	04	FIN	36	33	1,97	meur
STD	46	64	Åsberg Wångstedt Lotström Arkitekter AB	*04/05	SE	35	27	44,6	msek
STD	47	46	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	04/05	SE	35	34	41,5	msek
	48	56	Arcasa Arkitekter AS	04	NO	35	30	34,0	mnok
	49	*89	KPF Arkitekter A/S	04	DK	35	22	25,0	mdkk

för tillväxt. Men konkurrensen om platsen som Danmarks största arkitektföretag är hård.

Dansk störst i Norge

C.F.Møllers Tegnesteue var alltså störst under 2004 och växer nu igen – inte

minst i Norge, där de är största arkitektföretaget

hs.ark arkitektfirma a/s är det nya namnet på snabbväxande f d Henrik Sørensen Arkitektfirma A/S.

	Koncern / företaget	Bok- slut	Land	Antal anställda	(Före- gående)	Omsättning
	50 57 Innovarch Architects Oy	04	FIN	35	30	2,88 meur
	51 78 Fogh & Følner Arkitektfirmaet A/S	04	DK	35	24	16,2 mdkk
	52 75 DOMUS arkitekter A/S	04	DK	34	25	32,2 mdkk
STD	53 48 FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	04/05	SE	34	33	30,5 msek
	54 *38 Arkitektfirmaet Clausen & Weber A/S	04/05	DK	34	37	22,0 mdkk
	55 47 LPO Arkitektur & Design AS	04	NO	33	34	23,4 mnok
	56 39 Aarhus Arkitekterne A/S	04/05	DK	33	37	20,4 mdkk
STD	57 53 A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	04/05	SE	33	31	24,1 msek
STD	58 63 Arkitekthuset Monarken AB	04/05	SE	32	28	36,1 msek
	59 60 Aros Arkitekter AS	04	NO	32	29	25,4 mnok
SKOL	60 72 Laitila Architects Oy	*04	FIN	32	26	2,00 meur
	61 58 Medplan AS Arkitekter	04	NO	31	29	37,9 mnok
STD	62 54 Lund & Valentin Arkitekter AB	03/04	SE	31	34	20,9 msek
STD	63 *66 Hederus Malmström Arkitekter AB – koncernen	04	SE	29	26	34,1 msek
	64 61 AK 83 Arkitektkontoret A/S	03/04	DK	29	28	23,3 mdkk
	65 62 Eliassen og Lambertz-Nilssen Arkitekter AS	04	NO	28	28	24,8 mnok
STD	66 71 Landskapsgruppen Göteborg AB	04/05	SE	28	25	20,8 msek
	67 105 ABAKO Arkitektkontor AB	04	SE	28	20	19,9 msek
	68 113 Kobra Arkitekter A/S	03/04	DK	27	20	20,0 mdkk
STD	69 77 Arkitektbyrå AB i Göteborg	04	SE	27	24	23,0 msek
	70 (-) Arkis ehf	04	IS	27	-	- misk
	71 70 Arkitektkontoret Børve og Borchsenius	04	NO	27	27	19,3 mnok
	72 147 Per Knudsen Arkitektkontor AS	04	NO	26	16	20,4 mnok
	73 87 SAHL Arkitekter A/S	04/05	DK	26	22	19,4 mdkk
	74 79 WITRAZ Arkitekter A/S	04	DK	25	23	20,3 mdkk
	75 (-) Teiknistofan ekf (T.ark)	04	IS	25	-	2,44 meur
	76 69 Arkitektbyrå SIGGE Oy	04	FIN	25	27	2,30 meur
STD	77 51 Equator Stockholm AB	04	SE	25	32	20,0 msek
STD	78 67 Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	03/04	SE	25	27	19,2 msek
STD	79 129 Strategisk Arkitektur AB	04	SE	24	18	27,7 msek
	80 52 HRTB A/S Arkitekter	04	NO	24	31	22,2 mnok
	81 96 Nielsen & Rubow I/S	03/04	DK	24	21	18,4 mdkk
STD	82 76 Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	03/04	SE	24	24	18,9 msek
	83 117 Arkkitehtitoimisto JKMM Oy	04	FIN	24	20	1,49 meur
STD	84 93 AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	04/05	SE	23	21	29,1 msek
	85 86 Lund Hagem Arkitekter AS	04	NO	23	22	21,0 mnok
STD	86 85 AG Partner Arkitekter AB	04	SE	23	22	22,8 msek
	87 102 Voll Arkitekter AS	04	NO	23	20	18,5 mnok
	88 81 Arkitektfirmaet Hou & Partnere A/S	04	DK	23	23	17,7 mdkk
STD	89 59 Archus Arkitekter AB	04	SE	23	29	18,6 msek
	90 138 Holm & Grut A/S	04/05	DK	23	17	14,9 mdkk
SKOL	91 82 Arkkitehtitoimisto Laatio Oy	04	FIN	23	23	1,60 meur
	92 125 Arkkitehtitoimisto LPR, Laiho- Pulkkinen-Raunio Oy	04	FIN	23	18	1,30 meur
STD	93 90 Pyramiden Arkitekter i Göteborg AB	04	SE	22	22	18,7 msek
	94 80 Heggelund & Koxvold Arkitekter AS	04	NO	22	23	16,8 mnok
	95 100 Kristiansen & Bernhardt Arkitektur Interiør AS	04	NO	22	20	16,4 mnok
SKOL	96 111 Ark KSOY Karvala Koskinen Oy	04	FIN	22	20	1,48 meur
	97 112 Arkkitehditoimisto SARC Oy	04/05	FIN	22	20	1,41 meur
	98 91 Arkkitehditoimisto Helamaa & Heiskanen Oy	04	FIN	22	22	1,35 meur
	99 40 Sandell Sandberg AB	04	SE	21	36	30,1 msek
	100 92 Arkitektene Astrup & Hellern AS	04	NO	21	21	22,3 mnok

Kuben Bygherrerådgivning A/S, som ingår i fastighetsbolaget Kuben, är en till namnet ny aktör som bl a införlivat Byggeplandata. Verksamheten är projektledning med inriktning mot bl a finansiell och juridisk rådgivning.

Novo Nordisk Engineering är inte med i vår uppställning. En alltför stor uppdragsandel kan härledas till ägaren, läkemedelskoncernen Novo Nordisk. Men projekteringsbolaget är en stor växande aktör med en omsättning under 2004 på

ca 1016 MDKK och ca 1250 anställda. NNE's internationella engagemang växer kraftigt.

Norge

Multiconsult svarade för en kraftig expansion 2004. Till resultatet bidrog en viss återföring av reserverade medel 2003. I december 2004 kom nämligen domen från Høyesterett att Multiconsults skadestånd till kommunen Mandal blev reducerat. Multiconsult har fortsatt att expandera organiskt 2005. Per den 1 maj övertog Multiconsult aktierna i Elkon AS i Stavanger med 5 anställda. Bland uppdragen kan noteras två stora infrastrukturuppdrag varav det ena som Veidekkes rådgivare för vägsträckan E18 Grimstad-Kristiansand, som utförs som ett ppp (OPS-)-projekt. Under hösten utreder Multiconsult vindparken Havsul utanför kusten till Møre och Romsdal. Effekten planeras till 1500 MW och om anläggningen blir verklighet blir den världens största vindpark till havs.

Möter lågpriskonkurrens

Norconsult övertog per 1 januari 2005 verksamheten i AS Garmann & Co med 15 anställda. Från samma datum övertogs också ByggOffice AS, som förser den norska bygg- och anläggningsmarknaden med IT-lösningar för bl a kalkylering och projektuppföljning. I september förvärvades installationskonsulten Intekno AS med ca 15 medarbetare i Bodö och Mo i Rana. Bland intressanta uppdrag kan nämnas ett färskt uppdrag från Siemens att medverka i projekteringen av Norges första kommersiella gaskraftverk (420 MW) på Kårsta för byggherren Naturkraft. Norconsult hör till dem som vet att möta den internationella priskonkurrensen. De har i samarbete med ett annat norskt konsultföretag använt resurser i ett delägt bolag i Thailand för uppdrag i Norge.

Rambøll Norge förvärvade genom dotterbolaget Unico i juni BNO AS i Stavanger med ca 8 anställda samt Boro Elconsult i Oslo med 16 anställda.

COWIAS köpte i oktober Demp AS – Din Energi- og MiljøPartner.

SWECO Grøner köpte i september el- och telekonsultföretaget Lassen & Bjervig med 11 anställda samt P.Å Elektro Forum AS med sju anställda.

Rivstart

Det under 2004 bildade och snabbväxande Opticonsult gick i januari 2005 vidare med inkorporeringen av ett femte företag. Elkonsultföretaget Monstad med 24 anställda fördelade på Bergen och Førde gick in i koncernen.

PTL avslutade 2004 med att ta hem ett mycket stort projektledningsuppdrag för ett nytt teater- och konserthus i Kristiansand budgeterat till ca 1,1 miljarder NOK.

C.F.Möller AS, dotter till det danska arkitektföretaget med samma namn, växer bl a genom flera vunna sjukhusuppdrag och har hösten 2005 ca 75 anställda i Norge och är därmed det största arkitektföretaget i landet.

Satsar på USA

Det internationellt troligen mest kända norska konsultföretaget Snøhetta satsar på USA. I september invigdes ett kontor i New York, som inledningsvis får ett dussin medarbetare. Snøhetta vann tävlingen om ett museum som skall uppföras på Ground Zero.

Selberg Arkitektkontor AS köpte per den 1 september Bente Rødahl Arkitekter och fick därmed ca 22 anställda. Selberg ingår i sin tur i Reinertsen koncernen.

Arkitektkollegan Hille + Melbye firar 50-årsjubileum i år.

ÅF-Consult AS blev från 2005 namnet på de samlade norska bolagen inom ÅF-koncernen.

Akustiker i samklang

Brekke & Strand Akustikk förvärvades i maj av svenska Ingemansson Technology AB, som är verksam inom akustik och vibrationsteknik.

Kongsberg Novotek AS expanderade kraftigt under slutet av 2004 och öppnade en ny avdelning för elektronikutveckling med ett eget lab. Det sedan 2003 ägda EAC AS fusionerades in i Devotek under hösten 2004. En ovanlig lösning för ett relativt litet företag genomfördes då ett separat bolag för driftfinansiering bildades – Kongsberg FinansTek AS.

Från september bildades en ny konsultbyrå Hinnstein AS, genom ett samgående mellan AS Planas, Elektrorådgiverne

Harstad AS och Bikon AS. Firman får från start ett dussin medarbetare.

Finland

Jaakko Pöyry är Nordens klart största teknikkonsultföretag. Koncernen köpte i slutet av december 2004 projektledningsföretaget CMC-Yhtiöt med ca 70 anställda och kontor i bl a Tallin, Riga och Vilnius. Bolaget läggs samman med dotterföretaget JP-Terasto till CMC Terasto Oy med ca 250 anställda. I juni fick koncernen genom Electrowatt-Ekono ett uppdrag på ca 32 MEUR (över 20 månader) från Amata Power i Thailand rörande ett gaseldat kraftvärmeverk. I augusti köptes den tyska teknikkonsulten GWK Holding GmbH med ca 300 anställda. Säljare var för övrigt Bilfinger Berger AG (!). Under hösten har Pöyry tecknat ett avtal om samarbete med spanska Tecnidas Reunidas som är värt ca 10 MEUR över 3 år.

Bryter mark i Sverige

Etteplan avslutade 2004 med att öka ägandet i Keskilinja Oy från 60 % till 100 %. Med FIM Securities avtalades att från 2005 upprätthålla en bättre likviditet i aktien. I februari gjordes ytterligare ett förvärv i Sverige. För ca 2,5 MEUR köptes 70 % av aktierna i industrikonsulten ProTang AB med ca 165 anställda med huvudkontor i Västerås. Därmed har Etteplan ca 300 anställda i Sverige. Koncernen genomförde per den 30 mars 2005 en aktiesplit 2:1.

SWECO PIC förvärvade i början av mars FT-Engineering Oy (FTE) med en omsättning på ca 2 MEUR och 37 anställda främst inriktade på uppdrag från pappersindustrin.

Ramböll Finland ökade under 2004 sitt ägande i Finnroad Oy till 26 % (från 20%). Ramböll är i joint-venture med bolag inom Pöyry samt SITO konsulter för den nya motorvägsdelen på E18 mellan Muurla och Lohja. Uppdraget har de av Skanska och Lemcon som genomför projektet i ppp-form.

WSP LT-Konsultit Oy, WSP Consulting Kortes och WSP Environmental Oy förs in under WSP Finland som under 2005 har ca 260 anställda.

FMC Group är namnet som Finnmap Consulting numera använder. Med dotter-

bolagen, bl a Aaro Kohonen och KPM-Engineering, har koncernen nära 300 anställda.

Mikko Vahanan Oy har köpt Matti Ollila & Co Oy med ca 25 anställda.

Rejlers åter till Rejlers

Rejlers Invest Oy, som bildades 1980 som dotterbolag till svenska Rejlers förvärvades i slutet av april till fullo av den svenska Rejlerskoncernen AB. Efter att ha varit skilda åt ett antal år köpte det svenska Rejlers 20 % av det finska bolaget år 2000. Andelen ökade sedan till 30 % år 2003.

Arkitektföretaget Paatela-Paatela & Co Oy köps av svenska SWECO FFNS med 30 % under 2005 och återstoden nästa år.

De 100 största danska arkitekt-, teknik- och industrikoncernerna

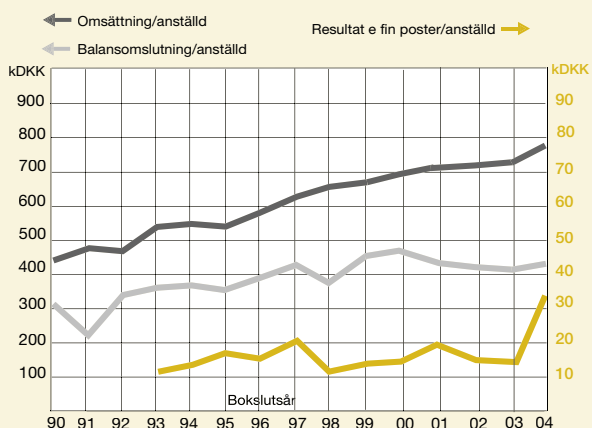
Rank	Rank	Rank	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MDKK	(föregående)	Medelantal anställda	Balansomslutning MDKK	Koncernchef/VD i oktober 2005
FRI	1	1	Rambøll Gruppen A/S	MD	04	3165,9	2996,7	3963	1726,8	Flemming Bligaard Pedersen
FRI	2	2	COWI koncernen	MD	04	2594,3	2605,3	3363	1562,7	Klaus H. Ostenfeld
FRI	3	3	Carl Bro Gruppen A/S	MD	*04	1969,8	1990,0	2543	813,1	Birgit W. Nørgaard
FRI	4	4	NIRAS A/S (proforma inkl. Pentra A/S)	MD	04/05	638,7	447,0	811	346,8	Carsten Toft Boesen
FRI	5	5	Birch & Kroghoe koncernen	CE,PM	04	265,1	270,5	384	117,0	Ingelise Bogason
FRI	6	6	Atkins Danmark A/S	MD	04/05	245,4	255,6	308	126,0	Preben Olesen
	7	7	Arkitektfirmaet C.F. Møllers Tegnestue	A	04	185,5	160,9	220	-	Mads Møller, Lars Kirkegaard
FRI	8	10	O.B.H-Gruppen A/S	MD	04	138,0	95,0	207	102,8	Børge Gunnar Danielsen
	9	11	Arkitema K/S (merger)	A,PM	04	114,7	91,7	182	85,6	Per Feldthaus
FRI	10	9	ISC Rådgivende Ingeniører A/S	MD	04	110,0	105,0	160	88,0	Kjeld Thomsen
FRI	11	8	Moe & Brodsgaard A/S	MD	04	106,6	97,1	152	55,9	Christian Listov-Saabye
FRI	12	13	FLH Koncernen Aps	MD	04	85,9	84,4	102	46,5	Flemming Leif Hansen
FRI	13	14	EKJ Rådgivende Ingeniører AS	MD	04/05	84,6	71,2	123	67,5	Jørgen Nielsen
	14	12	Henning Larsen Tegnestue	A	04/05	77,4	85,7	95	46,9	Mette Kynne Frandsen
FRI	15	*81	Kuben Bygherrerådgivning A/S (Byggeplandata A/S)	PM	04	71,0	15,5	77	58,2	Carsten West
FRI	16	16	Mogens Balslev Rådgivende Ingeniører A/S	MD	04/05	66,4	68,9	102	82,7	Benny Andersen
FRI	17	19	Bascon Arkitekt-og Ingeniørfirma A/S	CE, A, PM	04/05	65,4	60,4	96	26,4	Ole Bisgaard
FRI	18	15	DAI Gruppen A/S	A, CE	04	61,7	70,4	97	47,8	Jørgen Therkelsen
	19	20	Arkitekterne Schmidt, Hammer & Lassen K/S	A	04	60,4	59,4	96	31,0	Bjarne Larsen
	20	26	3XNielsen A/S	A	03/04	60,0	38,0	82	28,8	Kim Christiansen
	21	17	Dissing + Weitling Arkitektfirma A/S	A	04	58,0	63,3	58	24,0	Pouli Hoffgaard Møller
FRI	22	21	Midtconsult A/S	MD	04	*54,0	57,0	86	23,6	ingen adm.dir
	23	23	Vilhelm Lauritzen AS	A	04	51,3	49,5	73	45,7	Søren Daugbjerg
	24	18	KHR Arkitekter AS	A	04	51,0	61,0	69	21,4	Jesper Lund
	25	27	PLH Arkitekter AS	A	04	48,4	37,0	57	26,7	Torben.Hjortso, Jan Sander Fredriksen
FRI	26	22	Søren Jensen A/S Rådgivende Ingeniører	MD	03/04	45,8	51,9	66	23,7	Erik V. Jensen
	27	28	hs.ark arkitektfirma a/s (fd Henrik Sørensen Arkitektfirma A/S)	A	04/05	45,6	36,2	63	18,8	Erik øllegaard Olsen
FRI	28	25	Dines Jørgensen & Co A/S	CE,Enr, PM	04/05	41,0	38,7	57	21,2	Arne Peter Jørgensen
	29	24	Prolnvent Gruppen A/S	I	04	39,0	40,0	35	10,0	Leif Dalum
	30	29	Creo Arkitekter A/S (fd S&I Arkitekter A/S)	A	04	*35,0	36,0	48	12,9	Finn Sørensen
	31	32	CUBO Arkitekter A/S	A	03/04	35,0	35,0	41	17,4	Peter Dalsgaard
	32	31	Erik Møllers Tegnestue	A, PM, CE	04/05	34,3	34,6	47	19,8	Hans Henrik Høilund
	33	33	AN Group A/S	I	03/04	33,8	33,8	45	14,0	Ole Okkels, Aksel Nielsen
	34	*108	DOMUS arkitekter A/S	A, CE	04	32,2	27,7	34	9,5	Jørgen Skaaning
FRI	35	36	Hansen & Henneberg, København A/S (ÅF AB)	PM	04	31,8	29,0	40	17,1	Per Seidelin
FRI	36	34	Hundsbaek & Henriksen A/S	MD	03/04	31,6	30,6	51	15,5	Niels Lerbech Sørensen
FRI	37	35	Skude & Jacobsen A/S	MD	04	*31,0	29,2	57	31,0	Jørn Hørdum Larsen
FRI	38	43	DGE Dansk Geo-Servex A/S	Env	04	30,3	25,3	43	11,3	Poul Erik Jensen
	39	37	Hvidt & Mølgaard A/S Arkitektfirma	A	04	30,2	28,9	44	21,4	Peter Holsøe
FRI	40	41	Dominia AS, Rådgivende Ingeniører	CE,M,PM	04	29,5	26,2	37	17,7	Kjeld Christiansen
	41	66	Lundgaard & Tranberg Arkitekter A/S	A	03/04	*28,0	19,0	39	36,8	Lene Tranberg
FRI	42	61	Wissenberg A/S	CE	04	27,6	20,8	35	11,8	Lars Bendix Christensen
	43	38	Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	A	04/05	27,5	28,1	46	16,0	Torben Nagel
	44	54	Dansk Miljørådgivning A/S	Env	03/04	27,3	21,9	38	9,6	-
FRI	45	50	Nielsen & Risager A/S	MD	04	26,5	23,2	41	15,2	Knud Risager
FRI	46	45	AI-Gruppen A/S	A,CE	04	25,9	24,7	50	18,1	Peter Rasmussen
	47	44	Årstiderne Arkitekter A/S	A	03/04	25,2	25,2	50	16,5	Per Laustsen
	48	77	Jord & Miljø A/S	CE,Env	04/05	25,2	16,5	32	7,7	Peter Claudi Rasmussen
	49	39	Friis & Moltke A/S	A	04	*25,0	27,5	50	21,0	Palle Hurwitz
	50	*92	KPF Arkitekter A/S	A	04	25,0	13,0	35	7,4	Flemming Nauntofte
FRI	51	59	Energi- & Ingeniørgruppen ApS	Enr,CE	04	*25,0	21,0	26	10,0	-
	52	47	JJW Arkitekter A/S (fd Jensen+ Jørgensen+ Wohlfeldt Arkitekter A/S)	A	04	24,9	24,2	45	9,4	Peter Jørgensen
FRI	53	49	Sloth-Moeller A/S	CE	04	24,7	23,6	41	14,2	Jørn Plauborg
	54	73	Tage Nielsen Tegnestue A/S	A,PM,CE,Env	04	23,6	17,3	37	11,0	Ole Anstrup
FRI	55	57	Tri-Consult A/S	MD	04/05	23,3	21,0	39	13,5	Hans Madsen
	56	46	AK 83 Arkitektkontoret A/S	A	03/04	23,3	24,2	29	11,0	-
FRI	57	40	Hansen, Carlsen & Frølund A/S	CE	04/05	23,0	27,2	42	9,6	Rene Almind
	58	62	Arkitektfirmaet Clausen & Weber A/S	A	04/05	22,0	20,0	34	6,0	Børje Clausen
FRI	59	*56	Ingeniørfirmaet P.A. Pedersen A/S	E,Enr,I,PM	04/05	21,5	20,6	29	8,4	Walther Damgaard
	60	65	Knud E. Hansen A/S (dt Semcon AB)	I	04	21,1	19,8	32	7,0	Finn Wollesen Petersen
	61	71	Develco A/S	I	04/05	21,0	17,7	26	5,6	Kresten Nørgaard Christensen
	62	69	Skaarup & Jespersen A/S (dt SWECO FFNS)	A, PM	04	20,8	18,1	34	7,4	Lone Busk
FRI	63	52	Lemming & Eriksson Rådgivende Ingeniører A/S	CE	04/05	20,5	22,6	35	9,0	Knud Bay
	64	68	Alex Poulsens Arkitektkontor A/S	A	03/04	20,5	18,4	19	13,3	Tom Poulsen
	65	53	Aarhus Arkitekterne A/S	A	04/05	20,4	22,0	33	13,6	Tommy Falch
	66	58	WITRAZ Arkitekter A/S	A	04	20,3	21,0	25	12,0	P.Wiberg,Ch.Tranberg,A. Andersen,P.Zwinge

FRI = Medlem i FRI, Foreningen af Rådgivende Ingeniører. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. - = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsättning MDKK	(föregående)	Medel antal anställda	Balansomslutning MDKK	Koncernchef/VD i oktober 2005	
FRI	67	63	Brix & Kamp A/S	CE,E,I	*04	*20,0	20,0	30	10,1	Per Jörn Nielsen
FRI	68	67	Lyngkilde A/S Rådgivende Ingeniørfirma A/S	CE	04/05	20,0	17,8	27	13,1	Erik Juul
	69	*103	Kobra Arkitekter A/S	A	03/04	*20,0	12,0	27	9,4	-
FRI	70	64	Jørgen Wessberg A/S Rådgivende Ingeniører	CE,M,E	04	20,0	20,0	26	30,3	Stig Wessberg
FRI	71	74	Wormslev A/S rådgivende ingeniører							
	72	55	Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	Enr,CE, PM	04/05	20,0	17,2	27	12,3	Torben Wormslev
				A	03/04	*19,5	21,4	36	10,0	Dan Christensen
	73	79	SAHL Arkitekter A/S	A	04/05	19,4	15,8	26	-	Michael B. Hylleborg
	74	111	Kieler Architects A/S	A	04	19,1	10,5	22	9,7	Steen Kieler
FRI	75	88	Esbensen A/S	M,E	04	18,4	13,8	32	22,2	Torben Esbensen
	76	*101	Nielsen & Rubow I/S	A	04	18,4	14,8	23	8,9	Martin Rubow
	77	75	Gottlieb & Paludan A/S Arkitekter	A, PM, CE	04	*18,0	17,1	20	14,2	Jesper Gottlieb
	78	76	Arkitektfirmaet Hou & Partnere A/S	A	04	17,7	17,0	23	5,5	Ib Jensen Hou
FRI	79	78	LIC Engineering A/S	I,S	04	17,4	16,2	19	19,6	N-E. Ottesen Hansen
FRI	80	60	Axel V Jensen Rådgivende Ingeniører A/S	MD	04/05	17,2	20,9	26	12,1	John Jensen
FRI	81	82	Palle Christensen A/S	MD	04	17,0	15,2	20	13,5	Erik S. Damgaard
	82	94	Arkitekter Torkild Kristensens Tegnestue A/S	A	03/04	16,2	12,9	20	8,6	Torkild Kristensen
	83	*85	Fogh & Følner Arkitektfirmaet A/S	A	04	16,2	11,6	35	11,8	Johan Fogh
	84	48	Arkitekter Dall og Lindhardt A/S	A	03/04	15,6	24,0	15	11,0	Niels Christoffersen, Kjeld K. Knudsen
	85	*86	Holm & Grut A/S	A	03/04	14,9	12,9	23	7,7	Lars Coling
	86	89	Brahe & Partnere A/S Arkitekter	A	04	14,2	13,7	16	8,5	Jean Brahe
	87	72	Triarc A/S Arkitekter	A	04	13,7	17,4	15	6,5	Ove Hedbo Pedersen
	88	99	Arkitektfirmaet Frost Larsen A/S	A	04/05	13,7	11,5	17	6,4	Jørgen Frost Larsen
	89	83	Arkitektfirmaet A/S Hune & Elkjaer	A	04	13,2	14,9	14	6,1	Jon Hune
	90	87	A/S Hifab Byggherreombud	PM	03/04	13,0	13,9	12	33,4	Ralf Bo Petersen
	91	106	Tegnestuen Vandkunsten ApS	A	04	12,9	11,0	19	8,3	Steffen Kragh
FRI	92	70	Torkil Laursen ApS Rådgivende Ingeniørfirma	CE,M,PM	04/05	12,9	18,1	20	11,8	Jørgen Dueholm
FRI	93	107	Oluf Jørgensen Horsen A/S	M,E,Enr	03/04	12,8	11,3	19	6,7	Oluf Jørgensen
	94	108	Gjørtz, Pank & Partnere A/S	A	04	12,7	11,3	21	-	Lars Pank, Carsten Gjørtz
FRI	95	98	Korsbaek & Partnere KS	MD	04	12,7	11,5	20	4,5	Peter Korsbaek
	96	100	Dansk Teknologi A/S	I	04/05	*12,7	11,5	20	7,4	Thomas Lund
FRI	97	84	Johansson & Kalstrup A/S	CE, Env, PM	04/05	12,7	14,5	19	8,7	Knud Johansson
	98	112	Rørbaek og Møller Arkitekter ApS	A	03/04	12,6	9,9	15	5,4	Birte Rørbaek, Lars Møller
FRI	99	91	Peter Jahn & Partnere A/S	CE,A	03/04	*12,5	13,0	21	9,4	Peter Jahn
FRI	100	*96	Larsen & Laursen Rådgivende Ingeniørfirma A/S (Moe & Brødsgaard 2005)	CE	04/05	12,4	10,0	12	5,6	Niels Bobach, Jørn Tolbod

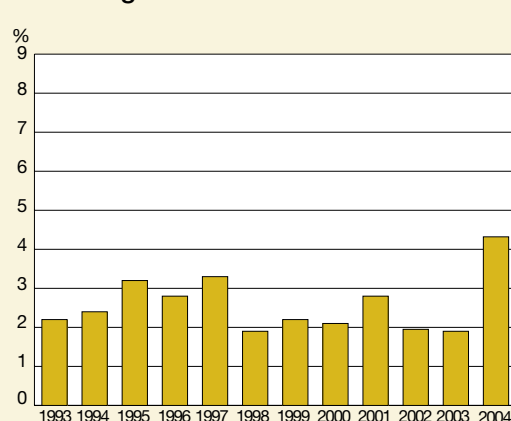
De 30 största danska

Generellt gäller att det är vanskligt att rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellanstora och mindre. I de senare företagen betyder de ofta många delägarnas omfattande arbetsinsatser relativt sett mycket mer för företagets omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen nr 31-100 i förteckningen ovan ökade omsättningen år 2004 med ca 6,1 % till ca 1479 MDKK medan antalet anställda ökade med 1,8 % till ca 2120. Omsättningen per anställd uppgick till ca 698 kDKK (föregående 670) och resultatet före skatt blev ca 53 kDKK (44). Räknat som vinstmarginal ger detta ca 7,6 % (6,6). Genomsnittlig balans per anställd var ca 414 kDKK (419).

Vinstmarginal

Nyckeltal för de 30 största koncernerna (föregående år)

Omsättning/anställd	778' DKK	722' DKK
Resultat efter finansiella poster/anställd	34' DKK	14' DKK
Balansomslutning/anställd	407' DKK	410' DKK

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med ca 5,7 % till 10640 MDKK och antalet anställda *minskade* med ca 1 % till 13945. Vinstmarginalen för de största företagen mer än fördubblades till 4,3 % (1,9 %) från föregående år och blev samtidigt den högsta under i vart fall de senaste tolv åren.

De 100 största norska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

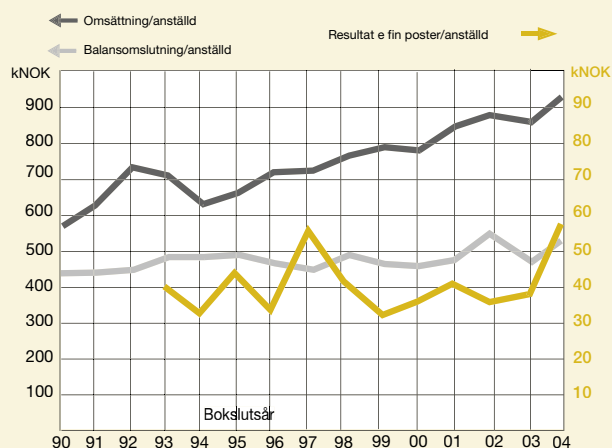
Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsättning (föregående)	Medelantal anställda	Balansomslutning MNOK	Koncernchef/VD i oktober 2005		
RIF	1	1	Norconsult AS-koncernen	MD	04	810,3	736,9	880	631,3	John Nyheim
RIF	2	2	Multiconsult - koncernen	MD	04	622,2	552,4	729	382,3	Håkon Sannum
RIF	3	3	COWI AS	MD	04	455,5	457,7	524	180,4	Christian Nørgaard Madsen
RIF	4	4	Rambøll Norge AS	MD	04	433,7	431,8	494	-	Jan Ove Holmen
RIF	5	5	SWECO Grøner AS	MD	04	409,5	310,5	396	208,1	Vibecke Hverven
	6	7	Reinertsen Engineering AS	MD	04	375,6	293,5	435	141,6	Torkild R. Reinertsen
RIF	7	6	Asplan Viak koncernen	MD	04	298,6	293,9	416	-	Per Arild Garnåsjordet
RIF	8	8	Barlindhaug - koncernet	MD	*04	280,3	206,9	120	210,0	Truls Møllmann
	9	10	Techpower Gruppen AS	I,MD	04	204,0	150,1	350	80,5	Geir Dølvik
RIF	10	9	Dr. Ing. Aas-Jacobsen A/S - koncern	CE, PM	04	173,2	152,3	100	74,2	Trond A. Hagen
	11	12	Teleplan AS	E	04	140,1	134,3	130	77,5	Asgeir Myhre
RIF	12	11	Hjellnes COWI AS	MD	04	137,3	135,6	126	60,4	Ivar O. Schjetlein
RIF	13	13	Opticonsult 2004 (proforma inkl. Monstad)	MD	04	125,2	103,2	132	58,0	Ole-Petter Thunes
	14	(*)	Arkitektfirmaet C.F. Møller Norge AS (C.F.Møller A/S)	A	04	102,8	-	68	-	Lars Kirkegaard
RIF	15	15	OPAK A/S	PM,Env,Enr,E	04	89,0	87,5	110	28,5	Jan-Henry Hansen
RIF	16	19	Dr. techn. Olav Olsen A.S	CE, Enr,Env, PM	04	82,2	52,3	71	47,8	Tor Ole Olsen
RIF	17	*	ÅF-Consult AS (proforma)	M,E,Enr, I	*04	80,0	*	104	-	Arnold Risa
RIF	18	*14	HolteProsjekt A/S	PM,CE,Enr	04	79,8	80,5	68	38,3	Elif Holte
	19	21	LINK Gruppen arkitekter AS	A, PM	04	69,8	48,0	51	37,7	Svein K. Halleraker
RIF	20	17	PTL, Prosjekt- og Teknologiledelse AS	PM	04	64,9	59,8	73	35,1	Sven Erik Nørholm
RIF	21	18	Erichsen & Horgen A/S	M	04	55,3	56,1	68	28,7	Erik Erichsen
	22	22	Snøhetta AS	A	04	55,0	45,3	52	24,4	Ole Gustavsen
RIF	23	*41	A.L. Høyer Gruppen AS	PM, CE	*04	52,2	51,2	58	25,4	Odd Grøthe
	24	30	Techconsult AS	PM,I	04	48,2	29,3	61	17,4	Ronny Meyer
	25	27	Narud-Stokke-Wiig A/S (koncernen)	A	04	46,3	32,4	50	19,4	Ole Wiig
	26	16	Niels Torp AS Arkitekter	A	04	44,7	68,6	51	25,8	Niels A. Torp
	27	33	Kongsberg Devotek AS	I	04	43,1	28,2	43	13,4	Per Håvard Kleven
RIF	28	20	ViaNova Plan og Trafikk AS	CE,PM	04	41,9	49,2	44	28,9	Fred Krohn
	29	25	Rambøll Future AS	Enr,I	04	39,7	34,7	40	13,8	Heidi Pettersson
	30	24	Medplan AS arkitekter	A	04	37,9	36,5	31	12,6	Randi Mandt
	31	26	DARK Arkitekter AS	A	04	37,6	32,5	40	21,7	Ingrid Östberg
	32	37	Jaakko Pöyry Norge AS	I	04	35,5	27,9	40	18,2	Otto von Ubisch
	33	43	Arcasa Arkitekter AS	A	04	34,1	24,0	35	14,8	Per Erik Martinussen
	34	34	ABM Arkitekter AS							
			(Arkitektkontoret Aakeroy, Moe & Bowe)	A	04	32,6	28,0	36	12,3	Knut Moe
RIF	35	28	Myklebust AS	CE, PM	04	31,4	31,5	36	16,6	Børge Bertelsen
	36	35	Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	A,PM	04	30,0	27,9	41	15,5	Melvin Eiesland
	37	42	Aros Arkitekter AS	A	04	25,4	24,1	32	13,1	Ingeborg Hovland
RIF	38	39	ECT AS, Elconsultteam Drammen	E,PM	04	24,8	25,5	35	12,5	Jan Henning Quist
	39	40	Eliassen og Lambertz-Nilssen Ark. AS	A	04	24,8	25,4	28	11,5	Michael Östgaard
	40	36	LPO Arkitektur & Design AS	A	04	23,4	27,3	33	8,8	Pål Henry Engh
	41	23	HRTB A/S Arkitekter	A, PM, CE	04	22,2	37,6	24	8,1	Harald Lone
	42	48	Kåre Hagen konsernen	PM	*04	22,0	22,0	31	-	Arne Surén
RIF	43	44	Søvik A/S (Multiconsult 2005)	CE,PM	04	22,0	23,9	25	11,0	Svein Søvik
	44	(-)	Tveiten AS	PM,CE,Env,M	04	21,8	23,9	24	11,6	Gunnar Bjørnson
	45	56	RG-prosjekt AS	CE,Env, PM	04	21,5	19,9	24	15,5	Atle Bjørnstad
	46	46	Arkitektene Astrup & Hellern AS	A	04	21,4	22,3	21	10,7	Åke Letting
RIF	47	68	Karl Knudsen AS	PM	04	21,2	16,9	18	9,8	Erik Johan Johnsen
	48	59	Lund Hagem Arkitekter AS	A	04	21,0	18,7	23	9,8	Svein Lund
RIF	49	52	Bygghanalyse AS	PM	04	20,7	20,5	16	9,2	Otto Liebe
	50	38	Elmatikk Engineering A/S	E	04	20,6	26,1	21	16,0	Alf K. Førli
	51	78	Per Knudsen Arkitektkontor AS	A	04	20,4	15,3	26	8,2	Svein B. Skylstad
RIF	52	57	Sjåtil & Fornaess AS	CE,A,PM	04	20,4	19,3	23	8,2	Dag Fornaess
	53	63	JMC Engineering AS	I	04	20,4	17,9	19	6,2	Asbjørn Jacobsen
	54	60	Benima Norway AS (Teleca AB)	I	04	20,1	18,5	24	6,5	Ole-Jacob Hagen
RIF	55	53	Brekke & Strand Akustikk AS	Env	04	20,1	20,3	16	10,7	Ingjerd Aaraas
	56	75	Arkitektkontoret Børve og Borchsenius	A, PM,CE	04	19,3	15,5	27	13,8	Jan Olav Horgmo
	57	70	ÖKAW Arkitekter AS	A	04	19,3	16,7	18	6,3	Else Wehler
RIF	58	64	PABAS Ingeniør P.A. Bakkejord A.S	CE,PM,A	04	19,0	17,8	14	-	Ketil Bakkejord
RIF	59	122	NOR Engineering AS	I, E	04	18,8	10,6	20	10,5	Svein Solum
	60	86	A-Tek AS Ingeniørfirma	Enr,M,I	04	18,8	14,5	16	8,4	Hans Nielsen
	62	77	Voll Arkitekter AS	A	04	18,5	15,4	23	9,2	Sigbjørn Berstad
RIF	62	71	Sørlandskonsult AS	MD	04	18,3	16,2	19	10,7	Vidar Valen
RIF	63	58	Techno Consult Møre AS	E,Enr	04	18,2	19,3	21	6,5	Einar Meisford
RIF	64	55	RIBA Kristiansand AS	CE, I, PM	04	17,8	20,0	20	6,9	Edgar Lovik
	65	81	Lund & Slaatto Arkitekter AS	A	04	17,8	15,0	16	7,8	Pål Bjørnstad
	66	73	Arkitektkontoret ABO AS	A	04	17,5	15,8	16	6,8	Lars Christensen
	67	66	AT Anleggsteknikk Consult AS	MD	04	17,5	17,1	25	8,7	Børge Klingan
	68	99	Arkitektene Halvorsen & Reine AS	A	04	17,0	12,1	15	11,6	Karin Reine

RIF = Medlem i RIF, Rådgivende Ingeniørers Forening. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. - = uppgift saknas.

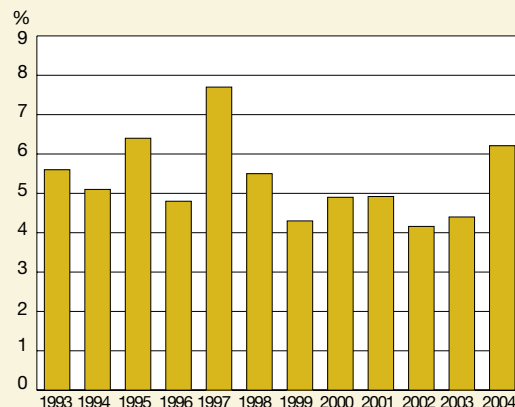
PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplinary.

Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MNOK	(föregående)	Medel antal anställda	Balansomslutning MNOK	Koncernchef/VD i oktober 2005	
69 62	Heggelund & Koxvold Arkitekter AS	A, PM	04	16,8	18,2	22	7,6	Jon Heggelund
70 50	IndustriConsult A/S	I,MD	04	16,5	20,6	15	-	Karl Erik Kolstad
71 76	Kristiansen & Bernhardt Arkitektur Interiør AS	A	04	16,4	15,5	22	7,8	Thorvald V. Bernhardt
72 110	Heggset Engineering AS	I	04	16,4	11,4	13	3,9	Bjarne A. Heggset
73 158	PIR II architects AS	A	04	16,0	7,0	15	7,4	Mette Melandsø
74 82	Hus Arkitekter Trondheim AS	A	04	15,8	14,8	18	8,2	Tor E. Forsberg
RIF 75 51	Malnes og Endresen AS	E	04	15,7	20,6	17	7,5	Roger Malnes
76 32	Semcon Norge AS (dt Semcon AB)	I,E	04	15,5	28,6	21	6,3	Jens Christian Granrud
77 54	Dyrvik Arkitekter A/S	A	04	15,5	20,2	18	4,0	Knut Fabritius
RIF 78 80	Raugstad AS	CE,PM	04	15,4	15,0	18	-	Jostein Raugstad
79 133	Eggen Arkitekter AS	A	04	15,4	9,8	16	9,4	Iver Corneil
RIF 80 85	Paulsen RI AS	CE	04	15,3	14,5	20	8,9	Lise Mette Knudsen Heggheim
81 94	FB Engineering AS (dt Flygfältsbyrå AB)	CE,I	04	15,1	12,8	16	7,7	Jørn Christen Johnsen
RIF 82 72	Prosjektutvikling Midt-Norge AS	PM,CE,E,M	04	14,9	15,8	18	6,0	Steinar Aamo
83 108	Kristin Jarmund Arkitekter AS	A	04	14,8	11,4	13	7,2	Ola Helle
RIF 84 88	Roar Jørgensen AS	PM,CE	04	14,7	14,0	15	6,3	Roar Jørgensen
85 65	4B Arkitekter AS	A	04	14,6	17,6	13	9,8	Ole Fredrik Bruskeland
RIF 86 (*)	F.Holm A.S	PM	04	14,2	12,1	17	6,1	Öyvind Løkke
RIF 87 114	Sohlberg & Toftenes AS	PM	04	14,2	11,3	11	8,8	Christen Sohlberg
88*103	CoNova AS	CE	04	13,8	16,9	14	7,7	Arne H. Winther
89 128	HLM Arkitektur & Plan AS	A	04	13,7	10,1	12	6,1	Marie Louise Lekven
RIF 90 109	Haug og Blom-Bakke AS	CE	04	13,4	11,4	15	5,1	Egil Ragnar Haug
91 91	LOF Arkitekter AS	A	04	13,3	13,6	16	6,6	Ingebjørg Lien
92 90	Per Solem Arkitekter AS	A	04	13,2	13,6	17	13,1	Per Solem
RIF 93 83	AS Garmann & Co Rådgivende Ingeniører (Norconsult 2005)	Env	04	13,2	14,7	15	5,8	Willy A. Gjesdal
RIF 94 93	Intekno AS (Norconsult 2005)	M	04	13,2	13,2	16	9,0	Hans Egil Furfjord
RIF 95 119	Sivilingeniør Knut Finseth AS	CE	04	13,2	10,7	18	6,2	Kåre Solberg
RIF 96 97	ElectroNova AS	E	04	13,1	12,3	14	10,0	Trond Einar Kristiansen
97*125	Solheim Jacobsen Arkitekter AS	A	04	13,0	9,5	16	6,9	Gunnar Solheim
RIF 98 106	Itech AS	M,E	04	12,9	11,6	15	6,6	Egil Sørensen
99 96	Telje-Torp-Aasen Arkitektkontor AS	A	04	12,8	12,4	14	6,2	Torstein Lømo
100 (-)	IndustriPlan AS	I	04	12,6	13,6	15	5,6	Tor Neple

De 30 största norska koncernerna

Vinstmarginal

Generellt gäller att det är vanskligt rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellanstora och mindre. I de senare företagen betyder de ofta många delägarnas omfattande arbetsinsatser mycket mer för företagets omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen nr 31-100 i förteckningen ovan ökade omsättningen år 2004 med ca 3,2 % till ca 1327 MNOK och antalet anställda ökade med 2,0 % till ca 1465. Omsättningen per anställd uppgick till ca 906 kNOK (föregående 895) och resultatet före skatt blev så bra som ca 102 kNOK (80). Räknat som vinstmarginal ger detta ca 11,3 % (8,9). Genomsnittlig balans per anställd var ca 441 kNOK (402). Soliditeten minskade något till ca 17 %

Nyckeltal	för de 30 största koncernerna (föregående år)	
Omsättning/anställd	933' NOK	864' NOK
Resultat efter finansiella poster/anställd	58' NOK	38' NOK
Balansomslutning/anställd	524' NOK	479' NOK

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med ca 12,7 % till 5485 MNOK och antalet anställda ökade med ca 4,2 % till 5880. Soliditeten var ca 29 % (33%).

De 100 största finska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

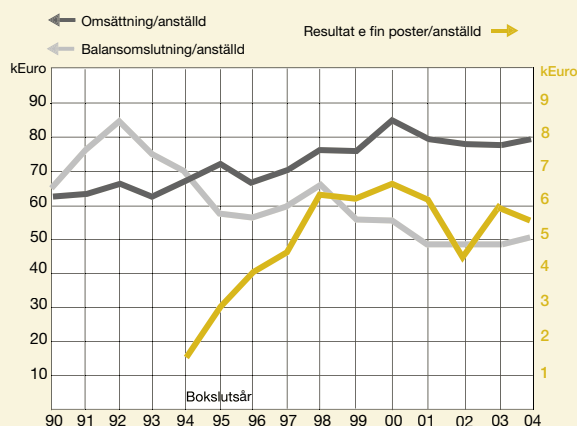
Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MEUR	(föregående)	Medel antal anställda	Balansomslutning MEUR	Koncernchef/VD i oktober 2005		
SKOL 1	1	Jaakko Pöyry Group -koncernen	MD	04	473,90	411,60	5219	300,40	Erkki Pehu-Lehtonen
SKOL 2	2	SWECO PIC Oy (dt SWECO AB)	I,MD	04	78,11	65,45	998	-	Lauri Hintikka
SKOL 3	3	Etteplan Oy	I	04	61,67	50,80	965	28,07	Heikki Hornborg
SKOL 4	4	Ramböll Finland	MD	04	47,30	43,61	641	21,10	Jaakko Heikilä
SKOL 5	5	Suunnittelukeskus Oy (PlanCenter Ltd)	Env	04	21,30	25,50	325	32,60	Seppo Mäki
SKOL 6	6	Elomatic Group Oy	I, MD	04	20,29	21,35	388	20,37	Olli Manner
SKOL 7	8	Ingenjörbyrå Olof Granlund AB	E,M	04	19,24	17,16	297	11,72	Reijo Hänninen
SKOL 8	11	FMC Group Finnmap Consulting Oy	CE	04	17,49	*13,66	296	23,91	Tage Eriksson
SKOL 9	7	Deltamarin Oy	I	04	15,30	17,40	225	4,60	Jukka Laiterä
SKOL 10	9	Rintekno Gruppen	MD	04	15,00	16,90	180	-	Olli Gerdt
SKOL 11	21	ISS Proko Oy (proforma merger Projektikonsultit Oy & Engel)	PM,CE,S	04/05	15,00	6,80	180	-	Petri Rignell
SKOL 12	10	ÄF-CTS Engineering Oy (ÄF 2004)	I,CE	04	14,50	16,20	255	-	Antti Lukka
SKOL 13	12	Air-lx Consulting Engineers	Env,M,I,PM	04	14,00	12,41	225	9,40	Samuli Töronen
SKOL 14	13	SITO-YHTIÖT Oy	CE, Env, PM	04	12,00	9,90	145	7,00	Kimmo Fischer
SKOL 15	14	A-Insinöörit Group	CE	04	11,30	9,75	161	6,05	Toimi Tarkiainen
SKOL 16	15	WSP LT-Konsultit Oy (WSP Group)	CE,S,A	04	10,40	8,92	130	4,70	Matti Mannonen
SKOL 17	16	Suomen Talokeskus Oy	MD	04	9,39	8,86	95	5,32	Markku Salminen
SKOL 18	17	Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy	Env	04	9,30	8,71	123	-	Pennu Manninen
SKOL 19	18	Polartest Oy	Enr	04	9,07	7,60	112	3,85	Matti Andersson
SKOL 20	22	Rejlers Oy (Rejlerkoncernen AB 2005)	I, E, M, Env	04	8,60	6,78	160	-	Heikki Kilpeläinen
SKOL 21	29	CM-Urakointi Oy	PM	04	7,10	4,80	60	2,50	Risto Ketola
SKOL 22	23	WSP Consulting KORTES Group (WSP Group)	CE	04	6,90	6,48	100	3,70	Esko Järvenpää
SKOL 23	19	Arkitektbyrå Helin & Co AB	A	04/05	6,58	7,56	55	4,50	Pekka Helin
SKOL 24	*20	Mikko Vahanen Oy	CE	04	6,24	6,90	109	2,98	Risto Vahanen
SKOL 25	24	EVATA Finland Oy	A, PM	04	6,09	6,40	79	4,22	Vesa Olkkola
SKOL 26	28	Jyvästek Oy	I,E,PM	04	5,89	5,20	89	3,44	Matti Vuorio
SKOL 27	31	Projectus Team Oy	E,M	04	5,42	4,50	81	3,08	Juha Pihlajamäki
SKOL 28	25	Insinööritoimisto Pöysälä & Sandberg Oy	S, PM	04	5,30	5,50	93	1,83	Eero Nevalainen
SKOL 29	34	Oy Omnitele AB	PM(tele)	04	5,30	4,20	46	-	Timo Mustonen
SKOL 30	30	AX-Konsultit Oy	Env,Enr,I,E,M	04	5,20	4,50	72	-	Seppo Lähtenmäki
SKOL 31	(-)	CMC-Yhtiöt Oy (Pöyry 2004 dec)	PM	04	4,85	-	70	-	(Pöyry 2005 / CMC-Terasto)
SKOL 32	*27	Protaccon koncernen Oy	I, E, PM	04	4,75	5,38	80	5,04	Timo Akselin
SKOL 33	32	Ingenjörbyrå Oy Avecon AB	MD	04	4,40	4,43	71	-	Kaj Tuominen
SKOL 34	35	Suomen IP-Tekniikka Oy	PM, Env	04/05	4,40	3,60	58	2,50	Jouko Petäjä
SKOL 35	33	Insinööritoimisto Enmac Oy	I	04	4,34	4,20	79	-	Martti Ala-Vainio
SKOL 36	36	Insinööritoimisto Comatec Oy	I, PM	04	4,29	3,48	80	2,20	Aulis Asikainen
SKOL 37	37	Magnus Malmberg Oy	CE, S	04	3,30	3,38	61	1,56	Jorma Puhto
SKOL 38	39	LCA Engineering Oy	I,MD	04	3,26	3,09	48	2,18	Vesa Junntila
SKOL 39	40	Arkitehtimisto Larkas & Laine Oy	A	04	3,26	3,01	43	1,14	Harri Laine
SKOL 40	42	Innovarch Architects Oy	A	04	2,88	2,73	35	1,37	Reino Hämäläinen
SKOL 41	41	Niemi & Co Oy	E,M	04	2,72	2,76	46	-	Mikko Niemi
SKOL 42	43	Ininööritoimisto Lausamo Oy	E	04	2,69	2,66	43	1,26	Timo Tenninen
SKOL 43	(-)	Kalliosuunnittelu Oy (Rockplan Ltd)	CE	04	2,60	-	22	-	Ulla Valtonen
SKOL 44	51	Insinööritoimisto Ylimäki & Tinkanen OY	CE	04	2,54	2,07	40	1,19	Rauli Ylimäki
SKOL 45	50	Hepacon Oy	M,E	04	2,53	2,12	35	1,35	Matti Remes
SKOL 46	46	YS-Konsult AB	CE, Env	04	2,50	2,42	43	-	Hannu Hilli
SKOL 47	44	Geopalvelu Oy	CE	04	2,50	2,55	42	-	Toivo Ali-Runkka
SKOL 48	58	Saanio & Riekkola Oy	CE, Env	04/05	2,35	1,87	23	0,73	Reijo Riekkola
SKOL 49	56	TSS Group Oy	E	04	2,30	1,90	35	-	Kari Kallio
SKOL 50	57	Arkitektbyrå SIGGE Oy	A	04	2,30	1,90	25	-	Pekka Mäki
SKOL 51	48	Focusplan Oy	I,E,M	04	2,30	2,30	23	-	Charles Stengård
SKOL 52	47	Insinööritoimisto Rakennus-Määrät Oy	CE	03/04	*2,30	2,30	40	-	Seppo Kunnari
SKOL 53	82	FT-Engineering Oy (SWECO PIC 2005)	I	04	2,00	1,30	37	-	Veijo Lindberg
SKOL 54	52	Laitila Arkkitehdit Oy	A	04	2,00	2,03	32	-	Hannu Laitila
SKOL 55	45	Teknosavo Oy	I,E	04	*2,00	2,50	25	-	Hannu Hamalainen
SKOL 56	64	Yhtyneet Insinöörit Oy	Enr,E	04	2,00	1,62	24	1,21	Keijo Mäkinen
SKOL 57	53	Arkitehtimisto Tuomo Siitonen Oy	A	04	2,00	2,00	20	-	Tuomo Siitonen
SKOL 58	54	Arkitehtimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy	A	04	1,97	1,90	35,5	-	Ilmari Lahdelma, Rainer Mahlamäki
SKOL 59	62	RAMSE Consulting Oy	PM	04	1,95	1,77	24	0,72	Juha Lamberg
SKOL 60	61	Insinööritoimisto Grundteknik AB	CE	04	1,95	1,80	30	-	Christer Sundman
SKOL 61	66	EP-Logistics Oy	CE, PM	04	1,90	1,60	22	0,70	Pekka Korpiharju
SKOL 62	59	Insinööritoimisto Pontek Oy	CE	04/05	1,81	1,87	23	-	Lasse Lahtinen
SKOL 63	60	Tuomi Yhtiöt Oy	M,E	04	1,80	1,82	31	-	Jarmo Piirainen
SKOL 64	55	AIP-Mittaus Oy	CE	04	1,80	1,90	29	-	Arto Parikka
SKOL 65	77	Gullichsen Vormala Architects Oy	A	04	1,80	1,40	20	1,20	Timo Vormala, Kristian Gullichsen
SKOL 66	(-)	Ahma Insinöörit Oy	PM	04	1,80	1,50	12	-	Erkki Hannus
SKOL 67	(-)	Chematur Ecoplanning Oy	I	04	1,80	1,50	10	-	Pentti Kivikoski

SKOL = Medlem i SKOL, Suunnittelu- ja Konsulttitoimistojen Liitto. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. - = uppgift saknas.

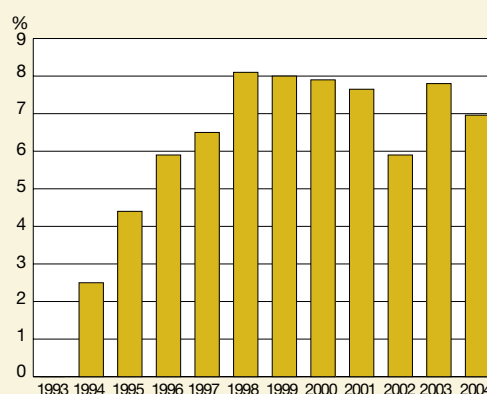
PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MEUR	(föregående)	Medel antal anställda	Balansomslutning MEUR	Koncernchef/VD i oktober 2005	
SKOL 68 91	Plaana Oy	Env	04	1,74	1,16	32	0,69	Martti Perälä
SKOL 69 49	Geotek Oy	CE	04	1,73	2,14	22	0,70	Reino Mäkinen
SKOL 70 75	Entop Oy	I	04	1,70	1,40	25	-	Arto Rissanen
71 63	Arkkitehdit Tommila Oy	A	04	*1,70	1,70	20	-	Mauri Tommila
SKOL 72 74	Ingenjörbyrå Veikko Vahvaselkä KB	E,I, M	04	1,60	1,40	23	-	Rauno Nyblom
73 68	Maaskola Oy	M	04	1,60	1,50	22	-	Jukka Sainio
SKOL 74 84	Arkkitehtitoimisto CJN Oy	A	04	1,60	1,30	19	-	Kari Somma
75 65	Arkkitehtitoimisto Laatio Oy	A	04	1,60	1,62	24	-	Pekka Laatio
76 (-)	Siren Arkkitehdit Oy	A	04/05	1,58	1,45	18	1,18	Jukka Siren
SKOL 77 86	Strafica Oy	CE	04	1,53	1,22	12	0,69	Hannu Pesonen
SKOL 78 80	Insinööri-toimisto Kontermo Oy	E,M	04	1,50	1,33	25	-	Jukka Hyttinen
79 70	YSP-Consulting Engineers Oy	E,I	04	1,50	1,50	19	-	Kari Majala
80 101	Arkkitehtitoimisto JKMM Oy	A	04	1,49	1,00	24	0,59	Teemu Kurkela
SKOL 81 69	Arkkitehtuuria KSOY Karvala Koskinen & Co	A	04	1,48	1,50	22	-	Jorma Hakola
SKOL 82 72	Insinööri-toimisto Tauno Nissinen Oy	E,Enr	04	1,45	1,49	20	-	Jukka Auvinen
83 78	Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy	A	04	1,42	1,39	19	0,90	Hannu Jaakkola
84 105	Arkkitehtitoimisto Paatela-Paatela & Co Oy (delägt SWECO 2005)	A	04/05	1,42	0,98	16	0,98	Mikael Paatela
85 81	JanaSystems Oy	I,Enr	04	1,41	1,31	28	-	Jarmo Järvinen
86 71	Arkkitehtitoimisto SARC Oy	A	04/05	1,41	1,46	22	1,40	Sebastian Savander
SKOL 87 73	Insinööri-toimisto Matti Ollila & Co Oy	CE	04	1,40	1,40	23	-	Tero Aaltonen
SKOL 88 76	Suunnittelutoimisto Kompis Oy	CE	04	1,40	1,40	18	-	Arto Rokkanen
SKOL 89 83	Insinööri-toimisto Lauri Mehto Oy	CE	04	1,40	1,30	19	-	Simo-Pekka Valtonen
90 87	Arkkitehtkontor Nurmela, Raimoranta, Tasa AB	A	04	1,39	1,21	19	0,04	Matti Nurmela
91 79	Arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskanen OY	A	04	1,35	1,35	22	-	Keijo Heiskanen
92 (-)	Arkkitehtitoimisto LPR, Laiho-Pulkkinen-Raunio Oy	A	04	*1,30	-	23	-	Ola Lahio
SKOL 93 94	Pekka Heikkilä Oy	CE	04	1,30	1,10	21	-	Jouni Siika-Aho
94 (-)	Benima Finland Oy (dt Teleca AB)	Enr,I,PM	04	1,30	1,30	20	-	Antti Halmetoja
SKOL 95 (-)	Insinööri-toimisto Liidea Oy	CE	04	1,30	-	17	-	Vesa Verronen
SKOL 96 89	Insinööri-toimisto Mittatyö Jukka Holopainen Oy	CE	04	1,30	1,20	16	0,60	Jukka Holopainen
97 (-)	Insinööri-toimisto FUTEC Oy (Teleca/Benima AB 2005)	I	04	1,30	1,30	21	-	Antti Halmetoja
98 102	Arkkitehtitoimisto Davidsson Oy	A	04/05	1,28	1,06	18	0,50	Aki Davidsson
SKOL 99 95	KL-Team Oy	E,M	04	1,28	1,10	20	-	Antti Kangas
SKOL100 93	Sähköinsinööri-toimisto Matti Leppä Oy	E	04	1,21	1,10	23	-	Jarmo Harju

De 30 största finska koncernerna

Vinstmarginal

Generellt gäller att det är vanskligt att rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellanstore och mindre. I de senare företagen betyder de ofta många delägarnas omfattande arbetsinsatser mycket mer för företagens omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen nr 31-100 i förteckningen ovan ökade omsättningen år 2004 med ca 12,8 % till ca 152 MEUR och antalet anställda ökade med ca 9,4 % till ca 2190. Omsättningen per anställd uppgick till ca 69,2 kEUR (föregående 67,1) och resultatet före skatt per anställd blev ca 8895 EUR (7950). Räknat som vinstmarginal ger detta ca 12,8 % (11,8). Genomsnittlig balans per anställd var ca 37,0 kEUR (37,4).

Nyckeltal

för de 30 största koncernerna (exkl. Pöyry)

	föregående (exkl. Pöyry)
Omsättning/anställd	79800 EUR (71000 EUR)
Resultat efter finansiella poster/anställd	5550 EUR (5610 EUR)
Balansomslutning/anställd	40800 EUR (36500 EUR)

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med ca 12,3 % till ca 940 MEUR och antalet anställda ökade med ca 9,5 % till 11800. Om Jaakko Pöyry Group undantas ökade omsättningen istället med ca 9,6 % till 467 MEUR och antalet anställda med ca 8,1 % till 6600.

Internationell utveckling

Världsekonomin mjuklandar 2005-2006

Världsekonomin ökade tillväxten under 2004 med ca 3,5 %. Avmattningen i år och 2006 blir mjuk med ca 2,5-2,6 %. Också världshandeln toppade 2004 med en tillväxt på ca 10 %. Världsekonomin drivs av utvecklingen i USA och Kina samt de väldiga handelsströmmarna i öst-västlig riktning. Lokomotivet USA hade 2004 en BNP-tillväxt på ca 4,2 % och saktar in på ca 3,7-3,5 % i år och nästa. Kina och Indien förutses ha en någorlunda stabil tillväxt på ca 9-9,5 % respektive ca 8 %. Till och med Japan tillfrisknade under 2004 och får under ett par år en måttlig, men ändå, tillväxt. De mogna reformsvaga ekonomierna i Väst-europa – undantagna England och Irland – hamnar på efterkälken med en tillväxt i intervallet 1,5-2 %. De nya EU-medlemsländerna däremot ligger väsentligt högre på ca 5-7 %. Inflationen i världen är låg i OECD länderna, som helhet ca 2%, men i några av de snabbast växande ekonomierna i Östeuropa och Baltikum ökar inflationen. Och inflationen står än så länge emot de mycket kraftiga ökningarna av energi- och råvarupriser. Inflationstrycket kan visserligen komma med lång eftersläpning, men samtidigt är möjligheten liten att ta ut kompensande priser i konsumtionsledet.

Dollarutvecklingen konstant huvudbry

Ett bekymmer vid bedömningen av den ekonomiska tillväxten är analysen av dollarutvecklingen. Den stora frågan är hur mycket och med vilken takt det gigantiska amerikanska budget- och handelsunderskottet på sikt kommer att förändra dollarns värde. Och vad detta kommer att innebära för världsekonomin. Under de senaste åren är det främst Japan och Kina – de två länderna med störst valutareserv – som tillsammans med andra Asiatiska centralbanker köper amerikanska statssobligationer och på annat sätt placerar i dollar. Och än så länge är skillnaden mellan den amerikanska räntan och andra tillräckligt stor för att dollarn skall vara attraktiv. Den amerikanska styrräntan var

(2 december) 4,0%, ECB:s (Europeiska Central Banken) ränta har precis höjts till 2,5 % och den japanska ligger på 0 %. Kina och Japan ser knappast något positivt i att deras dollartillgångar skulle värderas ned. Det (handels)politiska trycket från USA på Kina att ytterligare skriva upp den starka yuanen är starkt. I juli genomförde Kina en valutareform varvid yuanen (eller Renminbin = folkets valuta) skrevs upp med ca 2 % från att under lång tid värderats efter 100 USD = 828 CNY.

Produktion och tjänster söker sig österut.

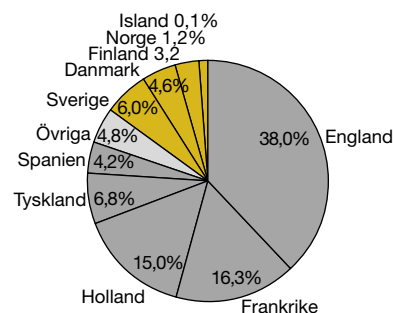
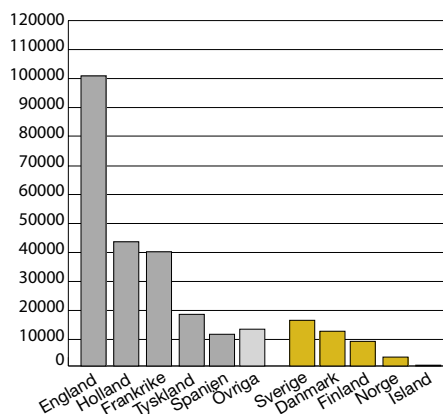
Globalt söker sig produktion och tjänster österut mot Asien. I det europeiska perspektivet har Central- och Östeuropa motsvarande dragningskraft. Europa har svårt att påstå sig vara bättre eller lika bra som USA på så många fler områden än tillverkning av bilar och möjligen civilflygplan. Flygplansindustrin har stora problem i turbulensen efter slakten bland operatörerna. De två stora EADS (ägare till Airbus) och Boeing har en fight inom WTO rörande beskyllningar om statsunderstöd. USA:s bilindustri är i kris liksom bildelsleverantörerna med Delphi i (näja) spetsen. Bilförsäljningen minskar och förlusterna ökar trots åtstramningar och överenskommelser med fack om stora nedskärningar i sjuk- och pensionsåtaganden. Börsvärdet på jättarna GM och Ford

är endast 14-14,5 bUSD (svenska Volvo AB har ca 20 bUSD). Ledningar och styrelser värjer sig också för bolagsraider och gör massiva nedskärningar i USA och Europa. Allt mer av produktionen förläggs till lågkostnadsländer. Väst-europa satsar visserligen också på Kina men i allt större utsträckning förläggs produktionen i Central- och Östeuropa och än längre bort till Ryssland och Turkiet. Även annan västeuropeisk verkstadsindustri flyttar och bygger framför allt upp ny produktion österut. USA:s en gång så stora kemikalietillverkning finns nu i stor utsträckning i Kina. Listan kan göras lång. Kina, som under 2004 sägs ha stått för 40% av ökningen av världens energiförbrukning, dammsuger den globala marknaden på mindre och mellanstora gruv- och oljebolag i bl a Latinamerika och Afrika och skaffar sig också (handels) politiskt fotfäste. En enorm uppbyggnad pågår av städer, infrastruktur och flygplatser samt inför OS 2008 i Beijing och Världsutställningen 2010 i Shanghai också av monumentalare arenor och byggnader att visa upp för världen.

Risk att BH-kriget utvidgas

I december 2004 steg Kinas export med hela 33 % och exporten för hela 2004 till ca 600 bUSD. Också importen steg kraftigt med ca 25 % med det räckte för att handelsöverskottet skulle bli stort. Riskerna blir dock överhängande för export- och

Länderfördelning Europas 300 största – antal anställda

Europas 50 största arkitektgrupper

	Grupp / företag	Land	Bok- slut	Medelantal anställda	(Före- gående)	Omsättning M EUR
1	*3 AEDAS Architects Group	England	*04	800	680	69,3
2	1 Foster & Partners Ltd	England	04	600	600	49,0
3	2 RMJM	England	04	600	570	-
4	4 Broadway Malyan Ltd	England	*04/05	450	400	29,5
5	7 SWECO FFNS	Sweden	04	302	311	36,9
6	6 White Architects AB	Sweden	04	295	318	26,7
7	9 Chapman Taylor	England	04/05	290	265	35,2
8	5 gmp-Architekten von Gerkan, Marg und Partner	Germany	04	290	330	36,0
9	13 INBO Architects/Consultants	Netherlands	04	262	239	26,0
10	*17 Aukett Fitzroy Robinson plc (merger/ proforma)	England	*03/04	250	*	24,1
11	25 Nightingale Associates	England	04	250	180	22,0
12	10 (Capita) Percy Thomas Architects	England	*04	250	250	15,0
13	16 Barton Willmore Group	England	04	250	205	-
14	11 PRP Architects Ltd	England	04/03	247	247	19,7
15	12 Arkitektbüro HPP Hentrich-Petschnigg & Partner GmbH	Germany	04	245	245	-
16	14 Sheppard Robson	England	04	240	220	22,1
17	8 RKW Architekten+Städtebau GmbH	Germany	04	220	280	30,0
18	15 Arkitektfirmaet C.F.Møllers Tegnesteue	Denmark	04	220	210	24,9
19	24 Murray O Laoire Architects Ltd	Ireland	04	216	180	15,5
20	19 Lewis & Hickey Architects	England	*04/05	200	188	17,6
21	36 EGM architecten bv	Netherlands	04	200	125	-
22	28 Keppie Design	Scotland	04/05	196	156	10,5
23	29 Arkitema K/S	Denmark	04	182	152	15,4
24	47 Burks Green Architects Engineers Ltd	England	04	180	105	15,4
25	22 Benoy Architects Ltd	England	04/05	180	180	-
26	20 Stride Treglown Ltd	England	04	174	180	15,5
27	23 Allies and Morrison Architects	England	04/05	168	170	17,6
28	26 Burckhardt+Partner AG Architekten Generalplaner	Switzerland	04	158	173	19,0
29	21 Kuiper Compagnons	Netherlands	04	150	180	-
30	40 Llewelyn-Davies Ltd	England	03/04	150	115	-
31	(-) DevereuxLHC Architects (proforma/merger 2005)	England	04	145	*	-
32	45 Atelier Jean Nouvel S.A	France	04	140	130	18,0
33	27 Heinle, Wischer und Partner	Germany	04	140	165	13,5
34	32 BRT Bothe Richter Teherani Architekten	Germany	04	140	140	-
35	33 EPR Architects Ltd	England	03/04	140	130	-
36	34 DEGW	England	03/04	130	130	-
37	(-) JM Architects	Scotland	04	130	130	-
38	37 Pascall+Watson Architects	England	04	130	120	-
39	31 RHWL Architects Partnership	England	04	129	144	14,2
40	39 Austin Smith Lord Architects Ltd	England	04/05	125	117	8,8
41	35 Rickard Rogers Partnership	England	03/04	125	130	-
42	43 de Architekten Cie	Netherlands	04	125	107	-
43	50 O.M.A. Office for Metropolitan Architecture	Netherlands	04	120	100	13,5
44	18 HENN Architekten GmbH	Germany	*04	120	195	-
45	44 Atelier d Art Urbain Architectes	Belgium	04	116	106	10,7
46	(-) Fielden Clegg Bradley, Architects LLP	England	04	115	-	-
47	38 Temagroup Sweden AB	Sweden	04	113	119	9,3
48	51 Estudio Lamela	Spain	04	105	100	-
49	*30 Reid Architecture London Ltd	England	04	105	150	5,8
50	42 Chetwood Associates	England	04/05	100	108	10,5

Listan är något ofullständig då vi inte lyckats få uppgifter från några välkända arkitektföretag.

eller importrestriktioner eller handelskrig i större skala. BH-kriget utvidgades under hösten till att gälla också byxor och kjolar. Men med all respekt för dessa kan större värden stå på spel. Tuffa förhandlingar i WTO måste också omfatta svåra områden som patenträtt och upphovsrätt för data-program och medicinsk teknik, dataspel, musik och filmer etc.

Lissabon-strategin – en papperstiger

I Europa skulle EU möta denna konkurrens och lanserade den sk Lissabon-strategin. Ett Tjänstedirektiv skulle garantera att också tjänster skulle kunna flöda (någorlunda) fritt mellan medlemsländerna. Nådstöten mot konkurrenskraftig tillväxt kom tämligen snabbt då regeringsföreträdare och fackliga företrädare insisterade på tvånget att ett värdlands kollektivavtal och lönepraxis skall gälla. Nyligen har dock motsatsen – den sk ursprungslandsprincipen väckt förnyat intresse.

Och arbeta mer vill inte heller Europas befolkning. Så arbetstidsdirektivet gick inte i linje med vad industriarbetsgivarna i Österrike fört fram – principen ”10-12-60-2”. Nej, snarare något som för jämförelse (ej helt korrekt) kan skrivas 8-10-48-0,3 innebärande ungefär 8 timmars arbetsdag, dock max 10 timmar eller max 48 timmar/vecka över en avräkningsperiod på 4 månader. Storbritannien som har haft god tillväxt opponerar sig. Tunga sektorer i tysk verkstadsindustri har ändå fått gå upp i arbetstid för att industrierna skall kunna ha kvar konkurrenskraftig produktion i landet. Men reformoviljan är kompakt. Tyskland är dock riktigt pressat och arbetslösheten så hög som 11 %. Exportindustrin går dock bra genom att företagen kapat kostnaderna. Äldrandet är ett annat bekymmer i Tyskland liksom i flera västeuropeiska länder. Men försök till nödvändiga reformer bl a på pensionsområdet leder till proteststormar och som i fallet Tyskland ett regeringsskifte.

Konsultbranschen i Tyskland har alltsedan arbetstidsförkortningen började tillämpas gått kraftgång liksom den tyska bygg- och anläggningsmarknaden. För några år sedan gick det då största byggbolaget Philipp Holzmann under i en gigantisk konkurs. I februari i år ställde det nu tredje största byggbolaget Walter Bau med nära 10000 anställda (nästan som svenska Peab) in betalningarna.

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2005		
1	1	Altran Technologies	I	France	04	16508	17015	1418,7	Cristophe Aulnette
2	2	WS Atkins plc	MD	England	04/05	13775	14176	1401,2	Keith Clarke
3	3	Arcadis Group	MD	Netherlands	04	9419	8827	900,8	Harrie L. J. Noy
4	4	Fugro N.V	CE	Netherlands	04	7864	7160	1021,6	Klaas Wester
5	5	Mott MacDonald Group	MD	England	04	7029	6858	715,8	Mike Blackburn
6	7	Assystem Group S.A	I	France	04	6571	6000	465,1	Dominique Louis
7	6	ARUP Group	MD	England	04/05	6500	6326	604,5	Terry Hill
8	9	Jaakko Pöyry Group	MD	Finland	04	5219	4697	473,9	Erkki Pehu-Lehtonen
9	8	WSP Group plc	MD	England	04	5207	4970	483,9	Christopher Cole
10	10	Mouchel Parkman Group	MD	England	04/05	5024	4312	456,7	Richard Cuthbert
11	11	Alten Group	I	France	04	4670	4061	347,1	Simon Azoulay
12	17	Jacobs Baktie (Jacobs 2004)	MD	Scotland	04	4400	3577	343,5	Bill Mitchell
13	14	Groupe Egis	MD	France	04	4000	4000	442,0	Dario d Annunzio
14	12	Rambøll Group	MD	Denmark	04	3963	4050	425,5	Plemming Bligaard Pedersen
15	*15	Halcrow Group Ltd	MD	England	04	3865	3416	359,7	Peter G. Gammie
16	19	DHV Group	MD	Netherlands	04	3683	3475	294,1	Renko G. Campen
17	20	Scott Wilson Ltd	MD	England	04/05	3664	3311	234,8	Geoff French
18	13	Grontmij Group	MD	Netherlands	04	3611	4010	474,1	Sylvo Thijsen
19	16	SWECO AB	MD	Sweden	04	3445	3609	344,2	Wigon Thuresson
20	18	COWI Group	MD	Denmark	04	3363	3501	348,8	Klaus H. Ostenfeld
21	22	Capita Symonds (proforma)	MD	England	*04	3100	2700	258,0	Richard Marchant
22	21	Bertrandt AG	I	Germany	03/04	3009	3027	214,9	Dietmar Bichler
23	24	Hyder Consulting Group Ltd	MD	England	04/05	2864	2671	199,5	Tim Wade
24	27	Teleca AB	I	Sweden	04	2810	2496	298,9	Dag Sundström
25	28	Royal Haskoning Group	MD	Netherlands	04	2738	2160	190,7	Jan Bout
26	26	EC Harris	MD	England	04/05	2710	2500	234,8	Philip Youell
27	25	ÅF-Group	I,E,M,Enr	Sweden	04	2647	2599	236,7	Jonas Wiström
28	23	Carl Bro Group	MD	Denmark	04	2543	2689	264,9	Birgit W. Nørgaard
29	30	RPS Group plc	Env	England	04	2525	2083	250,5	Alan S. Hearne
30	29	MWH Europe	MD, Env	England	04	2500	2150	161,1	Richard Wankmuller
31	33	Rücker AG	I	Germany	04	2002	1922	138,0	Wolfgang Rücker, J. Vogt
32	*36	Tecnicas Reunidas, S.A	MD,I	Spain	04	2000	2225	495,0	Juan Lladó Arburúa
33	31	PB Parsons Brinckerhoff Ltd (Europe)	MD	England	04	1987	2002	209,7	Timothy Matthews
34	34	AECOM FaberMaunsel Ltd	MD	England	04	1980	1900	160,4	Ken Dalton
35	32	Tebodin, Consultants & Engineers	MD	Netherlands	04	1958	1942	142,6	Hans J. Hegger
36	37	Ricardo plc	I	England	04/05	1830	1738	235,0	Dave Shemmans
37	41	White Young Green	MD	England	04/05	1813	1414	211,4	John G. Purvis
38	(*)	EPTISA Grupo EP (formerly Arcadis 50%)	MD	Spain	04	1777	*	131,8	Felipe Garcia Berrio
39	35	Oranjewoud group	CE,Env,PM	Netherlands	04	1556	1812	181,7	Jan Reneman
40	39	URS Europe Ltd (dt URS Corporation)	MD	England	04	1500	1500	122,1	Michael C. Richards
41	38	Semcon AB	I	Sweden	04	1444	1504	141,3	Hans Johansson
42	40	Kema Group BV	Enr	Netherlands	*04	1418	1471	176,0	P.J.J.G Nabuurs
43	44	IDOM Group	MD	Spain	04	1401	1397	143,3	Luis Rodriguez Llopis
44	43	SYSTRA Group	MD	France	04	1340	1286	177,3	Philippe Citroën
45	42	Holland Railconsult BV	CE,E	Netherlands	04	1259	1327	134,4	Wim Jol
46	(-)	INBIS Group Ltd (Assystem 2005)	I	England	03/04	1250	1000	108,0	David Bradley
47	47	Turner & Townsend Group	PM, QS	England	04/05	1501	1130	147,0	Timothy G. Wray
48	54	Sener Grupo de Ingeniería	MD	Spain	04	1300	950	518,0	Jorge M. Sendagorta
49	46	Ingérop S.A	MD	France	04	1248	1179	121,5	Christian Delage
50	56	Mace Ltd	PM	England	04	1230	925	269,8	Stephen Pycroft
51	49	S II S.A	I	France	04/05	1210	1059	86,9	Bernard Huvé
52	48	PM, Project Management Group	PM, MD	Ireland	04	1200	1100	104,0	Pat McGrath
53	51	Gleeds	PM	England	04	1100	1000	-	Richard Steer
54	60	Black & Veatch Europe Ltd	MD	England	*04	1094	830	192,0	David Nickols
55	45	Waterman Group plc	MD	England	04/05	1093	1140	106,7	Robert H. Cambell
56	59	Pell Frischmann Group	MD	England	04	1078	850	48,8	John Tunstall
57	52	TYPSA, Tecnica y Proyectos S.A	MD	Spain	04	1062	998	83,0	Pablo Bueno Sainz
58	55	BDP Building Design Partnership	MD	England	04/05	1036	940	99,8	Peter Drummond
59	69	Prointec S.A	MD	Spain	04	1000	720	50,0	Cesar Cañedo-Argüelles Torrejón
60	*73	SETEC Group	MD	France	04	990	878	126,0	Gerard Massin
61	50	Tauw Group bv	MD	Netherlands	04	989	1068	87,1	Bram de Borst
62	58	Etteplan Oy	I	Finland	04	965	876	61,8	Heikki Hornborg

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-ES = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2005		
63	66	Buro Happold	MD	England	*04	903	750	76,4	Padriac Kelly
64	62	Norconsult AS	MD	Norway	04	880	800	96,9	Johan Nyheim
65	65	Sogreah Consultants	MD	France	04	867	771	72,2	Jacques Gaillard
66	57	Lahmeyer International GmbH	Enr	Germany	04	860	900	82,0	Henning Nothdurft
67	61	Fichtner Group	MD	Germany	04	850	800	81,7	George Fichtner
68	63	WM-data Caran	I	Sweden	04	815	790	85,5	Mats Rogbrant
69	75	NIRAS A/S (proforma incl. Pentra)	MD	Denmark	04/05	811	689	85,7	Carsten Toft Boesen
70	91	AEDAS Architects Group	A	England	*04	800	680	69,3	James Handley, Keith Griffiths
71	67	Owen Williams Group	CE,PM,A,S	England	04	783	750	67,8	Richard O. Williams
72	72	Safège Consulting Engineers	Env,S,CE	France	04	750	700	65,0	Jacques Bertrand
73	78	Multiconsult-group	MD	Norway	04	729	637	74,3	Håkan Sannum
74	64	Epsilon Group AB	I	Sweden	04	718	785	66,3	Mats Boström
75	70	PCG-Profabril Consulplano Group	MD	Portugal	*04	710	716	25,2	Ilidio António de Ayala Seródio
76	74	Drees & Sommer-Gruppe	PM	Germany	04	700	697	109,4	Hans Sommer
77	68	COTEBA Groupe	PM	France	04	676	738	74,4	Alain Bentejac
78	76	Witteveen+Bos Consulting Engineers	MD	Netherlands	04	666	663	72,6	H. A. A. M. Webers
79	82	Sogeclair SA	I	France	04	660	594	48,7	Phillippe Robardey
80	(-)	ABMI-groupe S.A	I	France	04	650	650	36,0	Jean-Pierre Bregeon
81	71	Obermeyer Planen+Beraten GmbH	MD	Germany	04	629	710	56,3	Maximilian Grauvogl
82	77	OTH Omnium Technique	MD	France	04	620	650	81,2	Bernard Boyer
83	84	ILF Group	MD	Germany/Austria	04	620	590	60,0	Adolf H. Feizlmayr, Pius Lässer
84	83	Tyréns AB	CE,PM	Sweden	04	616	590	57,1	Håkan Blom
85	81	Foster & Partners Ltd	A	England	04	600	600	*49,0	Norman Foster
86	85	RMJM	A,CE	England	04	600	570	-	David Pringle
87	90	Payma Cotas, S.A.	CE,S	Spain	04	559	482	36,0	Joan Franco Poblet
88	93	Gifford & Partners	MD	England	04	550	460	38,3	Geoffrey Clifton
89	80	IBV Ingenieurbüro H.Vössing GmbH	MD	Germany	04	550	600	*55,0	Johannes Vössing, Hans-Theo Kühr, Michael Schmidt
90	88	Bullen Consultants (AECOM Faber Maunsell 2005)	CE,S,Env	England	04/05	536	500	32,9	Richard B. Taylor
91	89	SwedPower AB	Enr,E, CE	Sweden	04	516	496	65,1	Tomas Mattsson
92	79	RLE International GmbH	I, PM	Germany	04	512	608	50,1	Ralf Laufenberg
93	*99	Intecsa-Inarsa S.A	MD	Spain	04	505	474	39,4	Juan Diego Ibáñez López
94	86	TPF Group	MD	Belgium	04	502	509	62,8	Thomas Spitaels
95	108	Hoare Lea & Partners	E,M,Enr	England	04/05	500	383	46,2	David Walker
96	96	Golder Associates Europe Ltd	Env,CE, PM,Enr	England	04	485	410	60,6	Pietro Jarre
97	87	Gauff Gruppe	MD	Germany	*04	480	500	40,0	Gerhard H. Gauff, Kurt Birkenmeie
98	94	Flygfältsbyrå AB	MD	Sweden	04	477	456	44,1	Anders Rydberg
99	92	Retec S.A	I	France	04	460	475	28,5	J.C. Cardon
100	100	Peter Brett Associates	MD	England	04/05	450	402	34,0	Francis Connolly
101	104	Broadway Malyan Ltd	A	England	*04/05	450	400	29,5	Peter Crossley
102	101	Reinertsen Engineering AS	MD	Norway	04	435	400	45,1	Torkild R. Reinertsen
103	*238	Consulgal Group, SA.	MD	Portugal	04	426	163	20,3	Rogério Monteiro Nunes
104	95	Hifab Group	PM	Sweden	04	422	415	56,7	Jan Boija
105	98	Asplan Viak Group	MD	Norway	04	416	409	35,7	Per Arild Garnåsjordet
106	(-)	Antea S.A	Env, CE	France	04	410	400	47,5	Jean-Francois Verjat
107	103	CBP Cronauer Beratung Planung Group	MD	Germany	04	400	400	-	A.Cronauer,H.Brockmeyer,J.Feix, L.Hofmann,M.Schieg
108	106	Assmann Beraten + Planen	MD	Germany	03/04	395	395	35,1	Jochen Scheuermann
109	(-)	Search Corporation S.R.L.	CE, Env, A	Romania	04	392	350	6,0	Michael M. Stanciu
110	130	Enviros Consulting Ltd	Env,Enr	England	04	390	286	42,3	Barry Newby
111	105	Elomatic Group Oy	I,PM,CE	Finland	04	388	399	20,3	Olli Manner
112	97	Birch & Krogboe group	CE,PM	Denmark	04	384	409	35,6	Ingelise Bogason
113	102	Penspen Group	Enr,PM,CE	England	03/04	380	400	48,8	David Stanley
114	120	Rejler Group	E,I	Sweden	04	371	327	32,2	Peter Rejler
115	123	Fairhurst	MD	Scotland	04	365	316	27,7	Robert Mc Cracken
116	113	GOPA-Consultants Group	PM,I,Env	Germany	04	356	348	62,2	Martin Güldner, Robert Gaertner, Hans Otto,
117	112	SNC-Lavalin Europé SA (incl Pingat)	MD	Belgium	04	350	350	30,0	Guy Davister
118	(-)	Groupe Sechaud Ingénierie S.A	CE,Env	France	04	350	310	27,0	Paul-Frantz Vidal
119	110	Techpower Group AS	I, MD	Norway	04	350	352	24,5	Geir Dølvik
120	114	IV-Groep b.v.	MD	Netherlands	04	347	341	38,1	Rob van de Waal
121	115	ABT Holding BV	S,CE,PM	Netherlands	04	345	344	33,0	Jacques G. Hulsbergen
122	(-)	AYH plc (ARCADIS 2005)	CM,PM	England	04/05	340	-	36,7	Peter Vince
123	135	Whitbybird Engineers Ltd	MD	England	03/04	338	280	22,4	Mike Crane
124	129	Deerns Consulting Engineers BV	E,M,Enr,PM,I	Netherlands	04	337	288	29,9	Jan Karel Mak
125	116	High-Point Rendel Group	CE,S,PM	England	04/05	330	340	31,0	Kelvin W. T. Hingley

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonstultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2005	
126 111	Syncera B.V	Env	Netherlands	04	330	352	27,8	Frank Bazelmans
127 131	Suunnittelukeskus Oy (PlanCenter Ltd)	Env	Finland	04	325	285	21,3	Seppo Mäki
128 153	Basler & Hofmann AG	MD	Switzerland	04	320	250	36,9	Dominik Courtin
129 144	Amstein + Walthert AG	E,M	Switzerland	04	320	265	32,0	Hansjuerg Leibundgut
130 117	BGS Ingenieur Gruppe GmbH	CE,Env,PM	Germany	04	320	334	24,0	F.Steiger, R.Hofmann, J.Ludewig
131 121	Ebert-Ingenieure GdbR.mbH	MD	Germany	04	320	320	-	Ernst Eber
132 (-)	DDC Consulting & Engineering Ltd	PM	Slovenia	03/04	313	313	-	Metod Di Batista
133 142	Steer Davies Gleave Ltd	CE	England	04	310	266	38,3	Peter Twelftree
134 125	Emch + Berger Gruppe	MD	Switzerland	03/04	310	310	29,6	Emil Pechotsch
135 139	Cameron Taylor Group	S,CE	England	04/05	310	275	21,2	John Horgan
136 127	Krebs und Kiefer Beratende Ingenieure	CE,S,PM	Germany	04	300	295	27,5	Hans-Gerd Lindlar
137 132	Olof Granlund group	E,M	Finland	04	297	285	19,2	Reijo Hänninen
138 209	FMC Group Finnmap Consulting Group	CE	Finland	04	296	*188	23,9	Tage Eriksson
139 122	White Architects AB	A,PM	Sweden	04	295	318	26,7	Anders Svensson
140 124	CDM Consult AG	CE	Germany	04	291	315	24,9	Peter Jordan
141 118	gmp-Architekten von Gerkan, Marg und Partner	A	Germany	04	290	330	36,0	Meinhard von Gerkan,Volkwin Marg
142 141	Chapman Taylor	A	England	04	290	265	35,4	John Oldridge
143 136	Iberinsa, Ibérica de Estudios e Ingenieria S.A	MD	Spain	04	289	279	25,5	Jesus Contreras Olmedo
144 140	Wardell Armstrong LLP	MD	England	04/05	277	270	19,3	A. Jeffrey Smith
145 126	GKW Group (Pöyry Group 2005)	Env,CE	Germany	04	270	300	30,0	Bernd Kordes
146 188	Geoconsult	CE,S,PM,Env	Austria	04	262	200	27,0	Harald Golser
147 165	INBO Architects/Consultants	A,PM	Netherlands	04	262	239	26,0	T. E. J. Joosten
148 171	Xdin AB	I	Sweden	04	262	233	25,6	Thomas Ångkulle
149 137	INROS-LACKNER Consulting Group GmbH	MD	Germany	04	261	279	19,9	Uwe Lemcke,Karl Schnabel, Frank Bernhardt,Martin Schwarz
150 119	Spiekermann Group GmbH	MD	Germany	04	260	330	27,1	H.Wanner,G.Scherrer,M.Borowski,
151 168	Cundall Johnston & Partners	CE,S,Env	England	04	260	238	19,6	Dave Dryden
152 155	Colin Buchanan & Partners (Capita Symonds 2005)	CE	England	04	254	249	22,6	Malcolm Buchanan
153 189	Dolsar Engineering Ltd	Enr,MD	Turkey	04	251	200	5,2	H. İrfan Aker
154 254	ACE Ingenieurs- & Adviesbureau	MD	Netherlands	04	250	150	-	-
155 162	GFA Holding GmbH	MD	Germany	04	250	240	44,0	Johannes Lagemann
156 (-)	Gruener-Gruppe AG	CE, Enr, Env	Switzerland	04	250	*	32,7	Flavio Casanova
157 *184	Aukett Fitzroy Robinson plc (merger proforma)	A	England	*03/04	250	*	24,1	Nicholas Thompson
158 210	Nightingale Associates	A	England	*04	250	180	22,0	Richard Harrington
159 156	Pick Everard Ltd	MD	England	04/05	250	248	21,0	David Brunton
160 145	Sinclair Knight Merz Europe	MD	England	04	250	260	16,5	Tim Ellis
161 147	Fömterv Civil Engineering Consultancy	CE,PM,I,Env	Hungary	04	250	260	15,0	László Molnár
162 134	Baur Consult GbR	MD	Germany	04	250	280	14,0	Andreas Baur
163 154	Temelsu International Engineering Services Inc.	MD	Turkey	03/04	250	250	12,5	Demir İnözü
164 143	GETINSA S.A	CE, Env, PM	Spain	04	250	266	20,0	Pedro D. Gomez Gonzales
165 182	Barton Willmore Group	A,PM	England	04	250	205	-	Gareth Capner
166 151	HPC HARRESS PICKEL CONSULT Group	Env,PM,S	Germany	04	249	250	27,5	Andreas J. Kopton, Josef Klein-Reesink
167 157	PRP Architects Ltd	A	England	03/04	247	247	19,7	Chris Rudolph
168 225	RSK ENSR	Env	England	04	246	187	27,4	Alan Ryder
169 159	Arkitektbüro HPP Hentrich-Petschnigg & Partner GmbH	A	Germany	04	245	245	-	Joachim Faust, G. Feldmeyer, H. Henkel
170 160	RAPP-Gruppe AG, Ingenieure+Planer	MD	Switzerland	04	242	244	22,8	Marcel Kalt
171 *311	Technital SpA	CE	Italy	03/04	240	110	34,5	Alberto Scotti
172 179	Sheppard Robson	A	England	04	240	220	22,1	Andrew German
173 206	Ferguson & McIlveen	CE,A,Env	England	04/05	240	190	16,1	Roger Bennett
174 167	IBE Consulting Engineers	MD	Slovenia	04	240	238	13,8	Uros Mikos
175 (-)	Metroul S.A.	CE	Romania	04	240	210	4,4	George Rozorea
176 (-)	Pragoprojekt a.s	CE	Czeck Republ.	04	239	209	-	Marek Svoboda

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-ES = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HVEAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

	Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2005		
177	164	HR Wallingford Group Ltd	CE, Env,I	England	04/05	238	244	26,4	Stephen W. Huntington	
178	173	Dopravoprojekt, a.s.	MD	Slovakia	04	238	228	6,4	Gabriel Koczkás	
179	170	INOCSA Ingeniera, S.L.	MD	Spain	04	237	235	21,2	Antonio Lorente	
180	163	CES Consulting Engineers Salzgitters GmbH	MD	Germany	04	236	240	15,8	Ralf Meyerhoff	
181	161	Ernst Basler & Partner Ltd	MD	Switzerland	04	230	240	31,7	Hansjoerg Hader	
182	169	JJM Ltd Co	PM,I	Poland	03/04	230	236	-	Marek Poncyljusz	
183	149	Soditech Ingenerie S.A	I	France	*04	229	256	14,8	Maurice Caillé	
184	175	AHT Group AG	PM,CE,Env	Germany	04	225	225	21,0	Hubertus Schneider, Gerhard Lorisika	
185	180	Deltamarin Oy	I	Finland	04	225	220	15,3	Jukka Laiterä	
186	176	Air-Ix Consulting Engineers	E,M,I,PM	Finland	04	225	225	14,0	Samuli Törönen	
187	*220	Amberg Group	CE,S,PM	Switzerland	04/05	224	205	-	Alex Sala	
188	133	RKW Architekten+Städtebau GmbH	A	Germany	04	220	280	30,0	Friedel Kellerman, Hans G. Wawrowski	
189	181	Arkitektfirmaet C.F.Møllers Tegnesteue	A	Denmark	04	220	210	24,9	Mads Møller, Lars Kirkegaard	
190	205	SGI Consulting SA	MD	Luxemburg	04	220	190	17,0	Michel Nardin	
191	203	JMP Consultants Ltd	CE	England	04/05	219	193	19,4	Ian Cameron	
192	195	Clarke Bond Group Ltd	S,CE,Env,PM	England	04	217	200	18,4	David Harding	
193	243	Müller-BBM Ingenieurgruppe	MD	Germany	04/05	216	158	23,0	Norbert Suritsch, Joachim Scheuren	
194	212	Murray O Laoire Architects Ltd	A	Ireland	04	216	180	15,5	Hugh Murray	
195	172	Advin B.V. - Adviseurs en Ingenieurs	MD	Netherlands	04	215	233	18,0	John Walraven	
196	166	FASE-Estudios e Projectos S.A	MD	Portugal	04	210	239	11,6	Noel C. B. Vieira	
197	177	Uvaterv Engineering Consultants Ltd	MD	Hungary	04	210	225	12,8	Gyula Bretz	
198	183	CSD Holding AG	Env, PM, CE,S	Switzerland	04	208	204	19,6	Ernst Schläppi, Markus Fahrni	
199	216	O.B.H-Group A/S	MD	Denmark	04	207	179	18,6	Børge Danielsen	
200	178	PBR Planungsbüro Rohling AG	Architekten u Ingenieure	MD	Germany	04	204	223	11,7	Peter Kaiping
201	215	Lewis & Hickey Architects	A,PM	England	*04/05	200	188	17,6	Paul Miele	
202	283	EGM architecten bv	A,PM	Netherlands	04	200	125	-	J. Van Middelkoop AvB	
203	185	Bengt Dahlgren AB	M,Enr	Sweden	*04/05	200	193	16,9	Christer Nyberg	
204	186	E.G.Pettit & Company	MD	Ireland	04	200	200	15,0	Gerald O Sullivan	
205	192	ETV-Eröterv Rt.	Enr,CE,PM	Hungary	04	200	200	14,2	József Dénes	
206	196	Scholze Ingenieur GmbH	E,M,I,En,PM	Germany	04	200	200	14,0	Gerd Scholze	
207	158	IPROPLAN Planungs GmbH	MD	Germany	04	200	245	13,0	Joerg Thiele	
208	174	DIWI-Consult GmbH	MD	Germany	04	200	227	9,2	W. V. H. Foyle	
209	194	Noble Denton Group Ltd	I,E	England	*04	200	200	26,5	David Sutton	
210	198	Su-Yapi Engineering and Consulting Inc.	MD	Turkey	04	200	200	-	Güven Odabasi	
211	191	Braschel Consult AG	MD	Germany	04	200	200	20,0	Reinold Braschel	
212	190	Roger Preston International	Enr,E,M	England	04	200	200	-	Matthew Thurston	
213	200	Donald Smith Seymour & Rooley	E,M	Scotland	04	200	200	-	Gordon Meikle	
214	(-)	Troup Bywaters + Anders	E,M	England	*04	200	-	-	John Crane	
215	310	AEPO S.A Ingenieeros Consultores	CE	Spain	04	200	120	-	-	
216	244	Keppie Design	A	Scotland	04/05	196	156	10,5	David Stark	
217	208	Grupo JG SA	M,E	Spain	04/05	195	190	12,5	Josep Túnica Buira	
218	253	Goudappel Coffeng B.V	MD	Netherlands	04	194	150	15,0	P.H.J. Van der Mede	
218	(-)	PDM Group	I	Netherlands	04	192	173	17,0	V. Walter Mesterom	
220	146	Ewan Group Ltd	PM,CE,Env	England	04/05	190	264	14,8	Vincent Ewan	
221	201	Roughton Group	MD	England	*04	190	195	13,3	Michael A Ross	
222	(-)	BOTEK, Bosphorus Technical Consulting Corporation	MD	Turkey	04	190	-	-	Yildirim Gelgin	
223	(-)	Frankham Consultancy Group	MD	England	04	190	100	12,1	Steve Frankham	
224	250	SLR Group	Env	England	04	185	150	20,0	David Richards	
225	(-)	Bartels bv	CE,S,PM	Netherlands	04	184	181	14,0	P. van Boom	
226	217	BG Bonnard & Gardel Ingenieurs Conseils SA	MD	Switzerland	04	183	178	23,6	Jean-Daniel Marchand	
227	247	Arkitema K/S	A,PM	Denmark	04	182	152	15,4	Per Feldthaus	
228	(-)	IDO Hutný Projekt a.s	MD	Slovakia	04	180	130	13,7	Lubomir Turkovic	
229	(-)	Burgeap Groupe S.A	Env, CE	France	04	180	160	23,5	Jean-Claude Andreini	
230	322	Burks Green & Partners Ltd	A,CE	England	04	180	105	15,4	Richard Maling	
231	204	Rintekno Group	I,MD	Finland	04	180	191	15,0	Olli Gerdt	
232	*400	ISS Proko Oy	PM	Finland	04	180	78	15,0	Petri Rignell	
233	240	The BWB Partnership	CE,S, Env	England	04	180	160	14,7	Malcolm Wright	
234	221	DGP Design Group Partnership	MD	England	04	180	176	13,0	David Platt	
235	211	Benoy Architects Ltd	A	England	04/05	180	180	-	Simon Bee	
236	218	Leonhardt, André und Partner Beratende Ing. GmbH	S	Germany	04	178	177	18,4	Holger S. Svensson	

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2005		
237	219	Metroprojekt Praha A.S	MD	Czech Republ.	04	176	177	13,5	Jiri Pokorny
238	213	Stride Treglown Ltd	A	England	04	174	180	15,5	Robert Whittington
239	(-)	Consitrans S.R.L.	CE,S,Env,PM	Romania	04	171	150	3,0	Eduard Hanganu
240	224	WPW Ingenieure Gruppe	MD	Germany	04	170	170	18,0	Rolf Petzold, Frans Deman
241	222	Planungsgruppe M+M AG	E,M,PM, Enr	Germany	04	170	174	16,0	Willie Kienzle, Hermann Ott
242	269	Joynes Pike & Associates	CE,S,Env	England	04/05	170	136	12,5	Russel Thompson
243	230	Steinbacher-Consult GmbH	MD	Germany	04	170	170	12,0	Stefan Steinbacher
244	231	Allies and Morrison Architects Ltd	A	England	04/05	168	170	17,6	Bob Allies
245	128	INYPSA Informes y Projectos SA	MD	Spain	04	165	290	30,6	Javier Gómez Puyuelo
246	239	Gesab AB	I	Sweden	04	164	161	13,3	Janos Rakai
247	232	C.Lotti & Associati - Soc. di Ingegneria SpA	MD	Italy	04	161	170	16,0	Giuseppe Enrico Montrone
248	257	A-Insinöörit Group	CE	Finland	04	161	146	11,3	Toimi Tarkiainen
249	237	O.T.E. Ingénierie SA	MD	France	04/05	160	165	15,8	Jean Ernest Keller
250	227	ISC Group	MD	Denmark	04	160	170	14,8	Kjeld Thomsen
251	234	ProTang AB (Etteplan (70%) 2005)	I	Sweden	04	160	166	12,1	Tom Andersson
252	229	Burckhardt+Partner AG Architekten Generalplaner	A	Switzerland	04	158	173	19,0	Peter Epting
253	233	Centroprojekt a.s	MD	Czech Reubcl.	04	158	168	8,4	Vladimir Kudela
254	246	Adviesbureau Peutz & Associés B.V	Env,S,I	Netherlands	04	155	153	15,8	J. H. Granneman
255	245	Aveco de Bondt BV	CE	Netherlands	04	153	154	13,0	H.G.P. Spekhorst
256	262	Curtins Group	CE,PM	England	*04	153	140	12,7	Rob Melling
257	241	Cheming A.S	CE,I,M,PM	Czeck Republ.	04	153	154	11,7	Martin Slaby
258	*228	Moe & Brødsgaard A/S	MD	Denmark	04	152	157	14,4	Christian Listov-Saabye
259	(-)	Groupe Beterem	CE	France	04	152	137	13,0	André Facundo
260	187	SEIB Ingenieur-Consult GmbH & Co, KG	MD	Germany	04	150	200	-	Hans Seib, Stefan Wallman
261	249	IC Group	MD	Austria	03/04	150	150	15,0	Wilhelm Reismann
262	280	Hulley & Kirkwood Consulting Engineers Ltd	E,M	Scotland	04	150	130	12,4	Bill Kilpatrick
263	301	Llewelyn-Davies Ltd	A,IA	England	03/04	150	115	-	Stephen Featherstone
264	214	Kuiper Compagnons	A,PM	Netherlands	04	150	180	-	Ashok Bhalotra, Wytze Patijn
265	256	Proger SpA	MD	Italy	04/05	148	148	20,7	Umberto Sgambati
266	355	VST Verkfraedistofa Sigurdar Thoroddssen HF	MD	Iceland	04	147	92	15,3	Vidar Ólafsson
267	235	Cumae Group	MD	Netherlands	04	147	165	11,6	René M.S. Prop
268	(-)	DevereuxLHC Architects (proforma/merger 2005)	A	England	*04	145	-	-	Nic Allen
269	275	SITO-YHTIÖT Oy	CE, Env, PM	Finland	04	145	130	12,0	Kimmo Fischer
270	270	Raadgevend Technies Buro van Heugten BV (Royal Haskoning 2005)	E,M	Netherlands	04	142	135	12,0	Ir. Frank Sperling (Royal Haskoning juli 2005)
271	*323	Atelier Jean Nouvel S.A	A	France	04	140	130	18,0	Michel Pelissie
272	236	Heinle, Wischer und Partner	A,PM	Germany	04	140	165	13,5	Hildegard Hauber-Reuter, Alexander Gyalokay
273	(-)	ADO (Athens Development Office) S.A	MD	Greece	04	140	130	8,2	George Kolliopoulos
274	307	Prokon Engineering Ltd	MD	Turkey	04	140	110	-	Hsan Özdemir, Ismail Salici
275	265	BRT Bothe Richter Teherani Architekten	A	Germany	04	140	140	-	J. Bothe, K. Richter, H. Teherani
276	(-)	BRO	CE,PM,A	Netherlands	04	140	140	-	Guy Kersten
277	277	EPR Group Ltd	A	England	03/04	140	130	-	Greg Craig
278	(-)	JBA Consulting	CE, Env	England	04/05	139	120	9,5	Jeremy Benn
279	285	Michael Punch + Partners	S,CE,Env,PM	Ireland	04/05	138	125	14,1	Patrick Hanley
280	(-)	Cauberg-Huygen	CE, Env	Netherlands	04	136	133	11,0	J.J.M Cauberg
281	282	SD Ingénierie Holding SA	MD	Switzerland	04	134	126	13,7	J. D. Girard
282	279	B+S Ingenieur AG	MD	Switzerland	04	134	130	13,2	Urs Ochsner
283	298	Opticonsult AS (proforma)	MD	Norway	04	132	115	15,0	Ole-Petter Thunes
284	268	GF Konsult AB	MD	Sweden	04	132	139	12,6	Ljot Strömseng
285	248	Inac Process AB (consultancy operations sold 2005)	I	Sweden	04	132	153	11,7	-
286	288	Condesign AB	I	Sweden	04	131	122	10,0	Kenth Bergström
287	273	Teleplan AS	E	Norway	04	130	130	16,7	Asgeir Myhre
288	286	Hönnun hf	MD	Iceland	04	130	125	13,1	Eyjólfur Árni Rafnsson
289	242	Utiber Ltd	CE,PM,Env,I	Hungary	04	130	160	5,5	György Lányi
290	266	Kantersgroep B.V	MD	Netherlands	04	130	140	-	J.A.M. Kanters
291	278	DEGW	A	England	03/04	130	130	-	Despina Katsikakis, Douglas Brown

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2005
292 (-)	JM Architects	A Scotland	04	130	130	-	Peter Bowman
293 289	Pascall+Watson Architects	A England	04	130	120	-	Phil Holden
294 260	RHWL Architects Partnership	A England	04	129	144	14,2	Peter Shaw
295 281	WDR & RT Taggart Ltd	MD Ireland	04	127	130	-	Colin Reid
296 (-)	NET Engineering S.p.A	MD Italy	04	125	114	15,4	Raimondo Persico
297 (-)	Boreham Consulting Engineers Ltd	CE England	04	125	-	11,5	Gerald Frost
298 336	Kling Consult Ingenieur GmbH	CE Germany	04	125	100	11,3	Rolf Sennewald, Markus Daffner
299 296	Austin Smith Lord Architects Ltd	A England	04/05	125	117	8,8	Richard Pullen
300 271	Transprojekt- Warszawa Sp. Z o. O	CE Poland	04	125	135	7,5	Tadeusz Suwara

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

Nya marknader för den internationella konsultbranschen

Så det är avslutningsvis inte konstigt att de lite större företagen i vår konsultbransch söker sig till dessa nya snabbt växande ekonomier i Europa, Ryssland och Asien. Det är här tillväxten sker. Samtidigt är konkurrensen hård och de inhemska projekteringsverksamheterna – ofta i statligt styrda institut – växer själva och kan i allt snabbare takt visa upp konkurrenskraftig kompetens.

Företagshändelser i Europa

Engelska Halcrow stärkte i slutet av december 2004 sin nordamerikanska närvaro med förvärv av kanadensiska byggkonsultföretaget Yolles Group med ca 180 anställda och kontor i Toronto och London samt New York-baserade HPA Engineering med ca 150 anställda inriktade mot maritima anläggningar. Omsättningstillskottet blev därmed ca 25 MGBP på årsbasis. Halcrow öppnade under våren 2005 kontor i Polen.

Whitby Bird inledde 2005 med sitt största kontrakt hittills. Uppdraget rör utveckling och planering för en kraftig utbyggnad av Stansted Generation 2 Airport där kapaciteten skall byggas ut från ca 20 miljoner passagerare till 80 miljoner över en 15-årsperiod.

Globaliseringen kräver nya strategier

WSP Group utvecklades väl under 2004. Och intressant är att det i strategin för den närmaste tiden bl a ingår att öka verksamheten i koncernens (lågkostnads)center i Manilla och därigenom successivt också

öka stödet för verksamheterna i USA och Europa. WSP Växer också i Mellanöstern. I april köptes PHB Group med ca 100 anställda i Förenade Arabemiraten och integreras i WSP Middle East Ltd. I juli förvärvades IBS, Integrated Building Services Design Partnership plc, ett tongivande konsultföretag med inriktning mot den ökande marknaden inom hälso- och sjukvårdssektorn. Dit söker sig nu åtskilliga större konsultbolag. IBS ingår i det nybildade WSP Management Consultants.

Mouchel Parkman köpte i maj ServiGroup Ltd med en omsättning på ca 17 MGBP och verksamma främst inom tele-, kraft- och installationsteknik för kunder inom järnvägssektorn. MouchelParkman hör till de mest expanderande företagen med bl a flera vunna stora och långsträckt uppdag inom infrastrukturuområdet.

Atkins med sin imponerande storlek visar inte upp några färskare företagsförvärv, men har tagit hem åtskilliga långa kontrakt inom infrastrukturuområdet bl a i partnerskap med offentliga regioner, ”kommuner” och militära myndigheter. Bolaget är annars inne i en konsolideringsfas och har kommunicerat avsikten att tills vidare i första hand växa organiskt. Uppdragsvolymen i Kina har vuxit.

Waterman Group plc köpte under hösten Cardiff-baserade Quadrant Consulting Ltd orienterade mot infrastruktur.

Arkitekter går samman

Devereux Architects med ca 85 anställda gick i början av 2005 samman med Lacey Hickie Caley till Devereux LHC med

totalt ca 145 anställda. Ramsden Barrett Architects har förvärvat Clerkenwell's Tread Architects.

Nightingale Associates har gått samman med Tribal Architects och Ash Design Consultants och breddar därmed verksamheten mot undervisningsområdet. Nightingale har tidigare framför allt spetsat sin arkitektverksamhet mot vård- och vetenskapsområden. I slutet av 2004 förvärvades Derek Hicks and Thew. Nightingale har öppnat sitt första kontor i Sydafrika.

Aukett Group plc (det enda noterade arkitektföretaget) förvärvade i början av året arkitektkollegan Fitzroy Robinson med ca 70 anställda för ca 2,28 MGBP. Det ”nya” bolaget tog namnet Aukett Fitzroy Robinson och har ca 250 anställda.

Hyder Consulting genomförde i början av mars en riktad nyemission i syfte att genom ägarspridning till ett antal institutionella investerare få in ca 10 MGBP för att främst kunna öka förvärvstakten. Hyder, som 2004 bl a tog över välkända Roberts and Partners förvärvade i juni 2005 Weathered Howe Pty Ltd i Australien med ca 100 anställda inom bygg- och miljöteknik samt i september en Australiensisk strategisk miljökonsult Nolan-ITU med ca 20 anställda. Och fortsättning lär följa.

Hälsa nyttigt för konsultföretag

RPS Group avslutade de många förvärvens år 2004 med köp av det holländska miljökonsultbolaget BCC BV med en omsättning av drygt 7 MEUR. Under 2004 ökade koncernen antalet anställda

med nära 1000 personer till drygt 3000 i slutet av året. Under 2005 har koncernen vidgat sin verksamhet mot hälsoområdet (säkerhet- och hälsa) och köpt Business Healthcare Ltd med ett 60-tal anställda samt ECL Group Ltd med ca 125 anställda inom exploateringsteknik för olje- och gassektorn.

White Young Green har varit på offensiven med flera förvärv. Under sommaren köptes Robert Long Consultancy Ltd med ett 35-tal anställda inom miljöområdet. Därefter kom köpet av Wyn Thomas Gordon Lewis Ltd i Cardiff med ca 100 anställda inom främst samhällsplanering. Under senhösten köptes London-baserade Doy Webster Holdings Ltd med ca 40 anställda inom installationsteknik.

Capita Symonds expanderar vidare genom förvärv av Buchanan Consulting Engineers (för 4m£). Gleeds startade verksamhet i Australien med ett första kontor i Sydney. Miljökonsulten SLR Consulting expanderar över Atlanten och öppnade i augusti två nya kontor i USA och har nu fem totalt.

Ricardo sällar sig till de större internationella industrikonstuler som etablerat sig i Kina. Under sommaren öppnade de kontor i Shanghai.

Haswell, slutligen, gör tvärtom och monterar i år ned sin verksamhet efter stora lönsamhetsproblem.

Internationell irländare

Project Management Group är med sina ca 1200 anställda Irlands klart största teknikonsultföretag med project management som huvudområde. De hanterar dock flera discipliner och strävar efter att erbjuda sina kunder one-stop-shop lösningar. En vag Sverige-anknytning finner vi i PMG's nyligen vunna uppdrag att vara totalkonsult för en ny IKEA-anläggning i Polen. Koncernen är internationellt inriktad och har åtskilliga EU-finansierade uppdrag i EU's nya medlemsnationer och ansökarländer.

Energi driver holländare

Fugro ägnade 2004 stor kraft i att införliva det i ett år tidigare förvärvade TGS (Thales Geosolution) och vissa nedskärningar har varit nödvändiga i den processen. Men Fugro blev det tredje europeiska bransch-

företaget som nådde över i miljard Euro i årsomsättning. Fugro inledde 2005 med ett stort 14 MUSD uppdrag i Nigeria för Brass LNG Ltd. Uppdraget skall mynna i rekommendationer för kommande land och marina anläggningar. Fugro annonserade i mitten av augusti att de bjöd NOK 290 per aktie för Oslobörs-noterade Exploration Resources AS. Budet toppades dock av franska Compagnie Générale de Geophysique. I september förvärvade Fugro konsultföretaget Elcome Surveys Pvt, Ltd i Indien. Bolaget har ca 70 anställda inriktade mot olje- och gassektorn. Det norska dotterbolaget Fugro-Geoteam AS fick i november ett 40 MUSD-kontrakt från Statoil om 3-D seismisk offshoreundersökning. Den heta olje- och gasmarknaden har varit gynnsam för Fugro's verksamhet. Så gynnsam att bolaget i slutet av november fick gå ut med en omvänd "vinstvarning". Fugro genomförde per den 20 juni en aktiesplit om 4:1.

Spansk MBO

Arcadis avser rulla ut sitt i USA beprövade Guaranteed Remediation Program – ett fast pris inklusive riskförsäkring offereras – även i Europa. Ett första tillfälle gavs i mars 2005 då koncernen fick i uppdrag att riva och restaurera en 50-årig bilproduktionsanläggning på ett större område i Warszawa. I maj förvärvades belgiska infrastrukturkonsulten SWK med ca 50 anställda. Arcadis får därmed över 500 anställda i Belgien. I maj hade Arcadis överenskommit om förvärv av engelska kalkyl- och projektledningskonsultföretaget AYH plc med ca 340 anställda och en omsättning på ca 25 MGBP. Allt är dock inte expansion. I juni sålde Arcadis ut sin 50 %-iga andel av spanska Grupo EP till det spanska bolagets ledning och anställda. Grupo EP hade 2004 en omsättning på ca 135 MEUR och ca 1700 medarbetare. Arcadis blev delägare 1995. Bolagen kommer framöver att samarbeta. I juli såldes det schweiziska respektive italienska dotterbolaget Renardet SA och Sauti srl med tillsammans 240 anställda till italienska Bonifica. På eftersommaren träffades avtal om köp av Greystone Environmental Consultants Group med huvudkontor i Colorado och med ca 130 anställda.

Storköp i USA

Det stora klippet kom emellertid i september genom köpet av US-konsulten Blasland, Bouck & Lee, Inc. BBL är New York-baserat, men har ett 40-tal kontor runt om i USA, ca 900 anställda och är inriktade mot miljöområdet. I slutet av november kunde Arcadis meddela att de vunnit tre stora infrastrukturuppdrag i USA för sammanlagt ca 72 MUSD.

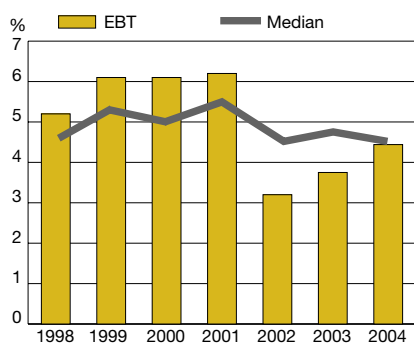
Grontmij kunde efter en rad åtgärder åter visa positivt rörelseresultat 2004. Bland annat hade arbetsstyrkan skurits ned med ca 375 personer, vissa kapitalkrävande fastighets- och avfallshanteringsengagemang avvecklats inklusive försäljning av delägandet i avfallsbolagen SBI Friesland och Vagron. I slutet av 2004 förvärvades de mindre konsultbolagen AEW och Auweck+Partner i Tyskland och under hösten 2005 avtalades om köp av Marktplan GmbH med fastighetsfinansiell inriktning. Under våren träffade Grontmij ett joint-venture-avtal med det ca 40 personer starka ungerska CANOR International (f d engelska Pell Frischmann's ungerska dotterbolag). Med gemensamma resurser skall de bli medverka till miljösanering och att planera de många nya internationella investeringar som finner vägen till den nya EU-medlemmen.

Växer i Asien

Royal Haskoning förvärvade i slutet av 2004 PT Triwer i Indonesien. Nästa internationella förvärv kom i juni då det indiska Synergetics Management & Engineering Consultants Pvt köptes. Under hösten 2005 öppnade koncernen sitt tredje kontor i Kina. Men också på hemmaplan har koncernen gjort förvärv. I juli köptes välnummerade Raadgevend Technies Buro van Heugten bv med ca 140 anställda och i augusti köptes BM Managers van het Bouwproces bv med drygt 70 anställda med inriktning mot projektledning. I slutet av november förvärvades JGC Dordtse Engineering B.V. med en omsättning av ca 12 MEUR inom engineering och upphandling av industriella installationer i kemi-, olje- och gassektorena.

DHV fick genom sitt polska bolag i mitten av februari ett större uppdrag omfattande projektering av en 15 km av en ringväg söder om Warszawa med en del

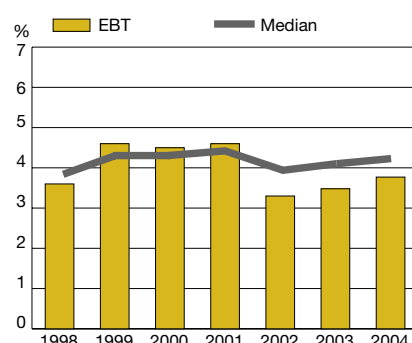
Resultatutveckling Europas top 300

anslutningar. Dotterbolaget NACO vann tillsammans med amerikanska arkitektfirman Kon Pedersen Fox kampen om att få planera och projektera en ny internationell flygplats i Tianjin, Kina, där en första etapp skall vara klar till OS 2008. DHV har annonserat att de skall öka takten i sin redan starka närvaro i Kina. Dagens tre kontor skall utökas med ett i inlandet och målet är att omsättningen skall växa med 400 % under de närmaste fyra åren. Med sikte på världscupen i fotboll i Sydafrika 2010 har DHV med sin Sydafrikanska samarbetspartner Stewart Scott International samt Amsterdam Arena tecknat ett samarbetsavtal för att komma i fråga för de sportarenor som behöver uppföras. I oktober utökade så DHV sitt ägande i Stewart Scott med över 500 anställda till 65 % (från 32%).

Tauw förvärvade i juli, genom sitt tyska bolag, LUBAG GmbH med ett dussin medarbetare inom bl a geoteknik. Deerns förvärvade under 2004 tyska Schmidt

Resultatutveckling världens top 200

Källa: Svensk Teknik och Design

Reuter Planung und Beratung GmbH med ett 100-tal anställda.

Skruvad vinst

Coop Himmelb(l)au, det österrikiska arkitektföretaget, stod för den vinnande modellen för Europeiska Centralbankens nya huvudkontor i Frankfurt, som planeras stå färdig år 2009. Komplexet består av tre byggnader varav en 184 m hög skruvad kontorsskrapa.

Saunier et Associes tog i februari 2005 över verksamheten i konkursdrabbade, en gång så framgångsrika, miljökonsultföretaget Gaudriot. Det skedde efter det att övriga aktieägare motsatt sig ett förslag av huvudaktieägaren att rekonstruera det förlusttyngda bolaget på egen hand. Bolaget som får därmed ca 400 anställda inklusive portugisiska Hidroprojecto S.A.

Groupe Egis (dt till Caisse Dépôts Group) avtalade i juni om försäljning av det sedan 1996 innehavda men problemfyllda tyska Dorsch Gruppe med ca 1200 anställda

och ca 70 MEUR i omsättning. Köpare är tyska engineeringföretaget Hoffmann Röder. EGIS's omsättning under 2005 väntas minska till ca 360 MEUR.

SNC-Lavalin S.A.S köpte i november franska SIRR Ingénierie S.A med ett 60-tal anställda inom byggprojektering. Kanadensiska SNC-Lavalin's europabolag har säte i Reims, Frankrike och närmar sig 1000 anställda.

Största fordonsnationen lockar

AssystemBrime sällade sig i mars till alla de större internationella konsultföretag, som öppnat kontor i Kina. Från Shanghai kommer de att arbeta för inte minst de stora och växande inhemska fordonstillverkarna. I slutet av 2004 köptes kanadensiska OKA med ca 100 anställda och i april 2005 annonserade den franska industrikonsulten med ca 6200 anställda att de köpt brittiska INBIS Group plc med ca 1200 anställda och en omsättning av drygt 100 MEUR. INBIS bildades 1997 genom en MBO av noterade Ricardo's icke fordonsanknutna verksamhet. Under 2004 köpte emellertid INBIS åter in den typen av verksamhet genom förvärv av Magellan Technical Services med ca 250 anställda. Men AssystemBrime vilade inte på lagrarna. I mitten av maj annonserade de en överenskommelse att köpa ut tyska Münchenbaserade ATENA GmbH ett dotterbolag inom MTU Aero Engines GmbH. ATHENA hade 2004 ca 500 anställda. Med detta köp kommer den koncernen upp i över 7500 anställda. I juni ändrade de sitt namn (tillbaka) till Assystem.

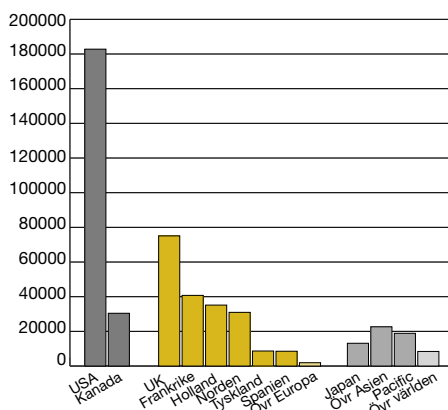
Nordamerika

The Big Push

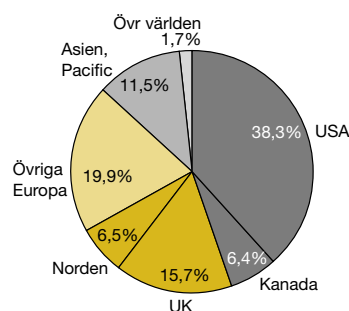
AECOM hör till de riktigt expansiva bolagen. I april köptes Bullen Consultants Ltd i England och läggs samman med FaberMaunsell som därmed kommer upp i ca 2500 anställda. Ett större förvärv kom i september då miljökonsulten ENSR International med ca 1600 anställda och en omsättning på 200 MUSD förvärvades. Vid vår pressläggning köptes arkitektföretaget EDAAW med ca 1200 anställda.

Efter anläggningen Big Dig i Boston kommer nu Big Push i New York. På Manhattan's Upper East Side, i princip under Second Avenue skall en ny tunnelbanelinje drivas, som med stationer

Länderfördelning, världens 200 största – antal anställda

Källa: Svensk Teknik och Design

Världens 200 största arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncerner

	Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2005
1	1	URS Corporation	MD USA	04	27500	26000	3382	Martin M. Koffel
2	3	AECOM	MD USA	04	18000	17000	2012	John M. Dionisio
3	2	Altran Technologies	I France	04	16508	17015	1762	Cristophe Aulnette
4	6	CH2M Hill Companies, Inc.	MD USA	04	14000	11500	2715	Ralph R. Peterson
5	4	WS Atkins plc	MD England	04/05	13775	14176	1777	Keith Clarke
6	5	SNC-Lavalin Group	MD Canada	04	10750	12520	2650	Jacques Lamarre
7	9	Arcadis Group	MD Netherlands	04	9419	8827	1121	Harrie L. J. Noy
8	10	Parsons Corporation	MD USA	04	9039	8381	2900	James F. McNulty
9	8	Parsons Brinckerhoff	MD USA	04	8880	8975	1389	Thomas J. O Neill
10	11	Fugro N.V	CE Netherlands	04	7864	7160	1269	Klaas Wester
11	*7	Tetra Tech, Inc.	PM,Enr,CE USA	04/05	7300	7700	1286	Dan Batrack
12	12	Mott MacDonald Group	MD England	04	7029	6858	889	Mike Blackburn
13	16	Assystem Group S.A (formerly AssystemBrime)	I France	04	6571	6000	578	Dominique Louis
14	13	ARUP Group	MD England	04/05	6500	6326	751	Terry Hill
15	14	Black & Veatch	MD USA	04	6200	6200	1352	Leonard C. Rodman
16	15	MWH Montgomery Watson Harza	Env USA	04	6100	6050	988	Robert B. Uhler
17	22	Hatch Group	MD Canada	*04/05	5800	4100	538	Kurt Strobele
18	18	Jaakko Pöyrö Group	MD Finland	04	5219	4697	589	Erkki Pehu-Lehtonen
19	17	WSP Group plc	MD England	04	5207	4970	601	Christopher Cole
20	20	Mouchel Parkman Group	MD England	04/05	5024	4312	574	Richard Cuthbert
21	23	Alten Group	I France	*04	4670	4061	431	Simon Azoulay
22	33	Sinclair Knight Merz Pty Ltd	MD Australia	04/05	4500	3500	382	Paul P. Douglas
23	32	Jacobs Baktie (Jacobs 2004)	MD Scotland	04	4400	3577	427	Bill Mitchell
24	21	The Louis Berger Group, Inc.	MD USA	04/05	4358	4200	674	Nicholas J. Masucci
25	19	Michael Baker Corporation	MD USA	04	4292	4267	551	Donald P. Fusilli
26	26	Groupe Egis	MD France	*04	4000	4000	549	Dario d Annunzio
27	28	Stantec Inc.	MD Canada	*04	4000	3700	398	Anthony P. Franceschini
28	49	GHD Pty Ltd	MD Australia	04/05	3980	2495	287	Desmond Whybird
29	24	Rambøll Group	MD Denmark	*04	3963	4050	528	Flemming Bligaard Pedersen
30	*27	Halcrow Group Ltd	MD England	04	3865	3416	447	Peter G. Gammie
31	36	HDR, Inc.	MD USA	04	3728	3400	585	Richard R. Bell
32	34	DHV Group	MD Netherlands	*04	3683	3475	365	Renko G. Campen
33	37	Scott Wilson Ltd	MD England	04/05	3664	3311	298	Geoff French
34	25	Grontmij Group	MD Netherlands	04	3611	4010	589	Sylvo Thijssen
35	30	CDM Group	CE,PM USA	04	3600	3600	622	Thomas D. Furman, Jr
36	38	PBS&J	MD USA	04/05	3600	3300	451	John B. Zumwalt III
37	29	SWECO AB	MD Sweden	04	3445	3609	427	Wigon Thuresson
38	31	COWI Group	MD Denmark	*04	3363	3501	433	Klaus H. Ostenfeld
39	40	Golder Associates Corporation	CE, Env Canada	04	3200	2900	362	Frederick W. Firlotte
40	42	Capita Symonds (proforma)	MD England	*04	3100	2700	320	Richard Marchant
41	39	Bertrandt AG	I Germany	03/04	3009	3027	261	Dietmar Bichler
42	35	MACTEC, Inc.	MD USA	04	3000	3400	436	Robert L. Castello
43	46	HNTB Companies	CE,A,Env USA	*04	2905	2500	500	Harvey K. Hammond, jr
44	44	Hyder Consulting Group Ltd	MD England	04/05	2864	2671	253	Tim Wade
45	50	Teleca AB	I Sweden	04	2810	2496	371	Dag Sundström
46	*84	Concremat Engenharia e Tecnologia S.A	MD Brazil	04	2754	1450	55	Mauro Ribeiro Viegas Filho
47	54	Royal Haskoning Group	MD Netherlands	04	2738	2160	237	Jan Bout
48	48	EC Harris	MD England	04/05	2710	2500	298	Philip Youell
49	51	Carter+Burgess, Inc.	CE,A USA	04/05	2700	2300	377	Ben Watts
50	45	ÅF-Group	MD Sweden	04	2647	2599	294	Jonas Wiström
52	43	Carl Bro Group	MD Denmark	*04	2543	2689	329	Birgit W. Norgaard
53	56	RPS Group plc	Env England	04	2525	2083	311	Alan S. Hearne
54	47	ERM Group, Environmental Recourses Management	Env USA/England	04/05	2500	2500	425	Peter Regan
55	57	Conell Wagner Pty Ltd	MD Australia	04/05	2320	2006	221	Robert Squire
56	52	China United Engineering Corporation	MD China	04	2300	2300	-	-
57	55	TRC Companies, Inc.	Enr,Env, CE USA	03/04	2100	2100	369	Chris Vincze (from 2006-01-01)
58	61	Dar Al-Handash Consultants (Shair & Partners)	MD Egypt	04	2050	1920	502	Kamal A. Shair
59	60	Rücker AG	I Germany	04	2002	1922	171	Wolfgang Rücker, J. Vogt
60	53	RITES	MD India	04/05	2000	2200	55	V. K. Agarwal

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical,
M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

	Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2005
61	*70 Tecnicas Reunidas, S.A	MD,I	Spain	04	2000	2225	615	Juan Lladó Arburúa
62	58 CPG Consultants, Pty Ltd	MD	Singapore	04	2000	2000	55	Pang Toh Kang
63	59 Tebodin, Consultants & Engineers	MD	Netherlands	04	1958	1942	177	Hans J. Hegger
64	62 Gannett Fleming Engineers & Planners	MD	USA	04	1950	1900	236	Ronald J. Drnevich
65	*86 Nikken Sekkei Group	MD	Japan	04	1921	1400	457	Mitsuo Nakamura
66	69 Burns & McDonnell	MD	USA	04	1900	1600	280	Greg Graves
67	64 Conestoga-Rovers & Associates, Inc.	Env	USA	04/05	1900	1800	183	Ed Roberts
68	*74 Ricardo plc	I	England	04/05	1830	1738	296	Dave Shemmans
69	(-) NESPAK, National Engineering Service Pakistan Pvt Ltd	MD	Pakistan	03/04	1818	1818	23	Karamat Ullah Chaudry
70	85 White Young Green	MD	England	04/05	1813	1414	266	John G. Purvis
71	72 Weston Solutions, Inc.	MD	USA	04	1800	1600	410	Patrick G. McCann
72	89 Kimley-Horn & Associates, Inc.	CE,SE,Env	USA	04/05	1800	1375	266	Mark S. Wilson
73	(*) EPTISA Grupo EP (formerly Arcadis 50%)	MD	Spain	04	1777	*	164	Felipe Garcia Berrio
74	65 Gensler	A	USA	04/05	1765	1700	331	Aarthur Gensler Jr
75	75 Kleinfelder, Inc.	Env, CE, PM	USA	04	1700	1550	183	Gerald Salontai
76	66 CECI, China Engineering Consultants Inc.	MD	Taiwan	04	1700	1700	110	Lin, Cheng-Te
77	81 The Dewberry Companies	CE	USA	04	1680	1500	205	Ronald L. Ewing
78	73 ATC Associates, Inc.	Env	USA	04	1650	1600	172	Bobby Touns
79	67 Pacific Consultants Group	MD	Japan	04	1606	1606	501	Itaru Mae
80	68 HOK, Hellmuth, Obata + Kassabaum, Inc.	A	USA	04	1600	1600	331	Patrick MacLeamy
81	71 Sargent & Lundy LLC	Enr	USA	04	1600	1600	226	Bud Macdorff
82	80 Burns and Roe Group	CE,I,PM	USA	04	1600	1500	161	K. Keith Roe
83	95 Dessau-Soprin, Inc.	MD	Canada	03/04	1600	1250	154	Jean-Pierre Sauriol
84	87 ENSR International (AECOM 2005)	Env	USA	04/05	1590	1400	205	Robert C. Weber
85	76 Sinotech Engineering Consultants Ltd	MD	Taiwan	04	1569	1557	95	J.N. Cho
86	63 Oranjewoud group	CE,Env,PM	Netherlands	04	1556	1812	226	Jan Reneman
87	79 Nippon Koei Co, Ltd	MD	Japan	04/05	1517	1500	502	Osamu Takahashi
88	104 Turner & Townsend Group	PM, QS	England	04/05	1501	1130	186	Timothy G. Wray
89	100 Meinhardt Group Pty Ltd	MD	Australia	04	1500	1200	57	Philip Treyvaud
90	77 Consulting Engineering Services Ltd	MD	India	04/05	1500	1521	18	S.S Chakraborty
91	93 Malcolm Pirnie, Inc.	Env,CE	USA	04	1492	1300	267	William P. Dee
92	88 Development Design Consultants Ltd	MD	Bangladesh	04/05	1482	1390	13	A.K.M. Rafiquddin
93	90 Khatib & Alami	MD	Lebanon	04	1475	1355	76	Mounir El Khatib
94	82 Yooshin Engineering Corporation	MD	Rep. of Korea	03/04	1450	1484	110	Cheon Pyo Guk
95	78 Semcon AB	I	Sweden	04	1444	1504	175	Hans Johansson
96	83 Kema Group BV	Enr	Netherlands	*04	1418	1471	219	P.J.J.G Nabuurs
97	98 OPUS International Consultants Ltd	MD	New Zealand	04	1414	1202	116	Kevin Thompson
98	99 IDOM Group	MD	Spain	04	1401	1397	178	Luis Rodriguez Llopis
99	105 SMEC Group	MD	Australia	04/05	1400	1120	78	Peter G. Busbridge
100	127 Jacques Whitford, Inc.	Env,CE,PM	Canada	04	1400	950	-	Bob Youden
101	94 SYSTRA Group	MD	France	04	1340	1286	220	Philippe Citroën
102	126 Sener Grupo de Ingenieria	MD	Spain	04	1300	950	643	Jorge M. Sendagorta
103	108 Brown and Caldwell	MD	USA	04	1300	1100	189	Craig Goehring
104	(*) Coffey International Ltd	PM,I,Env	Australia	*04/05	1300	610	125	Roger Olds
105	92 Holland Railconsult BV	CE,E	Netherlands	04	1259	1327	167	Wim Jol
106	(-) INBIS Group Ltd (Assystem 2005)	I	England	03/04	1250	1000	134	David Bradley
107	207 Cardno Group	MD	Australia	04/05	1250	550	73	Andrew Buckley
108	101 Ingérop S.A	MD	France	04	1248	1179	151	Christian Delage
109	129 Mace Ltd	PM	England	04	1230	925	335	Stephen Pycroft
110	102 Beca Group Ltd	MD	New Zealand	04	1216	1163	87	Richard H. Aitken
111	113 S II S.A	I	France	04/05	1210	1059	110	Bernard Huvé
112	107 PM, Project Management Group	PM, MD	Ireland	04	1200	1100	129	Pat McGrath
113	96 STV Group	MD	USA	04	1200	1200	198	Dominick M. Servedio
114	97 Kokusai Kogyo Co, Ltd	CE,Env	Japan	04/05	1141	1210	260	Kiyotaka Tanaka
115	134 T.Y.Lin International, Inc	S,CE, PM	USA	04	1131	900	103	John G. Hausmann
116	111 Development Consultants Private Ltd	MD	India	04	1100	1100	-	Amil C. Banerjee
117	106 OYO Corporation	CE	Japan	04	1100	1104	425	Moriyuki Taya
118	110 Africon Engineering International Pty	MD	South Africa	03/04	1100	1100	52	Gustav T. Rohde
119	109 Tecslut Inc.	MD	Canada	04	1100	1100	77	Luc Benoit
120	121 Gleeds	PM	England	04	1100	1000	-	Richard Steer
121	140 Génivar Group, Inc.	MD	Canada	04	1100	875	86	Pierre Shoiry
122	103 Waterman Group plc	MD	England	04/05	1093	1140	134	Robert H. Cambell
123	112 Leo A Daly	MD	USA	04/05	1079	1075	159	Leo A. Daly III

Världens 200 största arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncerner

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2005	
124 144	Pell Frischmann Group	MD	England	04	1078	850	61	John Tunstall
125 123	TYPSA, Tecnica y Proyectos S.A	MD	Spain	04	1062	998	103	Pablo Bueno Sainz
126 91	ICT Intercontinental Consultants & Technocrats Pvt Ltd	MD	India	04/05	1050	1351	14	Kiran Kumar Kapila
127 114	Daewoo Engineering, Ltd	MD	Rep. of Korea	04	1050	1050	160	Sang-Kook Nam
128 122	CTI Engineering Co, Ltd	MD	Japan	04	1037	1029	238	Kazuya Oshima
129 128	BDP Building Design Partnership	MD	England	04/05	1036	940	127	Peter Drummond
130 136	Engevix Engenharia S/A	MD	Brazil	04	1034	884	54	Cristiano Kok
131 118	EDAW	A, Env	USA	04	1032	1000	149	Joe Brown
132 116	SA-MAN Engineering Consultants, Co.,Ltd	MD	Rep. of Korea	03/04	1013	1013	153	Jong-Ah Lim
133 117	Pasco Corporation	CE,S	Japan	03/04	1001	1066	263	Yoichi Sugimoto
134 161	Prointec S.A	MD	Spain	04	1000	720	62	Cesar Cañedo-Argüelles Torrejón
135 131	Heery International, Inc.	A,PM, CE	USA	04	1000	900	230	James J. Moynihan
136 *151	SETEC Group	MD	France	04	990	878	157	Gerard Massin
137 115	Tauw Group bv	MD	Netherlands	04	989	1068	108	Bram de Borst
138 137	Etteplan Oy	I	Finland	04	965	876	77	Heikki Hornborg
139 125	STUP Consultants Ltd	MD	India	04/05	950	961	10	C.R. Alimchandani
140 155	Buro Happold	MD	England	*04	903	750	97	Padriac Kelly
141 133	Edwards and Kelcey	MD	USA	04	900	900	133	Kevin J. McMahon
142 149	Norconsult AS	MD	Norway	04	880	800	120	Johan Nyheim
143 138	Oriental Consultants Company Ltd	MD	Japan	03/04	876	880	163	Shigetsugu Seino
144 154	Sogreah Consultants	MD	France	04	867	771	90	Jacques Gaillard
145 135	Lahmeyer International GmbH	Enr	Germany	04	860	900	102	Henning Nothdurft
146 139	NBBJ	A	USA	04	860	875	140	Friedrich K. M. Böhm
147 148	Fichtner Group	MD	Germany	*04	850	800	101	George Fichtner
148 150	Dongmyeong Engineering Consultants & Architecture Ltd	MD	Rep. of Korea	04	850	800	-	Jun Young-Soo
149 141	Yachiyo Engineering Co, Ltd	MD	Japan	04	850	865	*140	Yoshio Nakagawa
150 142	Skidmore, Owings & Merrill LLP	A,CE	USA	04/05	850	850	190	Jeffrey J. McCarthy
151 145	Wilbur Smith Inc.	CE,S,PM,Env	USA	04	850	840	128	Steve Smith
152 143	David Evans and Associates, Inc.	MD	USA	04	850	850	105	David F. Evans
153 (-)	RBF Consulting, Inc.	CE,Env;A	USA	04	850	700	131	Robert W. Bein
154 176	Cima+, société Multidisciplinaire	MD	Canada	04/05	825	670	62	Kazimir Olechnowicz
155 181	Vanasse Hangen Brustlin, Inc.	CE,Env	USA	04	820	650	94	Robert S. Brustlin
156 152	WM-data Caran	I	Sweden	04	815	790	106	Mats Rogbrant
157 175	NIRAS A/S (proforma incl. Pentra)	MD	Denmark	04/05	811	689	109	Carsten Toft Boesen
158 146	The Keith Companies (Stantec 2005)	MD	USA	04	803	813	105	Aram H. Keith
159 *216	AEDAS Architects Group	A	England	*04	800	680	86	James Handley, Keith Griffiths
160 119	TCE Consulting Engineers Ltd	MD	India	04/05	800	1000	-	A. P. Mull
161 132	SmithGroup, Inc.	A	USA	04	800	900	116	Carl Roeling
162 203	Blasland, Bouck & Lee, Inc. (Arcadis bv 2005)	Env	USA	04	800	550	*150	Robert K. Goldman
163 156	Owen Williams Group	CE,PM,A,S	England	04	783	750	84	Richard O. Williams
164 163	Stanley Group	MD	USA	04	770	715	124	Gregs Thomopoulos
165 172	Safege Consulting Engineers	Env,S,CE	France	04	750	700	81	Jacques Bertrand
166 157	KCI Group Inc.	MD	USA	04	750	750	85	Terry F. Neimeyer
167 179	Cannon Design, Inc.	A,CE	USA	04	734	660	91	Gary R. Miller
168 185	Multiconsult-group	MD	Norway	04	729	637	92	Håkan Sannum
169 165	Perkins & Will Architects	A	USA	04	725	700	146	Henry Mann
170 153	Epsilon Group AB	I	Sweden	04	718	785	82	Mats Boström
171 170	Chodai Co Ltd	CE	Japan	04	717	700	138	Tokeaki Tomosawa
172 162	PCG-Profabril Consulplano Group	MD	Portugal	*04	710	716	31	Ilidio António de Ayala Seródio
173 *189	Schoor DePalma, Inc.	MD	USA	04/05	705	660	93	Stephen DePalma
174 173	Drees & Sommer-Gruppe	PM	Germany	04	700	697	136	Hans Sommer
175 159	Nihon Suido Consultants Co Ltd	MD	Japan	04	700	731	180	Satoshi Shimizu
176 *130	RTKL International Ltd	A,M,E,SE	USA	04	700	800	125	David C. Hudson
177 210	Hill International, Inc.	PM	USA	04	700	500	100	Irwin E. Richter
178 160	Greenman-Pedersen, Inc.	MD	USA	03/04	700	720	87	Steve B. Greenman
179 166	Bibb and Associates, Inc.	A,Enr,I	USA	03/04	700	700	89	Ken Burkhart
180 168	The Benham Companies	MD	USA	04/05	700	700	98	Lance Benham
181 169	Woolpert, Inc.	MD	USA	04	700	700	80	Rex Cowden
182 183	Burgess & Niple, Ltd	MD	USA	04	700	650	78	Terrance A. Sack

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2005
183 187	Delta Environmental Consultants, Inc.	Env USA	04/05	700	615	107	Paul R. Goudreault
184 192	ASCG, Inc.	MD USA	04	700	600	115	John D. McClellan
185 158	COTEBA Groupe	PM France	04	676	738	92	Alain Bentejac
186 186	Trow Associates, Inc.	MD Canada	04	670	630	52	Vladimir F. Stritesky
187 174	Docon Co, Ltd	MD Japan	04	669	691	153	Katsuo Yanagawa
188 177	Witteveen+Bos Consulting Engineers	MD Netherlands	04	666	663	90	H. A. A. M. Webers
189 196	Sogeclair SA	I France	04	660	594	61	Phillippe Robardey
190 (-)	Reynolds, Smith and Hills, Inc.	CE USA	04	660	620	85	Leerie Jenkins Jr.
191 (-)	ABMI-groupe S.A	I France	04	650	650	45	Jean-Pierre Bregeon
192 167	Greenhorne & O Mara, Inc.	MD USA	04	650	700	72	John J. Healey
193 182	DLZ Corporation	MD USA	04	650	650	77	-
194 194	Volkert & Associates, Inc.	MD USA	03/04	650	600	63	T. Keith King
195 164	Obermeyer Planen+Beraten GmbH	MD Germany	04	629	710	70	Maximilian Grauvogl
196 191	Gresham, Smith & Partners	A,CE USA	04	625	600	89	James Bearden
197 (-)	Ghafari Associates, Inc.	MD USA	04	625	595	73	Kouhaila Hammer
198 180	OTH Omnium Technique	MD France	04	620	650	101	Bernard Boyer
199 198	ILF Group	MD Germany/Austria	04	620	590	75	Adolf H. Feizlmayr, Pius Lässer
200 197	Tyréns AB	CE,PM Sweden	04	616	590	71	Håkan Blom

och allt budgeteras till ca 16 bUSD. I en första etapp investeras ca 3,3 b USD. Arup i samarbete med AECOM-dottern DMJM Harris är byggherrens rådgivare och har utrett projektet.

Projektledning med restriktioner

URS Corporation, som ohotad håller platsen som världens största i branschen, träffade i mars ett samarbetsavtal med indiska TCE Consulting Engineers. Samarbetet inriktas mot stora internationella projekt. Under sommaren köpte URS det kinesiska projektledningsföretaget Ausino Engineering Co. Ltd med ca 50 anställda i Shanghai och Suzhou. Ausino inriktar sig främst mot multinationella kunder som vill etablera sig på den kinesiska marknaden. Litet men betydelsefullt. URS kan med köpet gradera upp sin kinesiska verksamhet. De kinesiska myndigheterna har annars lagt mycket hårda restriktioner som begränsar omfattningen av utländska konsultföretags projektledningsverksamhet i landet.

CH2M Hill köpte i oktober Ohio-baserade BBS Corporation med ca 75 anställda inom främst avfalls- och va-teknik. CH2M Hill har i likhet med flertalet större USA-bolag i år legat lågt på förvärvsfronten. Undantagen är det företag som nämnts häröver.

Parsons köpte under våren Alaris Group LLC, inom utveckling och säkerhet på telekomområdet.

Tetra Tech fick i februari ett 3-årigt megakontrakt från Department of Energy (DOE) rörande säkerhetsfrågor för kärnkrafts- och kärnvapenprogrammet. Kontraktet är värt ca 100 MUSD.

The Kleinfelder Group Inc., med bas i Kalifornien har förvärvat Geologic Service Corporation (GSC) med ca 300 anställda och verksamma på amerikanska östkusten. Kleinfelder betecknar sig nu som en "national firm" och kommer upp i nära 2000 anställda.

Vanasse Hangen Brustlin, Inc. (VHB) köpte i mars Virginia-baserade Belomo-McGee, Inc. (BMI-SG) med ett drygt 30-tal specialister på trafik- och transportutredningar. Woolpert, Inc. har köpt Mountain Surveying and Mapping, Inc. och HDR, Inc. har förvärvat miljökonsulten Lawler, Matusky & Skelly Engineers LLP.

Heery International, Inc., som under 2004 köpte ut HLM Design från börser, har förvärvat Los Angeles-baserade JMC Group och dess dotterbolag Facilities Planning and Management med tillsammans ca 100 anställda. Perkins+Will Architects köpte i november San Francisco-baserade MBT Architecture med ett 50-anställda.

TRC Companies (noterat på NYSE) inledde 2005 med förvärv av miljökonsulten Environomics, Arizona samt PacLand, Washington och Vpoint, Nevada inom främst mark- och anläggningsplanering.

Förvärven hade en sammantagen omsättning på ca 20 MUSD.

Kanadajätte växer i Europa

SNC-Lavalin utvecklar framöver sin verksamhet i Indien från en permanent bas. I mars förvärvades multidisciplinära RJ Associates Engineers Pvt. Ltd med ca 150 anställda inom främst gruv- och petrokemiområdena. I juni förvärvades Morrow Environmental Consultants, Inc. med 200 medarbetare huvudsakligen verksamma i västra Kanada. SNC bygger också ut sin europeiska verksamhet med god fart.

Hatch förvärvade i april Calgary-baserade Optima Engineers and Constructors med drygt 100 anställda orienterade mot kunder inom mot olje- och gassektorn.

Expansiv 50-åring

Stantec, som firar 50-år, tillkännagav i april att de med ca 4200 anställda avtalat om köp av US-konsulten The Keith Companies (noterat på Nasdaq-börsen) med ca 850 anställda och en omsättning på ca 105 MUSD. Köpet blev klart i september och var värt ca 196 MUSD. Och sedan den 5 augusti är koncernen förutom på Toronto-börsen, noterad på NYSE. Ytterligare förvärv har gjorts av CPV Group Architects & Engineers med ca 60 anställda och teknikkonsulten med miljöförtecken Keen Engineering, Inc. med ca 275 anställda. Med sin uttalade expansionspolicy har Stantec därmed kommit upp till ca 5500 anställda.

Klättrar mot toppen

För att enbart ha ca 20 miljoner invånare har Australien anmärkningsvärt många stora konsultföretag – i och för sig med jättemarknader inom räckhåll. De största är i ordning SKM, GHD, ConellWagner och Meinhardt. Men några riktigt stora kliv har dessa inte tagit. Det är i stället de närmast kommande som växer snabbast – för två av dem har börsnotering underlättat.

SKM, Sinclair Knight Merz, har köpt Minmetal Ltda, ett av Chiles största konsultföretag med över 400 anställda inom gruv-, industri- och infrastruktur-områdena.

GHD har utökat sin verksamhet i Malaysia genom köp av AJP.

SMEC är det femte största och har uttryckt kraftiga tillväxtplaner. Ambitionen är att börsnoteras inom ett par år. SMEC hör till de som lyckats väl i Indien. Efter att ha varit verksam där i mer än 10 år öppnade de under 2004 nytt kontor i New Delhi. SMEC har nu ca 400 anställda i Indien där de samtidigt visat humanitär omsorg.

Coffey International Ltd, noterad på ASX (Australien Stock Exchange), expanderar kraftigt. Bland förvärven kan nämnas BFP Consultants inriktade mot kunder inom gruv- och råvarusektorn samt under hösten, efter lite turbulens, noterade Farsands Solution Ltd med ca 200 anställda inom risk management inom vida områden och med internationell verksamhet.

Cardno Ltd växer i ännu snabbare takt och tar ett stort kliv på vår egen ranklista. Cardno är sedan våren 2004 noterade på ASX. I maj 2005 gjorde ett större köp av ACIL Australia Pty Ltd inriktade mot biståndsconsulting. Därefter har Eppel Olsen & Partners med ca 30 anställda inom transportplanering köpts liksom UK-baserade Agrisystems Ltd med ca 100 anställda med inriktning mot utvecklingsländer och biståndsfinansierade uppdrag.

Opus är nu största konsultföretag på Nya Zeeland. Från maj 2005 tog Opus ägarbolag Kinta Kellas namnet Opus och konsultbolaget fortsätter som Opus International Consultants Ltd.

Svenska konsultföretag internationellt stora

På vår lista över världens 200 största rangordnade efter antal anställda finns sju svenska företag med. SWECO intar placeringen nr 37 (29), Teleca nr 45 (50), ÅF är nr 50 (45), Semcon nr 96 (78), WM-data Caran nr 156 (152), Epsilon nr 170 (153) och Tyréns nr 200 (198). Nordens största är dock finska Jaakko Pöyrö Group på plats nr 18 (18) och närmast danska Ramböll Group som nr 29 (24).

Den internationella konsolideringen i branschen fortsätter och de allra största företagen växer kontinuerligt genom allt fler företagsköp. Bland Europas 300 största arkitekt- och konsultföretag finns 18 (21) svenska. SWECO ligger nu som nr 19 (16), följd av Teleca nr 24 (27) och ÅF nr 27 (25). Detta vittnar om den internationellt sett relativt stora och renodlade svenska konsultbranschen.

Europa i topp bland byggbolagen

Enligt den amerikanska tidskriften ENR är, som under de två tidigare åren, de franska bolagen Vinci Group och Bouygues S.A världens största byggbolag med en omsättning på ca 24,3 bUSD respektive 20,1 bUSD. Tyska Hochtief har ryckt upp till plats nr 3 med en omsättning på ca 15,0 bUSD. Därefter kommer spanska Grupo ACS, Bechtel, Inc. och det nu mer renodlade Skanska på plats nr 6 (3) med ca 14,1 bUSD. Efter dessa placerar sig en rad japanska och kinesiska bolag. NCC är inte heller i år redovisad men borde med sina 6,2 bUSD hamna på ca 25 plats. De japanska byggbolagen och i än högre grad de kinesiska lever alltså på sina hemmamarknader. Sett till den internationella omsättningen hamnar Skanska nu som nr 2 (1) efter Hochtief.

Tack alla uppgiftslämnare

För vår kartläggning har vi alla de svenska företagen kontaktat ca 1100 utländska konsult- och arkitektföretag. Allt fler företag sänder oss årsredovisningar eller besvarar på annat sätt vår enkät. I ökad utsträckning finns också ekonomisk information på företagens webbsidor. I en del fall har vi hämtat uppgifter från andra källor, som bolagsregister, tidskrifter mm. Detta har vi i våra listor markerat med ”*” framför aktuell uppgift. För även om vi

Foto: Peter Knutson

inte har exakta uppgifter vill vi visa upp marknadens större aktörer.

I vår redovisning har vi inte med företag eller grupperingar som får betraktas som teknik- och projekteringsenheter inom offentliga myndigheter eller bolag, entreprenadföretag eller industrikonglomerat. Med vår (nordiska) definition av konsultföretag skall huvudparten av företagets uppdragsvolym komma från andra än en dominerande ägare, dvs företagen lever på marknadens villkor. Vi är dock medvetna om att gränsdragningen är svår. Det kan finnas anledning att se över definitionen i ljuset av att vi med denna Branschöversikt inlett ett samarbete med kollegieorganisationerna FRI, FRV, RIF och SKOL i respektive Danmark, Island, Norge och Finland. De har svarat för textinnehållet om utvecklingen i respektive land i kapitlet om den nordiska marknaden. Detta ger oss också tillfälle till lite språkövning.

Vi tackar avslutningsvis åter alla som bidragit till kartläggningen och tar också tacksamt emot synpunkter liksom tips på företag, som vi missat.

Bengt O. Andreasson
bengt.o.andreasson@std.se

www.std.se

Svensk Teknik och Design, STD, är arkitekt-, teknikkonsult- och industri-konsultföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation. Vi har drygt 800 medlemsföretag, som tillsammans har ca 22 000 medarbetare. Därmed representerar vi 2/3 av branschen.

Vi arbetar för medlemsföretagens bästa i syfte att stärka deras konkurrenskraft och långsiktiga lönsamhet. STD vill främja en hög kvalitet, en sund utveckling, en bra lönsamhet och goda arbetsvillkor i medlemsföretagen.

Vår verksamhet bygger på fyra fundament:

- synlighet
- konsultaffärer
- löne- och anställningsvillkor
- kompetensutveckling och förnyelse.

Här ingår t ex vårt arbete med att öka antalet sökande till teknikutbildningar och att främja kontakter mellan medlemsföretag och skolor.

STD ingår i Almega. Almega är en organisation för tjänsteföretag i Sverige. Almega är den största förbundsgruppen inom Svenskt Näringsliv.

STD medlem i den globala teknikkonsultorganisationen FIDIC, i den europeiska motsvarigheten EFCA och på arbetsgivarfronten genom Almega i UNICE. Vi samarbetar också med Sveriges Arkitekter i den europeiska arkitektorganisationen ACE.

STD Svensk Teknik och Design

ARKITEKT-TEKNIK- OCH INDUSTRIKONSULTFÖRETAGEN I SAMVERKAN
Ingår i Almega

Besöksadress: Blasieholmsgatan 5
Postadress: Box 16105, 103 22 Stockholm
Telefon 08-762 67 00. Fax 08-762 67 10
e-post: std@std.se. www.std.se

